

MƏDİNƏ GÜLGÜN

**MƏN BU
ÖMRÜ YAŞADIM**

Bakı- 2010

Tərtib edəni
və redaktoru:

Vaqif Sultanlı
filologiya elmləri doktoru, professor

Kitab “Ana dili” Fondunun vəsaiti hesabına nəşr olunur.
Fondun sədri Böyük Britaniyanın Edinburq Universitetinin
professoru **Qulamrza Səbri Təbrizidir.**

Mədinə Gülgün.

Mən bu ömrü yaşadım, Bakı, Nurlan, 2010, 208 səh.

*Kitabda Azərbaycanın görkəmli şairəsi Mədinə Gülgünün
müxtəlif illərdə qələmə aldığı şeirlər toplanmışdır.*

© Mədinə Gülgün, 2010

HƏSRƏT POEZİYASI

Mədinə Gülgünün şeirləri haqqında fikir söyləmək üçün ömrü mübarizələr burulğanında keçən bu istedadlı zəka sahibinin həyat və yaradıcılıq dünyasına yaxından bələd olmağa ehtiyac duyulur. Şairənin yaradıcılığı ilə tanış olduqca belə qənaətə gəlirsən ki, onun şeirləri həyat və mübarizə yolunun ayrılmaz bir parçasıdır. Xatırladaq ki, Azərbaycanın xalq şairi Balaş Azəroğlunun ömür-gün yoldaşı olmuş Mədinə xanımın taleyində bu evlilik mühüm rol oynamış, onun yaradıcılıq taleyinə böyük təsir göstərmişdir.

Təəssüf ki, Mədinə Gülgünün həyat və yaradıcılığı kifayət qədər araşdırılmamışdır. Elə buna görədir ki, indiki nəsil onu qədərincə tanımır. Qeyd edək ki, şairənin Bakıda, Təbrizdə, Moskvada otuzdan artıq kitabı nəşr edilmişdir. Onlardan “Təbrizin baharı”, “Savalan ətkələrində”, “Çinar olaydı”, “Omrün payız dayanacağı”, “Firidun”, “Seçilmiş əsərləri” və başqaları daha çox diqqəti çəkir. Bütün bunlardan əlavə, şairənin Təbrizdə ərəb qrafikası ilə “Yora bilməz yollar məni” və “Mən bu ömrü yaşadım”, Kanadada isə “Təbrizim mənim” adlı kitabları nəşr olunmuşdur. Adı çəkilən kitablarda müəllifin poetik axtarırlarının mühüm qismi toplanmışdır.

Mədinə Gülgünün şeirləri mövzu baxımından müxtəlif və rəngarəngdir. İkiyə parçalanmış Azərbaycan xalqını düşündürən, narahat edən ən mühüm məsələlər onun şeirlərində bütün yönərlilə bədii əksini tapmışdır. Müəllifin şeirlərində ayrılıq, vüsəl həsrəti, vətən nisgili dərin, inandırıcı boyalarla ifadə olunmuşdur. Bu ordan qaynaqlanır ki, şairə ayrılıq faciəsini sadəcə bir çoxları kimi uzaqdan-uzağa duymamış, ömründə, taleyində yaşamışdır.

Dözümümü illər alıb,
Bağlarım xəzəllə dolub.
Nə zamandır sinəm olub –
Həsrət vətəni, durnalar.

Bu və ya bu tipli şeirlər onun zəngin və çoxcəhətli yaradıcılığında çoxluq təşkil edir. Şairənin Vətənə sevgi, azadlıq və mübarizəyə çağırış nidalı şeirləri hələ bundan sonra neçə-neçə nəsillərin sevə-sevə oxuyacağı sənət örnəkləri olacaqdır.

Mədinə Gülgünün məhəbbət mövzusunda yazdığı şeirləri incə, zərif poetik ruhun məhsulu kimi diqqəti çəkməkdədir. Siyasi mövzulu əsərlərində olduğu kimi, məhəbbətə həsr olunmuş şeirlərində də dərin səmimiyyət hakimdir.

Sən dünyanı dolan, gəz,
Bu dünyaya inan, gəz,
Bir toxum də cücərməz,
Məhəbbət olmayanda...

Başqa bir şeirində isə müəllif analıq səadətinin ona verdiklərini səciyyələndirərək düşüncələrini poetik şəkildə belə ifadə etmişdir:

Bir zaman uşaqdım, qayğısız uşaq,
Sanardım dünyanın bəxtəvəriyəm.
Bir zaman gənc idim haylı, haraylı,
Sanardım bir qaynar yaz səhəriyəm,
Bir gün ana oldum.
Alqış o günə.
Artdı qayğılarım birdi, beş oldu.
Ömrümün analıq səhifəsinə
Qayğılar özü də bir naxış oldu...

Mədinə Gülgünün şeirləri mövzu məhdudluğu tanımadığı kimi, forma və janr baxımından da rəngarəngdir. Elə buna görədir ki, onun bədii yazılarına bu gün də diqqət və maraq azalmamışdır.

İnanırıq ki, zəngin ədəbi irs qoyub gəlmiş Mədinə Gülgünün “Mən bu ömrü yaşadım” adlı şeir kitabı oxucuların diqqət və marağına səsb olacaqdır.

Prof.dr. Qulamrza Səbri Təbrizi
London, Böyük Britaniya

HƏSRƏT, ÜMİD, İNAM NƏGMƏLƏRİ

Vətənimizin şair qızı Mədinə xanımın kövrək qəlbinin yeni, həzin nəgmələri məni incikli xatirə yolları ilə ana Təbrizin qoynuna qaytardı. Aşiq Hüseyn Cavanın unudulmaz poetik sətirləri sanki yenedən eşidildi: “Əlimi əllərindən üzür ayrılıq”. O günlərdən aylar, illər keçib. Xatirələr xatirələrə qarışıb, zamanın amansız nisyan sularında əriyib gedənləri, rəngini, təsir gücünü itirənləri, bu günə qədər köz kimi yandıranları, fikrimdə, zehnimdə olduğu kimi qalanları var.

O günlərdə Təbriz, ana Təbriz – xalqımın şöhrətli, iztirablı, ümidli ömür səhifələri müdrik könül dəftəri Təbriz əlvan oyuncaqları sındırılmış bir uşaq kimi kövrək, nigaran, səksəkəli idi. “Əlimi əllərindən üzən ayrılıq” artıq amansız bir həqiqət olmuşdur.

Balaca qız - Mədinə yanaqlarından süzülən damcı-damcı göz yaşlarını əllərinin dalı ilə silir, “qardaşlar, məni də... məni də aparın” deyə fəryad edirdi.

O günlərdən on illər keçib. Bəlkə də bütün bunlar dünən olub. Xatirələr o qədər canlı, o qədər göynəkdir ki, sanki zaman heç onların rəngini soldurmayıb.

O günlərin səhifələrindən bu günə gəlmiş balaca qız – Mədinə indi Azərbaycanın sətirləri incə tellər kimi həzin, bəzən qəzəb, bəzən ümid, inamla çırpınan, bəzən ana laylası kimi rıqqətli səslənən şair qızı olmuşdur. Onun atası “atasının kasıb evi, koması, anasının yuxu kimi şirin laylası” yenedən səsləndi; “Azərbaycan qadını” jurnalının bu ilk nömrəsində bizi incə ruhlu şairin könül dünyasına, həsrət dünyasına səfərə çağırdı.

Bir beşikdə böyümüş yeddi qız uşağını yelləyən ananın həsrətini duyuruq. Onun dərya səbrinə, sonsuz intizarına şahid oluruq. Bir gün “ata koması yeddi qızsız” qaldısa, “yeddi evdən gəldi ana laylası”; bu həyatın ölməzliyi, davamı, ümid və arzuların pöhrələnməsi oldu. Mədinə Gülgünün həzin şeirlərində bu ümid və inam nə qədər qüvvətlə yetirilmişdir! Mənim dediklərimin həqiqətini görmək, duymaq istəyənlər Mədinə xanımın «İlk yurdum, ilk nəgməm» şerini bir də oxusunlar. Onda görürlər ki, əsil poeziyanın ilham çeşməsi nece həyatdan qəlbə dolur, qəlbin hərərətində isinir, əvəzsiz fəsir gücü qazanır.

Söz o zaman poetik mənə, qüvvət, təsir gücü qazanır ki, bir qəlbin, bir könülün kədər və sevincini, ümid və inamını, həvəs və

göynəyini min-min insan qəlbinə yetirə bilsin, insanı düşündürsün, onun həyata bağlılığını artırsın, insanda daha artıq insanlıq oyatsın.

Mədinə xanımın «Telefon xətlərində» şeiri belə bir poeziya nümunəsidir. Bu şeir son dərəcə kədərli bir hadisədən bəhs edir. Şair otuz illik aylıq qəmindən sonra sərhəd arxasında olan anası ilə telefonla danışa bilmək səadətində yetirir:

*Telefon xətlərində bir səs düşdü dünyaya,
Telefon xətlərində birləşdi ana-bala;
Bir ananın səsindən sanki üşüdü dünya,
Bir balanın səsindən göy ağladı az qala..*

Bu sətirlər hansı qəlbi sarsıtmaz?! Bu sətirlərdə ananı baladan ayıran “əlimi əllərdən üzür ayrılıq» günlərinin yaraları sızım-sızım sızıldayır.

Mədinə xanım bu sevincli, kədərli görüşün ana səsini eşitmək səadətində qəmli sonluğunu poetik dillə demək deyə bilmək üçün gərək olan ən uğurlu, ən deyimli, yeganə gərəkli olan sözlər tapmışdır:

*Sona çatdı nəhayət telefon görüşümüz,
Elə bil bir qəriblik yayıldı yer üzünə;
Görüşərkən təzədən ayrılmalı olduq biz,
Anam da mən də sonsuz nağıla döndük yenə.*

Doğrudan da bu görüş dünyamızın uzaq məsafələri bir anlıq eləyən texnikasının həm olmuşa, həm nağıla bənzəyən həqiqətidir. Bu görüş nağıl qədər şirin, nağıl qədər gözlənilməzdir.

Bu kimi bir könül çarpıntısında şair təsəllisiz, ümitsiz deyil. O, ömür mübarizə, sənət yoldaşına, «ata koması», «ana laylasının» həsrətli günlərində ona kömək, həmdərd, həmümid, həminam olan Azər-oğluya müraciətlə deyir:

*Nə yaxşı ki, sən var idin yer üzündə.
Nə yaxşı ki, ulduzumuz qoşa yandı.
... Nə yaxşı ki, el dərini qoşa çəkdik.
... Nə yaxşı ki, yer üzündə biz də varıq.
Nə yaxşı ki, haqq yolunda əsgərik biz,*

Zərrələrək, dalğalarıq, ümmanlarıq;
Torpaq üstə qoşa qalıb izlərimiz..

Bu sətirlər lirik olduğu qədər etik, intim olduğu qədər ictimai, konkret olduğu qədər əhatəli, fəlsəfi mənalı, dəqiq, dürüst yönlüdür. Bu bir qadın qəlbinin, bir canlı insan nəfəsinin poetik duyumu, könül tərcümanıdır.

Mədinə xanımın bu şeirlər silsiləsində “Təbrizin küçələri” də məni xatirələr yolu ilə o günlərə - Ana Təbrizin sevincli, həyacanlı günlərinə qaytardı. Şair bacım! Təbriz “gecə yuxuma gələrdi” deyirsən. Mən də Təbrizi tez-tez yuxuda görürəm. “Gah ağladı, gah güldü Təbrizin küçələri” – deyirsən. Bu kövrək “gülüş” onun küçələrinin xatirəsində o günlərdən, onun haylı-haraylı, sevincli, qaynar günlərindən qalmış deyilmi?!

Sən Təbrizin küçələrinin, məhəllələrinin adını çəkirsən. Mən onlardan çoxunu görə bilmədim. Mənim xəyalımda Təbriz bir xalqın tarixi, dünya mədəniyyətinə yazdığı zəngin səhifələr, cəngavərlik dastanları, Saib şeirinin ölməz sətirləri. Xiyabanilər, Səttərخانlar, Bağırخانların, Firidunların tunlaşmış heykəli kimi əzəmətli, canlı abidə olaraq qalır. Sən Təbrizin küçələrini mənim gözümdə bir də canlandırın. Təbrizin həsrətini qəlbimdə yenidən oyadın. Dodaqlarımda iki kəlmə titrədi: “Təbrizim – mənəsim”. Sən bu şeirlərində unudulmaz xatirə səhifələrini yenidən aşdın. Sağ ol, bacım. Sağ ol, vətənimin şair qızı!..

Rəsul Rza,
1978

XİTABƏT KÜRSÜMÜZ ÇINAR AĞACI İDİ

Qələmə silahdan gələn, hər ikisini eyni hədəfə çevirən yalnız bir amal, bir ideal uğrunda çarpışan şair üçün sənət məqsəd deyildir, ürəyindəki ağrıları, beynindəki narahat fikirləri xalqına çatdırmaq üçün bir vasitədir.

Bu gün oxucularımıza təqdim etdiyimiz bu kitabın müəllifi, qələm yoldaşımız Mədinə Gülgünün yaradıcılığına mən həmişə bu baxımla yanaşmış, onu bu baxımla qiymətləndirmişəm. Şeir, sənət hər şeydən əvvəl ictimai fikirdir. O yalnız bir nəfərin intim hisslərini, şəxsi duyğularını deyil, bütün bir xalqın fikrini, arzularını, mübarizə proqramını ifadə etməlidir. Bu böyük ideala xidmət etməyən, şəxsi hissləri tərənnüm edən şeirin, sənətin əsil böyük ədəbiyyatla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bizi, xalqımızın ən böyük sənət bahadırları bu cür tərbiyə etmiş, onların varisləri olan bu günün şairləri də yalnız və yalnız bu yolla getməlidir. “Azərbaycan sovet şairlərinin ən böyük ustadı kimdir?” sualına mən belə cavab verərdim: Sabir, yenə də Sabir!

Bir damın altında iki şair yaşayır, iki şair yazıb-yaradır. Eyni dərdi, eyni sevinci bir bölüb, eyni mahnını ayrı-ayrı simlərdə ötür. “İnqilab şairiyəm” - deyən Balas Azəroğlu, “Xalqımın Həcər qızıyam” - deyən Mədinə Gülgün.

Mədinə Gülgünün şeirlərində həsrət, hicran nəğmələrə, mübarizə nəğmələrinə qarışmışdır. O, bir çox şeirlərində keçmişə – “Nallı çəkmələrinin” səs ilə- Vətən torpağını oyadan çağlarına qayıdır. Əldə silah, vətənin azadlığı uğrunda çarpışdığı illəri xatırlayır. O zaman onun yazı masası “bir parça daş”, yatağı “tozlu səngər” idi. O zaman vətən övladlarının “xitabət” kürsüsü bir çinar ağacı idi:

Nitqimizdən çox idi
İşimizin sıqləti.
Qanımız bahasına aldıq
O torpağı,
O suyu,
O sədəti.

Nitqimiz qısa oldu,
İşimiz, əməlimiz böyük.

Dayandıq cəbhə boyu
Sıra-sıra,
böyük-böyük.

Şair üçün bu günlər çox mənalıdır. Çünki o, bu mübarizə günlərində əlində silah döyüşür, düşməyə öz həddini tanıdırdı. O zamanlar onun həyatı mübarizələrlə, həyəcanlarla dolu idi. Demək yaşayırdı. Əlindən “döyüşmək haqqı» alınmayan, tapındığı amal uğrunda canından belə keçməyə hazır olan insan dünyanın ən xoşbəxt adamıdır. Bu əqidə ilə yazıb yaradan sənətkar da xoşbəxt, onun yaratdıqları isə bu əqidənin keşiyində duran əsgərlərdir.

Şair özünü tapındığı böyük amalın əsgəri hesab edir. Rahat otaqlar, rahat güzəran, qulaq dincliyi, mübarizəsiz, məqsədsiz həyat insanı tez qocaldar. Böyük bir məqsəd üçün dağ çıxan adam töyşüməz.

O döyüş yolunda tufanlı çağda
Nə yorulmaq bildim, nə də töyşümək.
Fəqət günlər keçir rahat otaqda,
Görən niyə belə töyşüyür, ürək?

İstərəm qəlbimin ağrılarına
Səngər tozlarından bir məlhəm qoyam.
Üfük geydikcə qızıl bir dona,
Dincələm, kamımca nəğmə oxuyam.

Mədinə üçün doğma mövzulardan biri də məhəbbətdir, onun fəlsəfi mənasıdır. Bəşəri mövzu olan məhəbbət bütün sənət əsərlərinin çarpan ürəyi, yarandığı gündən gələcəyə tikilən gözləridir. Adi bir pinəçi belə iynəsini məhəbbətsiz çala bilmir, şeir-sənət bu böyük duyğusuz necə yaşaya bilər?

Mən məhəbbət dediyim zaman Mədinə Gülgünün yalnız bu mövzuda yazdığı lirik şeirlərini və qəzəllərini nəzərdə tutmuram. Bunlar çox azdır. Şairin tutduğu yolu, məsləki, əqidəsi, andı, sənət eşqi də bu böyük duyğu ilə yaşayır, onunla nəfəs alır. Beləliklə onun şeirlərində şəxsi hisslər, şəxsi duyğular belə böyük, ictimai duyğuların içərisində əriyib bir-birinə qarışır. Şairin qəzəllərində tez-tez təsadüf

etdiyimiz şam, pərvanə, divanə, məcnun, vüsəl, hicran kimi ifadə və sözlərə ənənəvi obrazlar kimi baxmamalıyıq. Bu obrazlar onun qəzəllərində öz müstəqim mənasını itirib yeni məna kəsb edir:

Mənim, ey dost, o sahilə neçə nəğmə, sözüüm qaldı,
Bahar fəslı alovlandı, bağım, bağçam, düzüüm qaldı.
Əmək çəkdim, səhər-axşam, çiçəkli, güllü bağ saldım.
O bağda gözləri yaşlı, bənövşəm, nərgizim qaldı.
Vətən dərdi yaman dərdidir, əsir yarpaq kimi qəlbim,
Haray ellər, yad əllərdə sevincli Təbrizim qaldı.
Deyin ki, Gülgünə gəlsin, alıxdım, yandım həsrətdən,
Fəqət məhv olmadım, ey dost, gül altında gözüüm qaldı.

Mədinənin yaradıcılığında təbiətə, onun əlvan mənzərələrinə, fəsilərə, hər fəslin özünəməxsus gözəlliyinə həsr olunmuş nümunələr də çoxdur. Bu şeirlərdən bəzilərinə yalnız təsvir və tərənnüm mühüm yer tutursa, bir qisminə təsvir fəlsəfi ümumiləşdirmələrlə yekunlaşır. Bu qisim şeirlərində biz təsvirdən çox mənaya, təbiətdən çox onun fəlsəfəsinə vuruluruq. “Sarılmış yarpaqlar” şeirində şair payızda yarpaqlarını tökən bir ağac təsvir edir. Ağac bütün yarpaqlarını tökmüşdür. Ən uça budaqların birində isə tənha bir yarpaq yellənir. Bu yarpaq nə qədər yüksəkdə dursa da tək olduğundan darıxır, kədərlənir. Yerdə sürünən öz həmyaşlarına qovuşmaq həsrətilə yaşayır. Şeirdən çıxan fəlsəfi məna budur: tənha olub, yüksəkdə yaşamaqdansa, hamı ilə bərabər aşağıda yaşamaq daha xoşdur, daha gözəldir. Beləliklə adi təbiət təsvirindən şair, böyük fəlsəfi nəticə çıxarmağı bacarır. Mən deyərdim, şeirin də, sənətin də əsil yolu budur. Şairin bir sıra şeirləri adi, insani hisslərin çox yüksək poetik ifadəsindən ibarətdir. Bu tipli şeirlər nəğmə kimi ahəngdar, gözəl bir lövhə kimi cazibədar olur. Qocalıq! Onun gəlişindən təşvişə düşmək hissi çox adi, insani bir duyğudur. Yaşı qırxı ötənlər bu hissi çox tez-tez yaşayır. Lakin bunu mənalandırmaq şairin vəzifəsidir. Bir gün səhər əlində əsa, gözündə eynək qocalıq şairin qapısını döyür:

Uzun yollar keçib gəlmişəm - dedi.
Qoyma gözlərindən irəğa məni.
Mən gənclik deyiləm vəfasız çıxam,
Bənzətmə gedəri qonağa məni.

Gözəldir, çox gözəl! Bəli, insan ömründə gənclik gəldi-gedəridir. Qocalıq isə əgər gəldisə, ölənə qədər səndən əl çəkməyəcək. Gəncliklə qocalığın bu cür qarşılaşdırılması çox şairanə və çox təzədir.

Əlbəttə, şairin bütün şeirləri eyni səviyyədə deyildir. Özünün dediyi kimi “ürəyə qulaq asmayanda” şeirlər də qüdrət və ilhamla səslənir.

Kitabda şairin fədailərin şücaətindən bəhs edən “Dastana çevrilmiş həyat” adlı poeması da verilmişdir.

Mən bu kitabdakı bütün əsərləri təhlil edib qiymətləndirmək vəzifəsini qarşıma məqsəd qoymamışam. Mən şairin yaradıcılığının əsas nöqtələrini və cəhətlərini hörmətli oxucularımıza təqdim etmək istədim. Kitabdakı əsərlərin əsil doğru, düzgün qiymətini bizim həssas və incə zövqlü oxucularımız verəcəkdir.

Bəxtiyar Vəhəbzadə
Azərbaycanın xalq şairi

ƏBƏDİ GÜN SORAĞINDA

Beləcə sahilə can atıram mən...

Mədinə Gülgün

Haçansa yenə yaz gələcək... O badam ağacları haçansa yenə də çiçəkləyəcək və o ağ çiçəklər vətənin bütövlüyündən, vətənin vahidliyindən, əbədiliyindən xəbər verəcək.

Haçansa... Nə üçün "haçansa"?

Çünki o gələcək yaz adı fəsil deyil, o badam ağacları da adı ağaclar deyil. Mədinə Gülgünün "Ağ badam çiçəkləri" adlı şeirinin epigrafi mötərizəyə alınmış və cəmi beş sözdən ibarət dünyanın ən sadə bir cümləsidir: "Təbrizdə badam ağacları çox olur". Lakin bu sadə cümlənin nisgili, bu sadə cümlənin köülləri dolduran həsrəti, ürəkləri döyündürən həyəcanı yalnız bir şairin, onun lirik qəhrəmanının yox, yalnız poeziyanın və ümumiyyətlə, sənətin yox, bütöv bir xalqın nisgili, həsrəti, həyəcanıdır.

Təbrizin gülləri də nə vaxtdı eləcə qönçə qalıb:

Təbrizin gülləri qönçə,

Güllər açmaz mən gəlincə.

Haçansa yenə yaz gələcək... O yaz həqiqiliyi, mütləqliyi şairi ruhdan düşməyə qoymur, ümid yaradır, inam yaradır, arzular misralara çevrilir, eyni zamanda, o nisgil də, həsrət də, həyəcan da şairin bütün varlığını ələ alır və beləliklə də poeziya yaranır.

Mədinə Gülgünün lirik qəhrəmanı: "Mən kiməm?"- sualına "arzusu şirin bir ana" cavabını verir və həmin "şirinlik" indiki halda bizimçün ona görə qiymətli görünür ki, onun daxili tutumunu başqa bir şeirdə söylənən bu istək təşkil edir: "Vətən eşqi hər arzudan ulu olsun".

Həmin poetik arzularda vətənpərvərlik ehtirası, mübarizə əzmi, vətəndaş qayəsi ilə bərabər, bir təmizlik, akvarellə işlənmiş bir zəriflik var: "Quşların vətənə dönən qatırı mənim arzularımdır, ümidlərimdir".

Mədinə Gülgünün poeziyasında vətəndaşlıq ilə incə lirika bir-birini tamamlayır, biz hətta xüsusi bir zərifliyin, xəfifliyin sinonimi kimi "qadın lirikası" ifadəsini işlətmək istəyirik:

Qayıdaydıq o Təbrizli günlərə,
Arzularım qönçəsindən çıxaydı,
Saçlarıma yaz yağışı yağaydı...

Bu zərifliyin, bu poetik yüngüllüyün, xəfifliyin bizim poeziyamızda köklü ənənələri var, onlar Heyran xanımın, Aşıq Pərinin, Natəvanın, Kəminənin, Aşıq Bəstinin, cəmi bircə beyti ilə ədəbiyyat tariximizdə işıqlı və eyni zamanda həzin bir iz qoyub getmiş Ağabəyim Ağanın ("Əfsus ki, yarım gecə gəldi, gecə getdi, heç bilmədim ömrüm necə gəldi, necə getdi") yaradıcılığından süzülüb gəlir. Mədinə Gülgün poeziyasında xalqımızın qəhrəman qızı Mərziyə Üskuyinin "göz yaşları" odludur, mübarizə əzmindən doğur və mübarizəyə çağırır, lakin o göz yaşları başqa bir yerə yox, "güllərin ləçəyinə" axır.

Bu poeziyanın lirik qəhrəmanı kövrəkdir, həssasdır, ən kiçik bir fərəhi, ən kiçik bir məyusluğu sezmək və bədii düşüncələrinin predmetinə çevirmək iqtidarındadır.

Bir körpə quş görsəm açıbdır qanad,
Onundur, elə bil, bütün kainat.
Könlümdə başlanır sanki toy-büsat,
Mən susa bilmirəm, susa bilmirəm.

Körpə bir quşun qanad açmasına beləcə sevinən, sevincini gizlədə bilməyən, susa bilməyən lirik qəhrəmanın qırx ildən artıq bir müddətdə vətən ağrısını ürəyində gəzdirməyi, əlbəttə, təbiidir, təsirlidir.

Lirik qəhrəman: "Hələ yorulmamışam vətənçün alışmaqdan, yanmaqdan, yanmaqdan..." - deyir və biz də Mədinə Gülgünün qırx yaşlı poeziyasını oxuduqca, mənimsədikcə, söylənən bu fıkrin poetik təsdiqini tapırıq.

Lirik qəhrəman bir vaxt "yazı masam bir parça daş idi, yatağım tozlu səngər" - dedikdə, biz həmin poeziyada gördüyümüz və qiymətləndirdiyimiz o incə lirikaya, o kövrək təhkiyəyə, zərif obrazlar aləminə baxmayaraq, bu gün də bunu hiss edirik, şairin ən yaxşı şeirlərində o daş sərtliyini, səngər ehtirasını duyuruq.

Hərgah şair: "Məni ozan etdi vətənin dərdi" deyirsə, elə bilirik ki, bu sözlərin məsuliyyəti çox böyükdür, çünki həmin şairin poeziyasının bədii-estetik səviyyəsi, təfəkkür tərzü və ehtiva dairəsi siyasi-ictimai məzmunu bir tərəfdən vətənin dərđini göstərməyi (yəni vətəni sevməyi!) bacarmalıdır, digər tərəfdən isə öz misraları, hətta sözləri ilə həmin ozanlığı əyani şəkildə göstərməlidir, iddia iddia kimi də qalmamalıdır (bu əlbəttə, gülünc olardı!), imkanla vəhdətdə olmalıdır.

Biz, uzun illərdən bəri ədəbi prosesimizdə fəal iştirak edən Mədinə Gülgün poeziyasının ən yaxşı nümunələrində həmin vəhdəti görürük. Onun lirik qəhrəmanı "yora bilməz yollar məni" deyəndə də buradakı "yol" bizim nəzərlərimizdə adi yol kimi yox, gözlərin çəkdiyi yol, sabaha aparan yol, xalqımızı birləşdirəcək yol kimi mənalanır və məhz bu mənada da biz lirik qəhrəmana inanırıq.

Bəzən bu lirik qəhrəman da xəyala dalır, "həsrətsiz günlərlə əkiz olaydım" - deyir, çünki həsrətin ağrısı-acısı ona yaxşı məlumdur, bu ağrı-acı onun güzəranının, yaşayışının tərkib hissəsidir və buna görə də məhz həmin lirik qəhrəmanın söylədiyi, deyək ki, aşağıdakı misraların emosional təsiri güclüdür:

Saxla darda həsrəti,
Yandır oda həsrəti!
Qoyma yata həsrəti,
Yenə oyanar birdən...

Gərək həsrətin "oyanmağını" dəfələrlə hiss edəsən, yanasan, yaxılasan ki, ondan beləcə qorxasan və həmin qorxunu beləcə poetik (və sadə!) şəkildə ifadə edə biləsən.

Bizim tənqidimiz müasir Azərbaycan poeziyasını tədqiq edərkən, tez-tez belə bir cəhətlə rastlaşır ki, söylənən poetik mülahizələr şəxsən yaşanmış hiss-həyəcanlardan, şəxsi təcrübədən doğmur, bəzən iddia çox böyük olur, lakin bir tərəfdən şerir versifikasiya səviyyəsi, digər tərəfdən isə mövzunun müəllif üçün doğmalıq dərəcəsi həmin iddianı doğrultmur, çünki müəllifin həyatı ilə, yaradıcılığı ilə o iddia arasında üzvi bağlılıq yoxdur. Bu, çox naqis cəhətdir, bədii-estetik təsir səhihliyinə ziyan vurur və təbii ki, sənətin gerçək, həyatı, xəlqi bir sərvət kimi qavranmasına mane olur. O zaman ki, belə deyil, o zaman ki, bədii iddia doğma hisslərin, yaşanmış ömrün təbii nəticə-

sidir, əksinə, həmin təsirin emosional gücü daha da artır. "Mən ölmək istəməzdim adi ölənlər kimi. Buna yox haqqım mənəm. Mən gərək ölümümlə doğam bir səhər kimi". - Mədinə Gülgünün lirik qəhrəmanının bu iddiasında heç bir sünilik, təvazökarsızlıq yoxdur, çünki bu məqamda lirik qəhrəmanla şairin şəxsiyyəti tamam birləşir və həmin poeziyanın vətən həsrəti, mübarizə çağırışı, bu keyfiyyətlərin ildən-ilə davam və irikişaf etməsi o "haqq" iddiasını doğruldu.

Eyni zamanda, lirik qəhrəmanla şəxsiyyətin beləcə eyniləşdiyi zaman biz şəxsi səadətlə ictimai qaygıların poetik vəhdətinə təsadüf edirik. Balas Azəroğluna həsr olunmuş şeirdə ürək qəhrəman-şair deyir: "Nə yaxşı ki, el dərdini qoşa çəkdik". Buradakı "nə yaxşı ki" xoşbəxtliyi Mədinə Gülgün poeziyası üçün əlamətdar bir cəhətdir, çünki həmin xoşbəxtliyin özü də nisgillə yoğrulub... Başqa bir şeirdə lirik qəhrəman-şair yüksək və səmimi hisslərlə hər şeyə hazırdır, hər şeyə gücü çatır, tufan da ola bilər, ümman da, yaz yağışı da ola bilər, lakin "könlün ala bilmirəm, vətən ola bilmirəm səninçin, səninçin..."

Əlbəttə, Şimal da vətəndir, şair bu gün də öz vətənidir, lakin "bu qürbət nədir bes? Bu dünyada həm yaxın, həm uzaq". Ayrı-ayrı xalqlar bir-birinə yaxın, bir-birindən uzaq ola bilər, lakin eyni bir xalqım eyni bir zamanda həm yaxınlığı, həm də uzaqlığı işıqlı insani ideallara və ümumiyyətlə, insanlığın təbiətinə ziddir, mənəvi-ictimai dərdidir. Mədinə Gülgünün bir şeirində: "Bircə yol yuxuma gəl barı", "Məgər yuxumda da sərhəd var mənəm?" - deyə verilən yanıqlı bədii sual məhz həmin mənəvi-ictimai dərdin təzahürüdür. Mədinə Gülgün Şimalda yalnız Cənubun həsrətini çəkmir, bir vətəndaş kimi, vətən təəssübü çəkir və deməliyəm ki, bu vacib cəhət Cənubdan gəlmiş şairlərimizin yaradıcılığı üçün səciyyəvidir.

Mədinə Gülgün poeziyasının diqqəti cəlb edən cəhətlərindən biri də budur ki, bu poeziyada Cənuba bağlılıq, Cənub məhəbbəti, Cənub təəssübü özünün Şimal qarşılığı ilə tamam müştərəkdir. Bu poeziya Cənub poeziyası deyil, necə ki, bizim şimalı şairlərimizin poeziyası yalnız Şimal poeziyası deyil. Bizim bir poeziyamız var: Azərbaycan poeziyası.

Bir torpaq üstündə doğulmuşuq biz.
Bir qolum Bakıdır, bir qolum Təbriz

Belə bir eynilik hissi Mədinə Gülgünün Cənub həsrətini daha da qabarıqlaşdırır, daha artıq təsirli edir, çünki burada məhəlli təəssübkeşlik yox, yuxarıda yazdığımız kimi, vətən təəssübkeşliyi var. Bu cəhət şairin "Nənələr və nəvələr", "Xatirələrimin nəğməsi", "Ürəklərdə, nəğmələrdə yaşayanlar", "Dastana çevrilmiş həyat" kimi poemalarına da xasdır.

Mədinə Gülgünün ən yaxşı şeirlərində bədii ümumiləşdirmə gücü şəxsi hiss-həyəcanlara ümumxalq mahiyyəti verə bilir: Təbrizdə yaşayan ana ilə Bakıda yaşayan qızı uzun ayrılıqdan sonra telefonla danışirlar, "telefon xətlərində bir səs düşdü dünyaya, telefon xətlərində birləşdi ana, bala. Bir ananın səmindən sanki üşüdü dünya, bir balanın səmindən göy ağladı az qala". Artıq burada söhbət konkret anadan və konkret baladan getmir. Cənubdan və Şimaldan gədir.

Mədinə Gülgün ya Təbrizə, Savalana, Marağaya müraciət edəndə ya Mərənddən, Salmasdan danışanda bu qədim toponimlərimiz müəyyən bir coğrafi ərazini bildirmir, Cənubun rəməzinə çevrilir: "Siz ey Ərdəbildə qalan günlərim, illərin əlində talan günlərim" - uzun-uzun illərin əlində talan olan o günlər yalnız Ərdəbildə qalmayıb, bütöv cənubda qalıb və o günlər yalnız Mədinə Gülgünün lirik qəhrəmanına yox, bizim hamımıza məxsusdur.

Burası da diqqətəlayiqdir ki, bütүн bu dərddə, həsrətə, nisgilə baxmayaraq, Mədinə Gülgün poeziyası nostalgiya xəstəliyinə tutulmayıb, əksinə, buradakı nostalgiya, hərgah belə demək olarsa, ümidlə nəfəs alır, arzuyla yaşayır; bu poeziya bədbin, əlacsız bir poeziya deyil ("hər gün məni oyadalar qızıl rəngli səhərlərim") mübarizəyə çağıran, yada salan, qəzəb oyadan bədii-estetik təbliğat vasitəsidir. Mən bu söz birləşməsinə "bədii-estetik təbliğat vasitəsi" - yazdım və ani olaraq duruxdum: poeziyaya belə bir meyarla yanaşıb onu "təbliğat vasitəsi" hesab etmək olarmı? Bu sualın cavabında mənim üçün mübahisəli bir şey yoxdur: o yerdə ki söhbət vətəndən gədir, o yerdə ki poeziya xalqı ifadə etməyə çalışır, olar və olmalıdır.

"Elimin, vətənimin sabahına inandım" dedikdə, biz də o lirik qəhrəmanla birlikdə bu inam hissini bölüşürük.

Əlbəttə, hərdən bədbinlik notları özünü göstərir: "yaxındır Təbrizin yolu" və o yaxın yolu qət etməkçün "bir ömür də çatmadı",

Yaxud "dərddli-dərddli ötərəm Təbrizi görməyincə" yaxud "gözümdə dünyanın həsrəti, qəmi" və biz bunu başa düşürük, yəqin ki, bu notlarsız mümkün deyil, çünki ayrılıq böyük ayrılıqdır, lakin səciyyəvi

və bizim təqdir etdiyimiz cəhət budur ki, həmin bədbinlik bu poeziyanı ələ ala bilmir, çünki şanlı bir keçmişdən gedən mübarizlik ruhu var, inam var: “Bir görüş yerinə gün doğar bir az...”

O gün olacaq, doğmalıdır, şairlə bərabər, biz də buna inanırıq, heç vaxt Təbrizi görməsəm də, atamı, anamı, bacımı, qardaşımı cənublu qələm dostlarım kimi, orada qoyub gəlməsəm də, elə bil ki, mənim də o lirik qəhrəmanın dediyi kimi “çalınmamış toyları var o tayda, yaşanmamış aylarım var o tayda, deyilməmiş boylarım var o tayda”.

Mədinə Gülgünün lirik qəhrəmanı: “Can qurtara bilmərəm köksümdə baş qaldıran tufanların əlindən, dalğaların əlindən” - deyir və əksinə biz bunu yaxşı duyuruq, o tufanların, dalğaların əlindən qurtarmaq istəmir də, çünki hissələrində, təfəkküründə bir qətiyyət var və buna görə də başqa bir şeirdə: “Gəlməyincə Təbrizin küçələrini, həmişə beləcə yanan, alovlanan görəcəksiniz məni...” – deyir.

Mən Mədinə Gülgün poeziyasının doğurduğu bu təəssüratları yazıram və düşünürəm: “Axırdı önümdən Astara çayı...” – bircə bu sadə misra kifayətdir ki, ürəklərdəki hissələri təlatümə gətirsin, qəlbini kövrəlsin, “həsrəti oyatsın”, təsir etsin, lakin buradan heç vəchlə belə bir nəticə çıxarmaq olmaz ki, bu mövzu konyuktura mənasında poeziya üçün sərfəli və asandır (belə bir hasilatın qeyri-poetik ifadələrini biz, çox təəssüf ki, mətbuat səhifələrində, ayrı-ayrı kitablarda az oxumuruq), əksinə, bu yerdə mövzudan sui-istifadə etmək, bir tərəfdən vətəndaş qayələrinin kasıblığıdırsa, digər tərəfdən də poetik imkanların məhdutluğu, bədii məğlubiyyətdir.

...Xalqlar azadlıq uğrunda, müstəqillik uğrunda, böyük arzular naminə mübarizələr aparır və bu zaman o şərəfli tarixin yaranmasına şahid olan dağlar, qalalar həmin xalqların mənəvi rəmzinə çevrilir.

Ərk qalası...

Təbriz üsyanları Azərbaycan tarixinin işıqlı səhifələrindəndir və o üsyançı qəhrəmanların son istehkamı Ərk qalası oldu.

Mədinə Gülgün “arzuları şirin” o ana ehtirası ilə: “Mən inanıram, bir gün Ərkin sinəsinə əbədi gün gələcək. Gün güşəcəkdir...” – deyir.

Biz də inanırıq...

Elçin Əfəndiyev
yazıçı, ədəbiyyatşünas

GÜLGÜNÜN GÖZLƏRİ İLƏ...

Bu kitab zəmanəsinin böyük idealları ilə yaşayan bir şairin gah kövrəklik dərəcəsində zərif, gah da şərərələr saçaraq dərəcəsində alovlu duyğularla çırpınan qəlbinin ahəngindən yaranmışdır.

Şairin şeirlərini oxuyarkən hiss edirsən ki, o, ömrünün müdrək dövrünü yaşayır. Artıq həyatın qaynar bahar çağları arxada qalmışdır. Ancaq günlərin belə tez gəlib getdiyinə inana bilmirsən. 17-18 yaşlı Mədinə Gülgünün bir əlində qələm, bir əlində silah azadlıq mücahidləri ilə çiyin-çiyinə vuruşduğu, döyüşarası fasilədə səngər təkyəgahını xitabət kürsüsünə çevirib öz əsgər qardaşlarına mübariz ruhlu şeirlər oxuduğu... dünən deyildimi?..

«Yollar hamar olsaydı», «Səni görsəydim» kimi şeirlər üzərində fikrə dalan diqqətli oxucu kitabdakı bir sıra əsərlərin də sətirləri arasından süzülüb gələn ürək dolu həsrətlə qarşılaşacaq: Vətən, el həsrətilə, əzizlərinə qovuşmaq həsrətilə, doğma torpağı qədirşünas övlad kimi bağına basıb öpmək həsrətilə. Şair arabir ömrünün «Payız dayanacağına» qədəm qoyduğundan doğan niskilini də bu həsrətə qataraq onu daha da qüvvətləndirir. Bununla belə, Gülgün şeirlərinin daxilində bir gənclik ehtirası, qüvvət, mətanət və hərəret var.

Böyük bəşəri fikir və ideallar, müasirlərimizin qayğı və duyğuları, insan üçün doğma, munis olan nə varsa, Mədinə Gülgünün ilham pərisi üçün əziz və qiymətlidir, onun əlvan, rəngarəng əsərlərinin mövzu və qayəsidir.

Sevgidə sədaqət, əhdə vəfa, həyat eşqi, insanın ucalığı, ana-qadın qəlbinin minbir əsrarlı kəhkəşanı övlad məhəbbəti, sülh, əmin-amanlıq arzuları, vətəni qorumaq, doğma təbiətə heyran olmaq, gözəllik duyğusu və s. Mədinə Gülgünün kitabında öz şairənə tərənnümünü tapmışdır.

Bütün bunlardan M.Gülgün çox səmimi bir ahənglə, yalnız ilk baxışda sadə görünən, əslində isə həyatın dərin qaynaqlarından nəşət edib gələn bir fəlsəfi qənaətlə bəhs edir; elə ona görə də oxucunu təsirləndirmək yolu ilə inandıra bilir ki, Gülgünün gözləri ilə baxanda:

Heçdi şöhrət də, ad da,
Təntənə də, busat da.
Boş görünər həyat da
Məhəbbət olmayanda.

Əlimizdəki kitabın mahiyyətinə varmaq, burada toplanmış əsərlərdəki duyğuları yaşamaq üçün şairin təsvir və tərənnüm etdiyi hadisə, əhvalat və predmetlərə məhz Gülgünün gözü ilə baxmaq lazımdır. Belə olduqda, şeirlərdə Xəzər ləpələrinin pıçıldadığı əbədiyyət nəğməsini dinləmək, qar altından təzəcə çıxmış nərgizin qızıl düyməli ağ ipək köynək geydiyini görmək, şəfəqdən rəng alıb qızıl cama dönmüş lalənin şəh damllarından içib bahar nəsimi ilə xumarlandığını müşahidə etmək mümkündür.

Mədinə Gülgünün təqribən on il bundan əvvəl yazdığı kiçik bir şeirə nəzər salaq:

Mənə bir naşı dedi;
Nəğməndə qəm, kədər var.
Əfsus ki, eşitmədi
Haray çəkən sinəmdə
Nələr, nələr, nələr var...

Şair sinəsi xalq yaddaşının ən mötəbər poetik dəftəridir. Burada saysız-hesabsız, şirinli-açılı xatirələr, həyatın böyüklü-kiçikli problem və qayğıları var. Kitabdakı şeir və poemalar bu zəngin və cazibədar aləmə daxil olmaq, «haray çəkən» şair sinəsində nələr olduğunu görmək üçün çox mötəbər bir vasitədir. Bu şərtlə ki, onu oxuduqca qarşında açılan sənət gülüstanına məhz Gülgünün gözləri ilə baxsan...

Bəkir Nəbiyev
filologiya elmlər doktoru

ƏSİL ŞAİR

Sənin arzuların, hissən ilhamın
Neysən yağışına bənzər hər zaman,
Tez yağıb, tez keçər, bağı, çəmənini
Ətirli güllərlə bəzər hər zaman.

Sevincin, kədərin bir dağ selidir,
O sakit axmamış, axmaz bir an da.
Qəlbinin odundan qaynayar, inan,
Şimal qütbündəki buzlu ümman da.

Qəzəbin, nifrətin şimşək kimidir,
Sal daşı parçalar, qayadan keçər.
Qəlbin deməyəni deməz dilin də
Sənin boğazından assalar əgər.

O odlu xislətin sözünə axmış,
Dostu isindirər, yadı yandırar.
Alov parçasıdır hər misran sənin,
Onu oda atsan odu yandırar.

Sən bu ilhamınla, təxəyyülünlə
Bir il də yaşasan, yüz il də qalsan.
Sönməz hərarətin, sönməz atəşin
Səni şair doğmuş əzəldən anan.

Balaş Azəroğlu
06.11.1958

TƏBRİZİ GÖRMƏYİNCƏ

Könlümdə tufan olar.
Könlüm boşalar, dolar,
Gözüm yollarda qalar
Təbrizi görməyincə.

Sazdan, neydən betərəm.
Na susar, nə yataram.
Dərdli-dərdli ötərəm
Təbrizi görməyincə.

Bilin, ey əzizlərim,
Yuxu görməz gözlərim.
Alov saçar sözlərim
Təbrizi görməyincə.

Sınasınlar kaş məni,
Bu torpaq doğuş məni.
Yormaz yol, yoxuş məni
Təbrizi görməyincə.

El dərdinə qalanam,
Hər gün oda yananam.
Vüsal deyib dolannam
Təbrizi görməyincə.

Sözlə doludur sinəm,
Şam deyiləm mən sönəm.
Bir dərdli quşa dönnəm
Təbrizi görməyincə.

Qırılmazdır qanadım,
Məni yaşadar andım.
Belə keçər həyatım
Təbrizi görməyincə.

Hələlik qalmıram mən,
Kamımca gülmürəm mən.
Ölmərəm, ölmərəm mən
Təbrizi görməyincə.

Aysel ABİZADƏ
1983

MƏDİNƏM

Mədinə Gülgünüün xatirəsinə

Deyirdim Təbrizə qoşa gedərik,
Neçin bu əhdimi qırdın, Mədinəm?
Sevdiyin torpağa – daşa gedərik,
Arzumu gözümdə qoydun, Mədinəm.

Sən ki, ağlar idin o torpaq üçün,
Ayrı bir gül idin o yarpaq üçün.
Getmədin halını sormağ üçün,
Nə getdin, nə də ki sordun, Mədinəm.

Həsrət daş qaladı itən yoluna,
Könlündə köz olub bitən yoluna.
O qədər göz dikdin Vətən yoluna,
Axır gözlərini yordun, Mədinəm.

Bir doğma torpağın üzgünü idin,
Odur ki, dünyanın küsgünü idin.
Sən iki sahilin Gülgünü idin,
Ağlayır hər iki yurdun, Mədinəm.

Ahın hasarında sən gəlməz idin,
Fəqət qəmlərə də əyilməz idin.
Elə Gülgün idin, heç solmaz idin,
Yəqin ki, soldurdu dərdin, Mədinəm.

Bir şair qızına qıydı ruzigar,
Yazan qələmini qırdı ruzigar.
Sən getdin, özündən mənə yadigar
Ayrılıq qəmini verdin, Mədinəm.

Kəmalə

Naxçıvan, 20.02.1991

MƏDİNƏ GÜLGÜN

**MƏN BU
ÖMRÜ YAŞADIM**

BAHAR NƏĞMƏLƏRİ

AZAD QIZ

Fırtınalar boğub məni,
Güclü sellər aparmadı.
Qara külək ədsisə də,
Budağımdan qoparmadı.
Tarix özü bir şahiddir,
Dərdli qəlbim nə çəkibdir.
Bu intizar gözlərim hey
Gizli-gizli yaş tökübdür.
Ömrün ağır möhnətini
Öz çiyimdə daşımışam,
Bülbül kimi ilk baharın
Həsrətilə yaşamışam...
Lakin, mənə dar ayaqda
Vətən eşqi verib qüvvət,
Ümidlərlə döyündürüb
Ürəyimi bu məhəbbət.
Yad önündə əyilməyib
Nə dizlərim, nə də başım,
Mərhəmətçün heç bir zaman
Axmayıbdır bu göz yaşım.
Dözüb hər bir çətinliyə
Yaşamışam qəlbimdə sən
Ey ümidim, səadətım,
Gələcəyim Ana Vətən!
Azad quşlar kimi uçub
İstəmişəm qanad çalam,
Bahar donu geyə Təbriz
Mən də baxam, ilham alam.
İndi çatdım öz arzuma,
Ah, nə böyük səadətdir.
Təbriz mənim doğma yurdum
Elə bil ki, bir cənnətdir.
İftixarla deyirəm ki,

Artıq mən də azad qızam;
Nə ürəkdə niskilim var,
Nə köməksiz, nə yalqızam.
İndi mənə ilham verən
Bir müqəddəs vətənim var.
Azad dilim, azad sözüüm,
Gül-çiçəkli çəmənim var.
Bir nəğməkar bülbül kimi
Azad oldum qəfəsdən mən.
Ürəyimə şadlıq qonur
Azad elin şən səsindən.
Bu səs mənə iftixardır,
Həm həyatdır, həm səadət!
Yeni dövrən, azad qələm
Artıq mənə oldu qismət.
İndi mənə yol göstərən
Həyat verən partiyamdır.
Onda cənub ellərinin
Yenilməyən gücü vardır!

Təbriz, 1945

GƏLƏCƏYƏM

Səhər-səhər ötən bülbül,
Dinlə məni bir sən bülbül.
Aşiq olan öz könlünü
Açar sənə bəzən, bülbül.

Mən nə güləm, nə çiçəyəm,
Nə də əsən bir küləyəm,
Ötsən bizim ellərə də,
Mən yenə də gələcəyəm!

Ağlamasın anam daha,
De son qoysun dərdə, aha,

Gecə uzun olsa yenə,
Ümidimiz var sabaha.

Əyilməsin de, yadlara
Çəksələr də onu dara.
İftixardır sinəsindən
Alsa əgər ağır yara.

Qoy döyüşsün nə eybi var,
Yenə gələr güllü bahar.
Cəbhələrdə bərkimişdir,
Bizim igid, mərd analar!..

Aramasın özü məni,
Görməsə də gözü, məni.
Görüşərik de, yadlardan
Qurtaranda biz vətəni.

Mən nə güləm, nə çiçəyəm,
Nə də əsən bir küləyəm,
Ötsən bizim ellərə de,
Mən yenə də gələcəyəm!

1947

TƏZƏ İL

Əqrəb əqrəb üstədir, bir dost kimi qalxaraq
Köhnə il məhəbbətlə budur, ayrılır bizdən.
Dostlar bilir, gələcəkdir bir azdan təzə qonaq,
Onu qarşılayacaq hamı gülər üzlü, şən.

Əqrəb əqrəb üstədir, badələri doldurun,
İçəyin, badəməzdə şərab qalmasın gərək!
Qaldırın badələri, əziz dostlar, qaldırın!
Təzə ilin şəninə gəlin nəğmələr deyək.
Əqrəb əqrəb üstədir... Hələ də köhnə ildir,
Sevinirik, gülürük, şadlıq eyləyirik biz.

Ancaq ləhzə keçsə artıq yeni il gəlir,
Onun intizarilə döyünür ürəyimiz.

Əqrəb əqrəb üstədir, sakit dayanmışıq biz,
Bütün dünya gözləyir, kimi qəmli, kimi şən.
İnsanlar müntəzirdir, gözləyir yaxın-uzaq,
Hamı xəbər gözləyir dünyanın mərkəzindən.

“Sizin təzə iliniz mübarək olsun dostlar!”
Yayılr hər tərəfə bu sevimli, şad xəbər.
Bayırda qar yağsa da, ürəklərdə bahar var;
Yeni ili zəfərlə qarşılayır bu ellər.

Ağ saçlı bir general, qızıl ulduzlu əsgər,
Qəhrəman təyyarəçi, dənizdəki kapitan...
Qaldırır badəsini, səslənir piyalələr
Təzə ilin şəninə içirlər dayanmadan.

İndi bax, Çində dostlar, Vyetnamda döyüçülər,
Düşməyə baş əyməyən koreyalı partizan,
Hindistanda, İraqda, İrandakı fəhlələr
Bizimlə əziz günü bayram edirlər bu an.

Hər kəs öz adət ilə qaldırır badəsini,
Sülhün, haqqın eşqinə sağlıq deyib içir, bax.
Elə sülh ki, qüdrəti sabah bütün bəşəri
Azadlığa, bahara, ağ günə çıxardacaq!..

Dekabr, 1952

VƏTƏN MƏHƏBBƏTİ

Dostlar, dinləyin məni,
Könlümü açım sizə.
Mənim bu coşğun sinəm
Bənzəyir bir dənizə...

Bu gün şadlığım yenə
Köksümə sığınmayır.
Kim deyir, mənim səsim
Uca dağlar aşmayır?!

Mən dünyanın bəxtiyar,
Azad bir elindənəm.
Qəlbimə yad olmuşdur
Göz yaşı, qüssə, ələm.

İndi zəfər günləri
Ömürdə olmuş bəzək.
Vətən məhəbbətilə
Daim çırpınır ürək.

Bu odlar ölkəsidir
Mənim boy atdığım yer,
Mənim azad ömr edib
Azad yaratdığım yer.

Azərbaycan, ey mənim
Şirin sözüm, söhbətim!
Yer salıb ürəyimdə
Saf eşqin, məhəbbətin!..

Sənin adın olmuşdur
Şeirimin yaraşığı.
Səndən alır gözlərim
Bu dünyada işığı...

Vətən mənim ürəyim,
Əyilməz vüqarımdır!
Həyatımın növrəği,
Əbədi baharımdır!..

QƏLƏMİM VƏ KÖRPƏM

Axşamdır...

Otağında oturmuşam yenə tək.
Bir şeir həvəsiylə sinəmdə çırpınır ürək.
Xəyalım dost elləri gəzib dolanır mənim,
İntizar içindədir əlimdəki qələmim.
Mən yazmaq istəyirəm, tükənməyən həvəslə,
Kağızın üzərində qələm gəzməmiş hələ
Körpəm açır gözüünü.

Ağlayır için-için.

Qışqırır, sanki deyir:

“Gəl yemək ver mənimçün”

Xəyal uçur, qələmim hərəkətsiz qalır bax,
Ürəyimdə iki eşq üz-üzə gəlir ancaq:
Hər ikisi əzizdir mənimçün həyat kimi,
Hər ikisi ruh verir mənə nəqərat kimi.
Hər ikisi balamdır – ömrümün meyvəsidir,
Tükənməyən ilhamım, ürəyimin səsidir.
Bir əlimdə qələmim, bir əlimdə körpə, mən
Masamın arxasında əyləşirəm təzədən.
Körpəm baxır üzümə, gülümsünür arabir,
Onun bu gülüsləri artıq şeirə çevrilir.

1954

TƏBRİZ

Bir gün də ümitsiz yaşamadım mən,
Səni görəcəyəm, ey ana Təbriz!
Öz ana yurdunun məhəbbətindən,
Nə deyim dünyada doyana, Təbriz?!

Kim deyir görüşüm son görüş oldu,
Ömrünün baharı nə vaxtsız soldu.
Qəlbim həsrətindən boşaldı, doldu,
Ancaq baş əymədim hicrana, Təbriz!

Sənin hər daşında ayaq izim var,
O mərd vüqarında yenə gözüüm var.
SİNƏMDƏ ÇAĞLAYAN ƏHDİM, SÖZÜM VAR,
ÜRƏYİM DÖNÜBDÜR ÜMMANA, TƏBRİZ!

Baharda baharın eşqilə yandın,
Uzanan yollara xeyli boylandın.
Sən çətin ayaqda elləri andın,
Gəldi geniş qəlbin tüğyana, Təbriz!

1956

YADIMA DÜŞDÜ

Aşıq Hüseyin Cavana

Gəzdi Qara dağı qanadlı xəyal,
Aşığın üzündə gördüm bir məlal.
Bir gün qarımızı döyəndə vüsəl,
Bəxtəvər olmağın yadıma düşdü.

Qızlar bulaq üstə andılar səni,
Ürəyə yaxın dost sandılar səni.
Elin xoş gününü, elin dərđini,
Dastana salmağın yadıma düşdü.

Peşən tək saz çalmaq olmadı sənin,
Ağır çağlarında doğma vətənin
Kökünü kəsməkçün qarı düşmənin
Səngərdə qalmağın yadıma düşdü.

Yaxşı yadımdadır, aşiq, bir səhər
Azadlıq eşqiylə güləndə şəhər.
Səni təbrik etdi qızlar, gəlinlər,
O gün ad almağın yadıma düşdü...

Səninlə görüşdüm yenə bu axşam,
Gəncə bahar donu geymişdi tamam.
Tək-tək göz qırpdıqca səmada ağ şam
Xəyalə dalmağın yadıma düşdü.

Aşıq, söz oxudun, saz çaldın bizə
Sən yaraşığı verdin o gen məclisə.
Bildim ki, sadiqsən o əhdə, sözə,
Təbrizdə çalmağın yadıma düşdü.

1957

ŞAİRİN XƏYALI

Yenə qanadlanıb şair xəyalı
Dindirir qəlbimi bir kaman kimi.
Könlümdə səslənən hər kiçik nəğmə
Qoy qalsın həyatda ərmağan kimi.

Xəyalən göylərə heç uçmadım,
Meylimi tək bircə gülə salmadım.
Eldən bir an belə ayrı qalmadım,
Özümü sanmadım bir mehman kimi.

Əlimdə qələmim bəzən lal olur, -
Ən şirin arzular bir xəyal olur.
Yenə də ürəkdə özgə hal olur. –
O dolur, boşalır asiman kimi.

Ömrün mənasını baharda gördüm,
Sevdiyim bu əziz diyarda gördüm.
Könlümü nə dustaq, nə darda gördüm,-
Coşub dalğalandı o, ümman kimi.

Şeirim qanadlanıb uça bilsəydi,
Qəlblərə tərəvət saça bilsəydi.
Sevən könülləri açma bilsəydi
Qədim yox olardı bir duman kimi.

1957

NAZİM HİKMƏTƏ

Bizi tanış etdilər gözəl bir yaz axşamı,
Sevincimdən titrədi dodağım yarpaq kimi.
O mavi gözlərindən ayırmadım gözüümü,
Sən dayandın önümdə başı qarlı dağlar kimi.

Qəlbinin hərarəti axdı qəlbimə, ey dost,
Elə bil İstanbulla Təbriz yanaşı durdu.
Salon alqışladıqca hər nəğməni, sözüünü
İki zəhmətkeş elin ürəyi birgə vurdu.

Dedin ki, qalmamışam Cənub elində qonaq,
Sərin bulaqlarından əyilib içməmişəm.
Nə Arpa təpəsinin, nə Şibli gədiyinin
Qazyalı yollarından ömrümdə keçməmişəm.

Dedin: eşitməmişəm mən Təbriz gözəlinin
Nə qəmli nəğməsini, nə şən mahnılarını.
Oranın havasıyla heç nəfəs almamışam,
Görməmişəm o yerin qışını, baharını.

Dedin: oturmamışam mən Araz qırağında,
Onun ilıq nəfəsi nəfəsimə dəyməyib.
Yay isti günəşdən qorunmaqçün şairi
Söyüdlər yol üstündə başlarını əyməyib.

Dedin: fəqət duymuşam hər zaman, hər an sizi,
Şaxtalı qış günündə, gözəl bahar çağında.
Gah səngərə yatmışam, gah da bir aşiq kimi
Gəzmişəm azadlığın, xoş günün sorağında.

Dedin ki, inanmışam haqqın qalib səsində,
Yenə Təbriz gələcək nurlu bir səhər kimi...
Mənim İstanbulum da azad olacaq o gün,
Bu qoşa ad gəzəcək Şərqi nəğmələr kimi...

Sən dedicə, qardaşım, hər arzum məhəbbətim
Sinəmdə çiçəklənib qovuşdu ilk baharla.
Gördüm sən Təbrizdəsən yanında Məhəmmədin,
Mən də İstanbuldayam Arazla, Etibarla...

1957

YAZMAQ ARZUSU

Eldən soraq gəldi, sevin, ey nəğməm,
Sevincin, şadlığın bir bulaq olsun.
Azadlıq eşqilə gülsün bu aləm,
Arada nə həsrət, nə fəraq olsun.

Gülün, ey yazısız qalan varaqlar!
Bəyaz sinənidə yollar görünsün.
Sizi nəfəsilə oxşasın bahar,
O ağ qanadınız şeirə bölünsün.

Gül sən də ey qələm, sakit durma heç,
Qəlbimin atəşi axsın qəlbinə.
Sənət yollarından cəsarətlə keç,
Elin sınağından çıxacaq biz yenə.

Sevin, sən də sevin, ey yazı masam!
Qoymaram tənhalıq sığa qəlbini.
Yaxın dostum kimi səni anmasam
Vəfasız tanıyar bu ellər məni.

Çoxdandır başımı qoyub sinənə
Şirin xəyallara dalmamışdım heç.
Arzumu, sözümü bildirib sənə
Səninlə sübhədək qalmamışdım heç.

Gözəldir baş-başa verib axşamı
Ülkər doğanadək nəğmə deməyim.
Alışıb söndükcə göylərin şamı
Bir şeir eşqilə yana ürəyim...

1958

OLMASAYDI

Kimdən öz gücünü alardı nəğməm
Vətən olmasaydı, el olmasaydı?
Bahara nə tərif yazardı qələm
Sal buzlar əriyib sel olmasaydı?

Qanadsız bir quşa bənzərdir aşıq,
Niskilli adam tək gəzərdi aşıq,
Bu dərdə nə qədər dözərdi aşıq
Sədəfli sazında tel olmasaydı?

Nərgiz gözlərində qan-yaş tökərdi,
O yaşıl otların artardı dərdi,
Güllərin başına kim əl çəkərdi
Səhər xəfif əsən yel olmasaydı?

Köyrəlmiş könlümə əl vurma, həkim,
Qoy hicran dərdini mən özüm çəkim.
Vüsəlin qədrini kim bilərdi, kim
Həsətli, nisgilli il olmasaydı?

Şair, ağ günlərin eşqilə yarat,
Hünər meydanıdır anamız – həyat,
Şeirin pərvazlanıb açmazdı qanad
Orda xalqın səsi, bil, olmasaydı!

1953

OLAYDI

Bahardı Təbrizdə görüşəndə biz,
Dedin, ki hər zaman bahar olaydı!
Əl-ələ gəzən zaman könül nəğməmiz
Onda dağlardakı vüqar olaydı!

Dedin ki, sevmirəm varı, dövləti,
Mənim sərvətiimdir el məhəbbəti,

Nə ola, şairin şeiri, sənəti
Hər zaman tər-təzə, nobar olaydı!

İllər bir-birini qovsa da quş tək
Şeir həvəsindən düşməsin ürək,
Ömrə ziynət verən bir halal əmək,
Bir də ki, sədaqət, ilqar olaydı!

Hansı dərd ağırdır həsrət dağından,
Əsdi xəzan yeli ömür bağından,
Dedin, ürəkləri didib, dağdan
Nə möhnət, nə də ki, qubar olaydı!

Məhəbbətin təmiz, ilqarın təmiz,
Arzuna çay dedim, yoxsa ki, dəniz?
Şeir söyləyəndə məclislərdə biz
Deyirəm, kaş burda Həcər olaydı!

1959

DAĞLAR

Savalanı saldım yada
Mən baxanda sizə, dağlar!
Arzum budur, vüqarınız
Heç gəlməsin gözə, dağlar!

Mavi göylər örpəyimiz,
Yaşıl otlar köynəyimiz,
Sinənizdə o cığır, iz
Qalsın daim təzə, dağlar!

Çox olmuşam qonaq sizdə,
Arzum açdı yarpaq sizdə
Yarpız sizdə, bulaq sizdə,
Neylərik mey-məzə, dağlar?!

Həsətə qaldım o torpağa,
Mən nə deyim bu fərağa,
Sinəmdəki çarpaz dağa
Dağ istərəm dözə, dağlar!

Cənub qızı bu gəlinə,
Siz bir məclis qurun yenə,
Gülgün istər dönə-dönə
Qoynunuzda gəzə, dağlar!

1959

BİR OVUC QAR

Həkim çox qulaq asdı,
Ürəyimi yoxladı.
Həssas barmaqlarını
Nəbzim üstə saxladı.
Qəlbinin döyüntüsü
Artmış bir qədər, dedi.
İçsən bu dərmanları
Yəqin düzələr, dedi.
Söylədim, aman, həkim,
Əbəsdir dərman, həkim.
Qulaq as ürəyimin
Tellərini dindirən
Həsətə, qəmə, həkim.
İçsən bu dərmanları
Sağaldar demə, həkim!
Vətəni darda qalan,
Gözü yollarda qalan
Bu elin xəstəsiyəm,
Nüsxə yazma naxaqdan.
Mənə bir çiçək gətir
Doğulduğum torpaqdan.
Boynu bükük bənövşə,
Bağrı yanıq lələ də,
Məni dərmanlar deyil,

O çiçəklər dirildər.
Savalanın qarından
Bircə ovuc tap, həkim.
Bu vaxtsız ayqılıqdan
Çəkməyim əzab, həkim.
Qoyum sinəmin üstə,
Yanğım azalsın barı.
Sanım ki, vətəndəyəm,
Unudum ağrıları,
Unudum ağrıları...

1960

ELLƏR

Səsimə səs verin, nəğməmə nəfəs,
Siz ey həyatımın ziynəti ellər!
Bu könül sözümü eşitsin hər kəs,
Sizə tapmışam şöhrəti ellər!

Mən bir qaranquşam, qanadım sizdə,
Çiçəyəm, günəşim, həyatım sizdə.
Şairəm, məclisim, büsatım sizdə,
Dilim əzbəri, söhbəti ellər!

Nəğmə də bir körpə uşaq kimidir,
Bar verən bəhrəli budaq kimidir,
Ən yaxın, mehriban qonaq kimidir,
Bu gün sizdən alar qiyməti, ellər!

Ayrılıq deməkdən dil qabar oldu,
Ömrün baxçasında boran, qar oldu,
Özüm tək, şeirim də intizar oldu,
Kaş balam görməsin qürbəti, ellər!

Fəqət, pozulmadı əhdim, ilqarım,
Bildim, qarşıdadır yenə baharım,
Təki azad olsun doğma diyarım,
Mən çəkim, mən çəkim möhnəti, ellər!

Sağalar vətənin yarası, dərdi,
Təbriz dönə-dönə imtahan verdi,
Deyirlər, ayrılıq gəldi-getdi,
Taparam sizinlə ülfəti, ellər!

1960

UZAQ ELDƏ

Günəş doğdu. Dunay axdı sərin-sərin,
Saçlarına su çilədi gözəllərin.
Bir ney səsi qalxdı göyə şirin-şirin;
O nəğmənin ahəngilə sinəm coşdu,
Uzaq eldə xan Arazım yada düşdü.

Budapeştə əl uzatdı, serbus, qardaş,
Sahil doldu adamlarla yavaş-yavaş,
Sevincdənmi, qəhərdənmi gözümdə yaş,
Ürəyimdə bir qırıq bir tel aha döndü,
Elə bil ki, uzaqlarda kaman dindi.

Sal körpülər vüsal rəmzi Dunay üstə,
Sevgililər gəlib keçir dəstə-dəstə,
Macar qızı, kaş sən məndən nəğmə istə,
Bizim eldə dost qiymətli bir incidir,
Həm torpağın, həm ellərin sevincidir.

Xəzan yeli soldurmasın cəlalını,
Dərin sular qərq eləsin məlalını,
Mən sevirəm, Dunay, şair xəyalını,
Qoy hər sözü sinən üstə dözüm gedim,
Nəğməm qalsın, gedəriyəm, özüm gedim...

*Budapeşt,
oktyabr 1961*

ÇİÇƏKLƏR

Macar torpağında bitən çiçəklər,
Qorudum soyuqdan, küləkdən sizi.
Uzun yollar keçib döndüm yurduma,
Körpəm tək oxşadım ürəkdən sizi.

Oxşadım, oxşaram, nə qədər varam,
Hava da günəşdə qoy sizin olsun!
Şirin nəğmələrim, bir də sinəmdə
Alışan atəş də qoy sizin olsun!

Bizim bu ellərdə gözəl deyiblər:
Bəxşişin böyüyü, kiçiyi olmaz!
Yüz yol dolanaram başınıza mən,
Bircə butanız da saralıb solmaz.

Qoymaram toz qona ləçəyinizə,
Ey Azər qızına qonaq çiçəklər!
Hicran da yol tapmaz ürəyinizə
Azaddır bu hava, torpaq, çiçəklər!..

İçiniz Bakının şirin suyundan,
Ətriniz məst etsin dostu, tanışı.
O lətif tellərə mirvari taxsın
Ərköyün xislətli bahar yağışı...

Sizi Təbrizə də aparacağam,
Ən əziz, ən gözəl ərmağan kimi.
O gün macar qızı sevgilisiylə
Gələcək yurduma bir mehman kimi.

O gün kama çatmış təbrizli ana
Bir məclis quracaq təzə, çiçəklər!
Sizi eyvanına düzüb deyəcək:
Səfa gətirdiniz bizə, çiçəklər!

oktyabr, 1961

BAKININ AXŞAMLARI

Mənim şirin sözümdür,
Xəyal dolu gözümdür,
İşıqlı gündüzümdür
Bakının axşamları...

Adımdır, şöhrətimdir,
Tükənməz güdrətimdir,
Mənim həmsöhbətimdir
Bakının axşamları...

Sinə dolu sözüm var,
Sakit olun, dalğalar,
İndi məni çağırar
Bakının axşamları...

Neçə ölkə dolandım,
Həsrət oduna yandım,
Yenə də səni andım
Bakının axşamları...

Ay batdı gülə-gülə,
Mənsə oyağam hələ,
Nəğməmi qəbul elə
Bakının axşamları...

1961

DƏNİZİN SAHİLİ VAR

DƏNİZİN SAHİLİ VAR

Dənizin nəhayəti
Mənə yaxın görünür,
Ləpələr körpəm kimi
Mənə sarı sürünür.
Mən fikirlər içində,
Ləpələr sakit, dilsiz.
Dənizin sahili var,
Xəyalımsa sahilsiz...
Dənizi coşan, daşan,
Dincələndə görürəm.
Dənizi gah çağlayan,
Gah güləndə görürəm.
Yorğun düşmüş quzu tək
Yatar xumar-xumar o,
Titrəşən ləpələrdən
Sanki layla umar o.
Fəqət ona laylanı
Mən çalaram ana tək,
Gözləyərəm göy dəniz
Yatıb, oyananadək...
Dincələ bilməyirəm
Dəniz kimi bir an da.
İnsan necə dincəlir
Ürəyi çağlayanda?!
Dənizdə dəliqanlı,
Dənizdən coşğunam mən
Dincələ bilməyirəm
Bir elin həsrətindən
Neçə qışdır, bahardır
Yumulmayır gözüm də.
Yox, dəniz ola bilməz
Mən səbirdə, dözümdə.
Mən fikirlər içində,

Ləpələr sakit, dilsiz.
Dənizin sahili var,
Xəyalımsa sahilsiz...

1963

İNSANAM MƏN

Məni nə bənövşəyə,
Nə laləyə oxşadın.
Nə dumana, nə çənə,
Nə küləyə oxşadın.
İstəmirəm desinlər
Dolmusan bulud kimi.
Sızlayan bir kamana
Bənzətməyin qəlbimi.
Deməyin dəniz kimi
Coşğunam, ya dilsizəm.
Sahilim varmı, yoxsa
Əzəldən sahilsizəm.
Deməyin ki, günəşdən
Aldım odu, atəşi.
İnsanam, bu torpağın
Mənəm əsil günəşi!
Həsrəti bənövşəyə,
Laləyə mən vermişəm.
Qanadlanıb coşmağı
Küləyə mən vermişəm.
Buludlar dolmağı da
Məndən öyrəndi, məndən.
O kamanın simləri
Qorpmuş mənim sinəmdən.
Dənizə coşmağı da,
Mahnılar qoşmağı da,
Mən öyrətdim bir səhər.
Mənimdir o dalğalar,
Mənimdir o ləpələr...
Ayrılıq da özüməm,

Vüsal da öz payımdır.
Bu səs adi səs deyil,
Yaşamaq harayımdır.
Yaşatmaq harayımdır.
Çətin bu yaşamaqdan
Yorulub, usanam mən.
Gah qəmlənən, gah gülən
İnsanam, insanam mən.
Gecə günəş batsa da,
Mən yanaram hər axşam.
Həyatın gözəlliyin
Keşiyində durmuşam.
Torpağın sünbülü də,
Tarlası da özüməm.
Zəfər dolu illərin
Mənası da özüməm!
Çətin bu yaşamaqdan
Yorulub, usanam mən.
Gah qəmlənən, gah gülən,
Yaradan insanam mən,
İnsanam, insanam mən.

1965

ŞAIR GÖZÜ MEYAR GƏRƏK

Məni şair etdi zaman,
Həssas oldu könlüm mənim.
Gah boşaldı bulud kimi,
Gah da doldu könlüm mənim.
Keşməkeşli bu həyata
Adi gözlə heç baxmadım,
Ucuz gözlə heç baxmadım,
Ucuz şöhrət hissini də
Ürəyimə buraxmadım.
Mən dənizlə sısqa axan
Bulağı bir tutmamışam.
Mən kəsəklə bəhrə verən

Torpağı bir tutmamışam.
Qanqal yerdə göyərsə də,
Çiçəklərə bənzəmədi.
O ömründə bircə dəfə
Göy çəmənə bənzəmədi.
Qarğanın da qanadı var,
Qaranquşda qanadlıdır.
Biri qəlbə qəm gətirir,
Biri bahar həyatlıdır.
Hər uçan dağ dağ deyildir,
Təpəyə dağ deməmişlər.
Hər şeyin öz adı vardır,
Gölə bulaq deməmişlər.
Külək ayrı, tufan ayrı,
Bağda bitən gül ayrıdır...
Yer üzündə insanlar da
Bir xislətdə yaranmadı.
İnsanın da müqəddəsi,
İnsanın da pisi vardı.
Bir tutmadım tufeyliylə
Tər axıdan o mərdi mən.
İnsan deyə necə sevim
Evlər yıxan namərdi mən?
İnsan var ki, əməliylə
Yanır bir el, bir diyar da!
Başqa-başqa yaranmışdır
Bu dünyada insanlar da.
İnsan var ki, təməl qoyur,
Yaşatmaqdır hər sözü də.
İnsan var ki, qəlbi qara,
Zülmət görür gündüzü də.
İnsan var ki, məhəbbətlə
Düşünürsən hər an onu.
İnsan var ki, lənətlərlə
Damğalamış zaman onu...
Şair gözü meyar gərək,
Xəsis olsun qiymətində.
Məhəbbətin öz yeri var,

Yeri vardır nifrətin də.
Ömrə, günə əngəl olan
İnsanlara nifrətim var.
Sizi, sizi sevirəm mən,
Ey ləkəsiz, mərd insanlar!

1963

YURD SALMAQ İSTƏYİRƏM

Yağış olmaq istəyirəm
Tarlalara töküləm.
Çinar olmaq istəyirəm
Yollar üstə əkiləm.

İstərəm günəş olam
Evlərə nur səpəm mən.
Öpəm beşikdə yatan
Körpələrin üzündən.

Dənə dolmuş sünbül tək
Barlanmaq istəyirəm.
Elin məhəbbətiylə
Varlanmaq istəyirəm.

İstəyirəm ya şimşək,
Ya küləyə dönəm mən.
Elə coşum ki, göydə
Görünməsin duman, çən...

Dağ olmaq istəyirəm,
Zirvəmə qartal qona,
Elimdən, vətənimdən
Söhbət açım mən ona.

İstərəm gülüş olum
Dodaqlarda görünüm.
Dönüb bahar şəhinə
Yarpaqlarda görünüm.

Nəğmə olmaq istərəm
Göyərçin timsalında.
Yaşayım haqq istəyəm
Ellərin xəyalında.

Üsyan olmaq istərəm
Zəncirli biləklərə!
Ümid olmaq istərəm
İntizar ürəklərə.

Böyük, geniş dənizdə
Damlə olmaq istərəm.
Öz yanan günəşimdən
İşıq almaq istərəm.

Sənin, onun qəlbində
Yurd salmaq istəyirəm.
Xalqımla, vətənimlə
Ucalmaq istəyirəm!..

1964

BİR QAYA BAŞINDA

Bir qaya başında dayanmışam tək,
Dəniz önümdədir öz nəğməsiylə.
Ləpələrlə sahilə uçub gələrək
Mənə nəğmə deyir körpə səsiylə.

Bu səs necə doğma, necə əzizdir,
Sular dilə gəlir səsləyir məni.
Kim deyir ki, dəniz elə dənizdir,
Dəniz sinəsində bəsləyir məni...

Dənizlə ürəyim birgə vurur, bir
Arabir kiməsə o qulaq asır.
Mənim nəğmələrim ellərdə gəzir,
Dəniz nəğməsini sahilə yazır.

Bir qaya başında dayanmışam tək,
Dəniz dalğa-dalğa mahnılar deyir.
Sahil daşlarını döyəcləyərək
Ləpələr oyanıb gülmək istəyir.

Dalğadan ayrılan kiçik zərrələr
Qonur şəfqət ilə üzümə mənim.
Bir mahnı eşqilə sanki bu səhər
Dəniz özü düşmüş izimə mənim...

1964

SƏNDƏN AYRILANDA

Polad qanadlar üstə
Uçdun uzağa getdin.
Göylərin sinəsində
Nöqtə tək gözdən itdin...
Getdin, sıxsı da məni
Ayrılığın, həsrətin
Qəlbimi tərək etmədi
Şəfqətin, məhəbbətin.
Fəqət sənə deyəsi
Nə qədər sözüm qaldı.
Bilsəm də bu ayrılıq
Ötəridir, keçəcək.
Fəqət yenə ürəyim
Dil qanmayır uşaq tək.
Danışır xıssın-xıssın;
Əlindən ayrılığın
Kölə oldum, qul oldum,
Qədim hesaba gəlməz
Sevincdən yoxsul oldum.
Tənhalığın yükünü
Çəkirəm ağır-ağır.
Neçə intizar sözüm,
Mənim gecəm-gündüzüm
Sənin üçün darıxır...

1964

SƏNDƏDİR

Ey doğma vətənim, doğma torpağım
Mən əgər quş olsam yuvam səndədir.
Sənsən xilaskarım, sənsən dayaqım,
Loğman təbiətli havam səndədir.

Bağlıyam eşqinə, məhəbbətinə,
Gəzsəm də dünyanı mən dönə-dönə,
Qayıdıb gələrəm yanına yenə,
Çünki, elim səndə, obam səndədir.

Sənin laylayınla cana gəlmişəm,
Sinənə baş qoyub mən dincəlmişəm.
Mən yaxşı duymuşam, yaxşı bilmişəm
Dərmanım səndədir, davam səndədir.

1964

ARZULARDA MƏN

Soruşdun, nə zaman qayıdacaqsan?
Dedim gələcəyəm ilk baharda mən.
Geciksəm köyrəlmə, küsmə, incimə,
İnan ki, qalmışam yəqin darda mən.

Dedim ümidini kəsmə, amandır,
Ümitsiz yaşamaq düzü yamandır.
Körpə balamı da özün inandır,
Batmaram kükrəyən hər sular da mən.

Vüqarım əyilməz, uca dağ kimi,
Mən solub getməyəm bir yarpaq kimi.
Dağlardan bir qartal uçacaq kimi
Yanına uçaram olsam harda mən.

Sənə bir dəstə gül gətirməyincə,
Dənə dolmuş sünbül gətirməyincə,

Çağlayan bir könül gətirməyincə,
Rahatlıq tapmaram hər diyarda mən...

Desələr səngərdə yara almışam,
Gəl, yaramı bağla hər səhər, axşam.
Mən haq savaşından yorulmamışam,
Təngiyib qalmaram o yollarda mən...

1963

SORUŞ

Mənim kimliyimi, mənim adımlı
Vətənimdən soruş, elimdən soruş.
Bu coşğun, bu qaynar ehsasatımı
O dağlardan enən selimdən soruş.

Xəzan da görmüşəm, çiçəkli yaz da,
Nəğmə tək dolandım dildə, ağızda,
Solub getməmişəm qarda, ayazda,
Məni təzə açan gülümdən soruş.

Coşdum dəniz kimi, çağladım su tək,
Könüldə yaşaram bir saf duyğu tək,
Məni, zəfərlərlə ötüb gələcək
Günümdən, ayımdan, ilimdən soruş.

Nə vaxt bizim elə səfər eyləsən,
İnama desələr daha yoxam mən,
Məni bahar kimi tərəvətli, şən,
Qılınc tək kəsərli dilimdən soruş.

1964

ALQIŞLAR

Ürəkdən bir şeir desəm elə mən
Dörd yandan göylərə qalxar alqışlar.
Nəğməm ayrılıqdan söz açsa hərdən
Odlu şimşək olub çaxar alqışlar.

Bəzən kirpiyimdə yaş cərgələnər,
Elə bil dağlara duman, çən enər,
Dil açıb insan tək danışar, dinər,
Çağlayan sel kimi axar alqışlar.

Xoşbəxtəm bu torpaq, bu su mənimdir,
Qəlbləri oxşamaq, duymaq mənimdir,
Dən düşmüş saçıma əl çəkib bir-bir
Güldən çələng hörüb taxar alqışlar.

Titrəyər salonda neçə dost ürək,
Məni bu məhəbbət eləməsin tərək,
Dərdli Araz kimi haray çəkərək,
Od tutub sinəmi yaxar alqışlar...

Deyirəm gün gələr, dövran ötüşər
Vüsal bu elin də payına düşər,
Haqqın yollarında qalxar, birləşər
Bir gün sınaqlardan çıxar alqışlar...

1963

GƏLSİN

Uzaqdan halımı soran yara de,
Yaxından halımı sormağa gəlsin.
Həsrətdən sinəmin üstü yaradı,
Yaramı əliylə sarmağa gəlsin.

Yetər saçlarımı daradı külək,
Könlüm rahatlanır üzünü görcək.
Sevgilim ev tikən qaranquşlar tək
Mənimlə aşıyan qurmağa gəlsin.

De, bağrım Gülgün tək qızarmış yenə,
Vüsaldan bir töhfə gətirsin mənə.
Hicranın o soyuq, daş sinəsinə
Hicran yarasını vurmağa gəlsin!

1964

SƏSLƏYİR BAHAR MƏNİ

SİZİ DEYİB YAŞARAM

Yaşaya bilməyirəm
Sizsiz bircə an belə,
İnsanlar, ay insanlar.
Nə qədər deyilməmiş
Nəğməm, sözüm var hələ,
İnsanlar, ay insanlar.
İstər yaxın olaq biz,
İstər uzaq, qədim yox.
Sizə özgə, sizə yad
Bir ayrı aləmin yox.
Kiçik güzəranımla
Sizi deyib yaşaram.
Desələr keç ömürdən,
Ömrümü bağışlaram.
Təki insan arzusu
Tufanlarda sönməyə.
Ürəklər ayrılığın
Əlində körpə quştək
Çırpınıb döyünməyə.
Budaqlar qırılmaya,
Yarpaq yaranmaya.
Təki mən yaranım,
Torpaq yaranmaya.
Mən min-min anaların
Səsindən səs alıram.
Sünbüllü tarlalardan
İllıq nəfəs alıram.
Haray çəkib deyirəm
Qoruyun bu dünyanı.
İnsanlar, ay insanlar!
İnsan silah götürüb
Heç qırarmı insanı,
İnsanlar, ay insanlar.

Qoymayaq insan ömrü
Sönüb gedə yarıda,
İnsanlar, ay insanlar!..

1966

MƏNƏ ŞEİR DE KÜRÜL-KÜRÜL

Mən ömrü, günü
Ağlı, qaralı bir gəlin;
Uşaqlarının anası.
Saçlarım ağarıb,
Gəncliyimlə birgə gedib
əllərimin toy xınası...
Sən dünən sevdiyim gənc,
bu gün sevgisinə
sadiq qaldığım şair ata.
Başım üstə əssə də
Payız yelləri,
Qoymaram
Məhəbbətimi söndürə, azalda.
Fəqət,
ötəri, qaçaq.
Yaddaşımda o günlərdən
Şirinli, acılı
Xatirələr qalır ancaq...
İndi yaşımın kamil dövründəyəm,
Dövrəmdə qızılı yarpaqlar
Körpə quşlar kimi ötüşür.
Ömrümdən qopan günlər
Oğlumun, qızımın
Ömrünə qonur, düşür.
Sənin də saçların gümüşü,
Alnında qırıqlar çin-çin.
Bu görünüşdə də elə,
əzizsən, doğmasan mənimçin.
Səndən bir təmənnam var
Qəbul etsən dincələr könül:
Mənə nəğmə de,

Dəniz-dəniz,
Kürül-kürül.
Rübabın susmasın
Bir gün,
Yox çox olar,
Bir an da.
Axı mən cavanlaşırım
Sən şeir yazanda,
Sən şeir oxuyanda.
Mən hər şeyə dözərəm,
Acıdan, ağrıdan dəyişməz halım.
Ancaq şeir günəşimdir,
Suyumdur,
Havamdır;
Havasız, günəşsiz, susuz
Mən necə qalım, gülüm?
Mən necə qalım?..
Bircə təmənnam var, əməl et,
Sevinsin könül:
Mənə nəğmə de,
Dəniz-dəniz,
Kürül-kürül.

1965

ELƏ ƏVVƏLKI KİMİYƏM

Mən elə əvvəlkitək
Sadiqəm sənə.
Dönük olmamışam məhəbbətinə.
Qəlbimdə bir dünya sənə qayğım,
Hörməti, sevgim,
İlqarım.
Elə əvvəlkitək,
Bir otaq gülüşüm,
Qönçə-qönçə könül mahnılarım.
Sənə dediklərimdən çox.
Nə qədər şirin arzular.
Səndən gizli çəkdiyim

Qəlbimi incidən ayrılıq, intizar
Mən elə əvvəlki kimiyəm.
Dəyişməmiş kövrəkliyim,
Dəyişməmiş şeirə sevgim, şeirə hörmətim.
Şeirdir
Həyatda mənim sərvətim,
Sənə əmanətim.
Mən dəyişməmişəm əsla,
Elə əvvəlkitək varam.
Təzədən doğulsam əgər
Yenə
Dünənim, bugünüm kimi yaşaram.
Ömrüm, günüm,
Dəyişən bilirsən nədir?
Alnımda artan cizgilər,
Gecəmin rahat yuxusu,
Saçımın qarası.
Dəyişir, tərk edir məni cavanlıq dünyası...

1967

AXTAR

Dalğanı dənizdə, harayı seldə,
Qıy vurub uçmağı qartalda axtar .
Yüksələ bilməzsən sən qürbət eldə,
Adı doğma yurdda, mahalda axtar.

Gəl çəkmə sorğuya, suala məni,
Məhəbbət qoyubdur bu hala məni.
Lalənin eşqini, sədaqətini
Köksündə qaralan o xalda axtar.

Durnanın qatarı görünsə göydə,
Quşlar şəfəqlərə bürünsə göydə.
Ayrılıq dumantək sürünsə göydə
Bunun hikmətini vüsaldə axtar.

Çağırram hər zaman köməyə səni,
Qəlbimə sanmaram mən özgə səni.
Nəğməmin sahilsiz düşərgəsini
Əməkdə, fikirdə, xəyalda axtar...

1966

ULDUZ KİMİ

Hərdən elə gəlir ki,
Donuram mən buz kimi.
Hərdən gecə sübhədək
Yanıram ulduz kimi.
Nəğməmin düymələri
Bəzən çiçəklənməyir.
Könlüm susmuş kamantək
Vaxt olur ki, dinməyir.
Bəzən də ram oluram,
Yorğun düşmüş dəniztək.
Ram olmuş anımda da
Rahat olmayır ürək .
Fəqət, yenə xəyalım
Köç edir eldən-elə.
Bilirəm ki, nə qədər –
Nəğmələr yazmaq üçün
Səfərim vardır hələ,
Səfərim vardır hələ...

1966

MƏNƏ DEYİRLƏR

Mənə deyirlər: yaman
Qaynarsan bahar kimi.
Yorulmaq bilməyirsən
Çağlayan sular kimi.
Gah buluda dönürsən,
Neysan – könülün sözü;
Gah olursan şimşəkdən

Zər taxan göyün özü.
Gah dənizə dönürsən
Min təlatüm səsində,
Əl edib, ulduzlarla
Oynamaq həvəsində.
Pöhrələnilib hər yana
Qol atmaq istəyirsən,
Quşları yuxusundan
Oyatmaq istəyirsən.
Bir sükuta bənzəyir
Səllər sənin yanında.
Dilə gəlir, danışır
Hissin, həyəcanın da!
Şimşək kimi çaxırsan,
Səsin düşür dağlara.
Küləklərdən sürətli.
Süfrəsi bol nemətli,
O şirin xəyalınla
Uçursan uzaqlara.
Dostlar yaxşı duyubdur,
Qaynaram bahar kimi.
Yorulmaq bilməyirəm
Çağlayan sular kimi.
Fəqət, hərdən dəniztək,
Dərin fikrə gedərək,
Mən sükut istəyirəm.
Mən sükut istəyirəm
Təzədən coşmaq üçün
Sizə, ay el, ay oba,
Nəğmələr qoşmaq üçün!
Nəğmələr qoşmaq üçün!

1963

MƏN ELƏ SANDIM Kİ...

Bir səhər qocalıq döydü qapını
Əlində əsası, gözündə eynək.

Dedi istəsən də, istəməsəndə
Səninlə günümü keçirəm gərək.

Uzun yollar keçib, gəlmişəm – dedi,
Qoyma gözlərindən irəğa məni.
Mən gənclik deyiləm vəfasız çıxam,
Bənzətmə gedəri qonağa məni.

Son yurdum alınının qırıqlarıdır,
Bir də ki, saçında məskən salmışam.
Cavanlıq atını çapıb gedəndə
Mən səni gözləyib, yolda qalmışam.

Gah şaxta vurubdur məni, gah günəş,
Ömür dastanını varaqladıqca.
Çalmalı dağlarla yaşd olsam da,
Tutmuşam başımı dağlardan uca!

Həyat çalxalandıqca bir dəniz kimi
Göyərçin ləpələr saçıma qonmuş
Sanki qaşlarımda quzey qarıdır,
Bir sükut içində beləcə donmuş.

Qocalıq danışdı öz həyatını,
Dinlədim hər sözü bir ehtiramla.
Doğrusu, mənə də əziz göründü
O bu əzəmətlə, bu ehtişamla.

Xəyalım bir anda gəzdi illəri,
İllər gah danışdı, gah lal göründü.
Oğlum ana, - deyə çağırdı məni,
Gözümdə hicranla, vüsəl göründü.

İlk dəfə, ilk dəfə mən qoşa gördüm
Hicranla vüsəl, sevincim artdı.
Mən elə sandım ki, gedən gəncliyim
Oğlumun səsində geri qayıtdı.

Dedim, ey qocalıq, müqəddəs ata!
Mənim darıxmağa heç haqqım varmı?
Ömrümün baharı səslədi məni,
Ömrü bahar olan heç qocalarmı?

1964

QAYTARIN MƏNƏ

Könlümü açmadı nə şöhrət, nə şan,
Vətən diyarını qaytarın mənə!
Dünyada bir dəfə yaşayır insan,
Ömrün baharını qaytarın mənə!

Munisi doğuldum saf məhəbbətin,
Haqqın, ədalətin, gözəl niyyətin.
Dili zəncirlənmiş qoca Fitrətin
Ölməz əşarını qaytarın mənə!

Necə gözəl gördüm, necə alyanaq,
Mən səni hər yanda axtardım, ancaq
Sinəmə çəkməyin dağ üstündən dağ,
Könül dildarını qaytarın mənə!

Min-min xəzinəyə dəyişmərəm mən
Sənin bir daşını, ey əziz vətən.
Budur Gülgünü də dilə gətirən,
Xalqımın varını qaytarın mənə!

1960

MÜŞFIQƏ

Bir nəğməkar ötdü səni sazında,
Gözümdə canlandı xəyalın, Müşfiq.
Ömrünün çiçəkli, güllü yazında
Yel əsdi, pozuldu cəlalın, Müşfiq.

Hər sözün, hər nidan gəldi ürəkdən,
Dilin yorulmadı nəğmə deməkdən.
“Dilbəri soruşdu”n əsən küləkdən
Dağları titrətdi bu halın, Müşfiq.

Ömür dastanını illər danışdı,
Elə bil sel gəldi başımdan aşdı.
Ayrılıq qapında vaxtsız yol açdı
Daşlara çırpıldı iqbalın, Müşfiq.

Sənət bağçasında gül-çiçək əkdin,
Hər kiçik fidanın nazını çəkdin.
Hər zaman fərəhlə bar dərəcəkdin
Getdi, gəlməz oldu vüsalın, Müşfiq.

Sənsiz dəniz kimi çağladı Dilbər,
Şeirini balatək saxladı Dilbər,
Sabaha ümidlə bağlandı Dilbər
Bildi, işıqlıdır amalın, Müşfiq.

Həkk etdi köksünə bu diyar səni,
Ötər kaman səni, ötər tar səni.
Həyatda əbədi yaşadar səni
Sənətin, hünərin, kamalın, Müşfiq...

1966

AYA PAXILLIĞIM TUTUR BU AXŞAM

Axşam...
Dayanmışam
Araz qırağında tək.
Göydəki ulduzlar
Səpilmiş sulara
Çiçək-çiçək...
Ay açıb saçını
Ləpə-ləpə, dalğa-dalğa.

Göydən yerəcən yol gəlib
Arazda yuyunmağa.
Baxıram.
Arazda əl-ayağımı
Yumağım yadıma düşür.
Sularla oynamağım yadıma düşür.
Baxıram.
Yuyuna bilmirəm Arazda bu axşam.
Sahildə, uzaqda qalan
Uşaqlıq çağlarımla dayanmışam.
Sinəmdə şirin xatirələrin
Təzə nəğməsi.
Qulağımda
Arazın uzaqdan, yaxından
Gələn səsi...
Çimmək istəyirəm,
Bacarmıram.
Çığırmaq istəyirəm yana-yana:
Qaytarın məni uşaqlıq,
Gənclik çağlarına
Dalğalar haray salır,
Pozulur sükutu
Fikrimin də, sahilin də
Duymaq istəyirəm nə deyir dalğalar
öz dilində.
Baxıram, ay çimir.
Baş vurur suların qoynuna.
Doğrusu, bu axşam
Həm qibtə edirəm aya,
Həm paxıllığı tutur ona...

1967

ÇİNAR AĞACI OLAYDI...

45-ci il idi.
Bahar qoxulu,
İnqilab duyğulu il.
Möhrə divar da,

Kərpic ev də sevinirdi.
Çəkilən dumanların yerinə
qarıya, pəncərəyə
pillə-pillə
günəş enirdi.
Elə bil
Küçələrin sinəsinə yazılmışdı
Şadlıq.
Vətənin hər yerinə
Azadlıq gəlirdi,
Azadlıq!
O zaman,
Nallı çəkmələrimin
Səsini eşidirdi yurdum.
Qəlbimdə qızıl köynəkli,
Milyon biləkli
İnqilabın
Odlu nəfəsini duyurdum.
Yazı masam
Bir parça daş idi,
Yatağım tozlu səmgər.
Hər şeydən keçərəm
İndi,
O günümü qaytarsalar əgər,
Xitabət kürsümüz bir çinar ağacıydı.
Nitqimizdən çox
İşimizin siqləti.
Qanımız bahasına aldıq
O torpağı, o suyu,
O səadəti...
Xitabət kürsümüz
Bir çinar ağacıydı.
Neçə vətən oğlu
Ordan danışdı
Mətin-mətin.
Danışdı taleyini
Dili bağlı bir millətin.
Nitqimiz qısa oldu,

İşimiz, əməlimiz böyük.
Dayandıq cəbhə boyu
Sıra-sıra,
Bölük-bölük.
Fəhləyə dəzgah,
Kəndliyə torpaq verdik.
Nitqimiz qısa oldu,
Biz, dərdli ürəkləri.
Səlğun çöhrələri sevindirdik.
Yel qanadlı
Çaparlarımız vardı.
Neçə telefona, düyməli zəngə,
Daha nəyə, nəyə
Dəyərdilər.
Danışan baş qərargah idi,
Cavab verən səngər.
Xəbərlər təkərlər üstündə,
Yəhər qaşında idi.
Hamı Azadlıq döyüşündə,
Vəzifə başında idi.
Azadlıqçının oddan, alovdan keçərdi
Fədailər,
Təki əllərindən
Alınmayaydı
Döyüşmək haqqı,
Bir də tozlu səngər.
Xitabət kürsümüz
Çinar ağacı idi.
Qalxdıq,
And içdik.
Endik,
Andımıza əməl etdik.
Biz cəbhəyə - düşmənlə
Döyüşə getdik.
Getdik,
Gəlinlərin, qızların
Sevincini qaytaraq özünə.
Qoymayaq duman çökə

Xətibin,
Saibin Təbrizinə!
İllər keçib...
Deyirəm kaş, indi də çinar ağacı olaydı
Xitabət kürsümüz.
Kürsüdən enib,
əməl edə biləydik
andımıza, sözü müzə biz.
Çinar ağacı olaydı
Xitabət kürsümüz...

1966

BİLMİRƏM

Sənin gətirdiyin bir dəstə çiçək
Sarıb solubdur ata bilmirəm.
Gecəli, gündüzlü bu həsrət ürək
Elə göyrəlir ki, yata bilmirəm.

Doğrusu yorubdur məni bu halım,
Hicranın əlindən bəs harda qalım?
Elə bil qanadlı quşdur xəyalım,
Əl edib mən onu tuta bilmirəm.

Deyirlər yollarda vüsal görünür,
O kimin eşqiylə elə sürünür?
Mənimçin küləyə, şimşəyə dönür
Qaçıram ardınca çata bilmirəm...

Gülgün şəfqətinə möhtacdır, gülüm,
İstərəm vəslinlə sevinim, gülüm.
Meylini tək sənə salıbdır könlüm
Səni hər gözələ qata bilmirəm...

1965

DÜNYAMIZIN SABAHI

SABAHINIZ XEYİR

Sübhün dodağında açılır günəş,
Köksündə bir dünya məhəbbət, atəş.
Sökülür dan yeri, gülür şəfəqlər,
Dəmir kürəsi tək yanır üfüqlər.
Oyanır yarpaq da çiçək də, ot da,
Sanki dilə gəlir o lal sükut da.
Oyanır torpaq da, oyanır düz də.
Oyanır tarla da, zəmi də, bağ da,
Oyanır quşlar da yaşıl budaqda.
Elə bil dil açır, canlanır hər yan,
Oyanır dünyanın əşrəfi insan.
Dil açır sinəmdə neçə tər şeir,
Deyir ana torpaq sabahın xeyir.
Sabahınız xeyir, ay el, ay oba!
Səhərdir, gün doğur, açılır hava.
Yaratmaq eşqiylə çırpınır ürək,
Var olsun insanlar, var olsun əmək!

1967

SƏN ANAMIN ANASISAN

Sən aramasan, köməyimsən,
Sən çırpınan ürəyimsən,
Sən həmişə gərəyimsən,
Mən damlayam, sənsə ümman,
Ay ümidim Azərbaycan.

Sən anamın anasısan,
Şeir, sənət dünyasısan.
Həyatımın mənasısan
Sənə canım, gözüüm qurban,
Ay ümidim Azərbaycan,

Arzularım dəniz-dəniz,
Nəğmələrim nəhayətsiz...
Öz balandır Bakı Təbriz,
Hər ikisi sənin arxan.
Ay ümidim Azərbaycan.

Sən dünyamsan, sən nurumsan,
Fikrim, zəkam, şüurumsan.
Sən yenilməz qürurmsan!
Günəş kimi nəğməmdə yan,
Ay ümidim Azərbaycan.

1969

SƏNİ UNUDA BİLMİRƏM

Hərdən
unuduram qələmi, kağızı.
Unuduram,
Şair olduğumu da.
Sözləri nəğməyə çevirməkçin
Bulud kimi
dolduğumu da.
Unuduram,
Dünyanın alını-verini,
Sevincini, qəmini.
Unuduram,
Ömrümün
ən şirini olan
uşaqlıq aləmini.
Fəqət,
Səni unuda bilmirəm
Ey şəhərlərimin
Qoçağı, igidi Təbrizim.
Gəncliyimin,
Azadlığımın,
Ağ günümün
Şahidi Təbrizim.

1967

QOŞMA

Amandır, toxunma qəlbimə qafil,
Yandırıb sinəmi söz asta-asta.
Qoy axsın gözümün yaşları sel-sel,
Sönsün sinəm üstə köz asta-asta.

Həsrət duyğuludur gecəm, gündüzüm,
Mən eldən, obadan necə əl üzüm.
Aylar, illər ötür yoldadır gözüm,
Elə deyirlər ki, döz, asta-asta.

Keçdi neçə bahar, keçdi neçə yaz,
Ömrümdə olmadı ürəyimcə, yaz,
Bir daha cavanlıq qapımı açmaz,
Düşdü öz tovundan köz asta-asta.

Dedilər vüsaldır dərdinə əlac,
Kimsəyə nə yalvar, nə də ki, əl aç.
Oldum vüsəlinə yenə təşnə, ac,
Qənim birdi, oldu yüz, asta-asta.

Gülgün, ürəyini açma hər kəsə,
Qaysaq tutmuş yaran çıxmasın üzə.
Günləri, ayları çevirib sözə
Şeir dəftərinə düz, asta-asta.

1968

BİLƏR

Həsrət ağrısını, vüsəl qəmini
Ayrılıq oduna yananlar bilər.
Dənizdə qərğ olan tənha gəminin
Tənha fəryadını ümmanlar bilər.

Mənə söyləməyin, az alışıb-yan,
İnanın daşı da ağladar hicran.

Dağların ahıdır o çən, o duman,
Dağların dərđini dumanlar bilər.

Məni sorğulara tutma sən əbəs,
Arzumu qəlbimdə, baxışımda gəz.
Könlümü hər naşı oxuya bilməz,
Onu dünya görmüş insanlar bilər.

1968

DƏNİZƏ PUL ATIRLAR

Gedirəm, razıyam məhəbbətindən,
Dosta hörmətindən, səxavətindən.
Fəqət, doymamışam hekayətindən
Qəlbi sözlə dolu, ay Qara dəniz.

Sən hər gün günəşlə birgə oyandın,
Şəfəqdən qızılı rəngə boyandın,
Qara saçlarımda zər kimi yandın
Məhəbbəti odlu, ay Qara dəniz.

Sinəyə baş qoydum, uyudum bir an,
Ayrıla bilmədim mahnılarından.
Oxu, o şəfqətli səsinə qurban,
Nəğməsi uğurlu, ay Qara dəniz.

Ulduzlar göylərdə alışdı tək-tək,
Hər şey gözəl olur duyanda ürək.
Mənim körpəm kimi, axşam düşəntək
Olursan yuxulu, ay Qara dəniz.

Hicran qorxutmayır bizi bu yerdə,
Nə gözəl adət var bu dost ellərdə,
Suya pul atırıq görüşək bir də,
Qucağı ağ pullu, ay Qara dəniz.
Nəğməsi uğurlu, ay Qara dəniz.

Krim-Koktebel, 1968

KRİM TORPAĞI

Ey yaşıl köynəyi qızıl düyməli,
Firuzə səmalı Krım torpağı.
Sənə nə verməmiş xilqətin əli,
Ey ab-havalı Krım torpağı?!

O vüqarlı dağlar de, yaşınmıdır,
Dalğalar sevincin, təlaşınmıdır.
Söylə Qara dəniz baxışınmıdır,
Ey şair xəyallı Krım torpağı.

Hicrandan gileyli olsa da könlüm,
Qəhərdən bulud tək dolsa da könlüm.
Gedirəm, qoy öpüm üzündən, gülüm,
Ey dosta vəfalı Krım torpağı.

Krım-Koktebel, 1968

TƏNHALIQ

Yenə yağış yağdı, ildırım çaxdı,
Coşdu, dalğa-dalğa çağladı dəniz.
Sahili boş gördü, elə darıxdı...
Tənhalıq dərdindən ağladı dəniz.

Tutuldu səma tək, dəyişdi rəngi,
Bir anda dənizin saçı ağardı.
Ləpələr əl açıb bir körpə tək
Elə bil arxadan bizi çağırdı.

Səslər qayalara dəydi, töküldü.
Getdim, hönkür-hönkür ağladı ümman
Qulağıma sınıq bir səda gəldi;
Məni tənha qoyub,
getmə, ey insan!

Krım-Koktebel, 1968

XƏZƏR SAYAĞI

Sahildə durmuşam, yenə sübh çağı,
Dalğalan, ləpələn, ay Qara dəniz!
Saçıma, üzümə Xəzər sayacağı
Səpələn, səpələn, ay Qara dəniz!

Demə ki, gedəri bir qonağam mən,
Bu yerdən əbədi uçacağam mən.
Baharda həzin bir nəğmə eşitsən
Bil ki mənəm gələn, ay Qara dəniz!

Krum-Koktebel, 1968

BİR DAMLAYAM

Mənim azadlığım dumansız səma,
Təzə dənə dolmuş tər sünbüllərdir.
Mənim səadətim bu el, bu oba,
Bir də şəfəq içən körpə güllərdir.

Mənim arzularım min-min gəncliyin
Həyat yollarında addım səsidir.
Mənim ümidlərim neçə körpənin
Beşik-beşik qalxan qəhqəsidir.

Mənim hünərim də, mənim gücüm də
Birlikdir, birliyin öz səsiyəm mən.
Bu birlik eşqiylə hey zaman-zaman
Bəxtəvər-bəxtəvər ötəsiyəm mən...

Mənim nəğmələrim ana laylası,
Ana nəfəsindən almışdır qida.
Şeirim müjdə verən qaranquşlar tək
Yenə qanadlanıb uçur havada...

Mənim dəyanətim Tomris nənəmin
Düşməyə bac verməz vüqarındandır.

Mənim məhəbbətim elin, elatın
Pozulmaz andından, ilqarındandır.

Bir zərrə varlığam, bir damlayam mən,
Bu dərin dənizdə, coşqun sularda.
Sənə minnətdaram, Vətən, ay Vətən,
Yaşasam da harda, olsam da harda.

1971

KİM DEYİR

Kim deyir bitməmiş qalacaq nəğməm,
Kim deyir sınacaq könül tarım da.
Elə alovlandır, odludur sinəm
Qalmaz arzularım, qalmaz yarıda.

Kim deyir bu günüm olacaq rəya,
Sabah unudulub gedəsiyəm mən?
Qarışıb nə qədər şirin arzuya
Yenə də, yenə də ötəsiyəm mən.

Kim deyir... inanma hər deyilənə,
Mən böyük dənizin bir damlasıyam.
Yazmağı öz xalqım öyrətdi mənə,
Mən onun danışan, dinən sazıyam.

Kim deyir bu gün var, sabah yoxuq biz,
Hər deyilən sözə inanmayın ha.
Həyat bir dalğalı, haraylı dəniz,
Dalğalar gah enər, gah qalxar şaha.

Ləpələr bir insan ömrünə bənzər,
Ləpələr bitməmiş, ləpələr gələr.
Sahil qumlarına səpildikcə zər
Suların qoynundan nəğmə yüksələr.

Bu səhər dünyaya ilkin göz açan
Gör neçə oğul var, gör neçə qız var.

Kim deyir qonaqdır dünyada insan
Bizim sabahımız, sabahımız var.

Həyatda daş üstə daş qoyan kəsin
Ömrü qara daşa dönərmə deyir.
Bu insan nəfəsli torpağın, ərzin,
Odu, hərarəti sönərmə deyir.

Kim deyir bitməmiş qalacaq nəğməm,
İnanma, inanma hər deyilənə.
Beşikdə qımışıb, ağlayan körpə
Sanki şirin mahnı oxuyur mənə.

Kim deyir bu günüm olacaq rəya,
Sabah unudulub gedəsiyəm mən.
Qarışıb nə qədər şirin arzuya
Yenə də, yenə də ötəsiyəm mən...

1970

MƏNİM GÖZLƏRİMLƏ BAXIN BAKIYA

Eyvanım Bakıya açılır mənim,
Eyvanım bir görüş yerinə bənzər.
Bakı söz aləmin, şeir aləmin,
Hər an bu görüşə könlüm tələsər...

Səhərlər şəfəqlər oyadar məni,
Axşamlar ulduzlar qonar köksümə.
Bakı öz füsunkar nəğmələrini
Əlvən güllər kimi səpər üstümə.

Alar salamımı geniş küçələr,
Gəzər saçlarımda səhər nəsimi.
Qızılı bir dona girmiş küçələr
Coşar, dalğalanar ümmanlar kimi...

Yenə “Qız qalası” o vüqar rəmzi
Başlar kərpic-kərpic öz söhbətini.
İllər arxasından ucalan səsi
Danışar bir əsrin həqiqətini...

Xəzər quş qanadlı ləpələrini
Sahil daşlarına səpər zər kimi.
Qüdrətli, inadlı ləpələrini
Yazar sahillərə nəğmələr kimi.

Milyon addımların milyon sədası
Bakının ahəngdar nəbzinə dönər.
Güldükcə insanın arzu dünyası
Ürəyim sevinər, gözüm sevinər.

Bakı, ömrümüzün daş kitabəsi,
Andımız, sözümüz, hünərimizdir.
Bakı, əsrimizin qurtuluş səsi,
Bakı beynəlmiləl şəhərimizdir.

Dəmir gövdəlidir, polad ayaqlı,
Şərfin ilkin doğan səhəridir o.
Bir bahar nəfəsli, qızıl bayraqlı
Nəğmələr, nəğmələr şəhəridir o.

Mənim gözlərimlə baxın Bakıya,
Çırpınan qəlbimin ahəngidir o.
Eşitsin səsimi qoy bütün dünya,
Qəşəng şəhərlərin qəşəngidir o...

1971

HƏYATDAN İSTƏYİM

Bircə içimlik su, bir ovuc torpaq,
Bir çinar kölgəsi bəs edər mənə.
Bir lətif bənövşə, bir yaşıl yarpaq
Həzin bir ney səsi bəs edər mənə.

Bir sünbül dənəsi, bir aydın səma,
Bitməz bir xatirat bəs edər mənə.
Bir həsrətsiz ömür, bir sonsuz vəfa,
Bir ömürlük həyat bəs edər mənə.

Bir körpə gülüşü, bir toy sədəsi,
Bir dost sədaqəti, bəs edər mənə.
Bir qaranquş səsi, bir yaz havası,
Bir də el şəfqəti bəs edər mənə.

1969

NƏ QƏDƏR ÖMRÜM VAR

Nə qədər ömrüm var sönməyəcəkdir
Yaşamaq, yaratmaq həvəsim mənim.
Üzüm bu torpaqdan dönməyəcəkdir,
Ana torpaqdadır nəfəsim mənim.

Mən də bu yerlərə ayaq basmışam,
Sellərə, sulara qulaq asmışam.
Hərdən qanadlanıb nəğmə yazmışam, -
Duyulub nəğməmdə öz səsım mənım.

Azadlıq demişəm mən zaman-zaman,
Susmayıb dinmişəm mən zaman-zaman,
O gün ki, baxtıma gün doğub, inan –
Dağılıb zindanı, qəfəsim mənım.

Hər qaya əsrdır, dünyadır sanki,
Bir eldir, elatdır, obadır sanki.
Hərəsi bir Qorqud babadır sanki,
Qoşqarım, Şahdağım, Kəpəzım mənım.

O yollar, yoxuşlar izimi saxlar,
Çatdığım ocaqlar közümü saxlar.
O köçlü, külfətli, haraylı dağlar
Olubdur Savalan əvəzım mənım,
Sönməmiş yaratmaq həvəsim mənım...

1971

HƏRDƏN

Kimsə bir dost kimi yad edir məni
Hardasa nəğməmi oxuyan olur.
Elə bil dünyanın məhəbbətini –
Mənə bəxş edirlər, ürəyim dolur.

Bəzən məclislərdə düşürəm yada,
Deyirəm əməyim getməmiş hədə.
Kiçik bir damlayam coşqun sularda,
Haqqım var sevinim bir damla qədər...

Bəzən həzin-həzin çalıb ötürəm,
Hardasa, kiminsə kövrəlir qəlbi.
Bəzən müjdələrə çevrilir nəğməm,
Döyür qapıları qaranquş kimi...

Dönüb saf gülüşə qonuram bəzən
Kiminsə üzünə yox olur qəmim,
Kiminsə qəlbində yaşayıram mən,
Demək, yaşamağa haqqım var mənim...

Mənim sevinməyə haqqım var, haqqım,
Damlayam, yaşadar nəhrlər məni...
Sevin, sən də sevin, Vətən torpağım,
Kimsə, haradasa yad edər məni...

1971

ÇİÇƏKLƏR

Sizi anam dərmış deyirlər dünən,
Bir dəstə bağlamış təzə, çiçəklər.
Bilmirəm sevinim, ya ağlayım mən,
Bilmirəm nə deyim sizə, çiçəklər.

Yarpağınız yaşıl, rənginiz əlvan,
Olunuz bu həsrət sinəmə dərman.

Yaman darıxmışdım sizincin, yaman.
Nisgilim sığışmır sözə, çiçəklər.

Xoş gəlib, xoş gəlib səfa gətirdiz,
Təbrizdən bir udum hava gətirdiz.
Bir dünya məhəbbət, vəfa gətirdiz,
Ah, nələr dediniz bizə, çiçəklər.

Sükutun özü də danışır hərdən,
Sizi dinləyirəm bu gün səhərdən.
Axır ürəyimə göz yaşı dən-dən,
Sanki dönmüsünüz közə, çiçəklər.

Keçib gəlmisiniz Xoydan, Salmasdan,
Suları nəğməli coşqun Arazdan.
Üfüqdə şəfəqlər oynar bir azdan
Nəğməsiz yayılar düzə, çiçəklər...

Ömrümüz həsrətlə başlandı bizim,
Heyrət eləyirəm özümə özüm.
Deyin, varmı daşda, qayada dözümlü
Mənim tək hicrana dözə, çiçəklər.

Vətənin ətirli torpağı kimi
Evimin müqəddəs qonağı kimi.
Mən sizi azadlıq sorağı kimi
Tanıtmaq istərəm ərzə, çiçəklər.

Tanıtmaq istərəm, bəli tanıtmaq.
Bir körpə budaq da çəkməsin fəraq.
Vüsaldan körpülər qurulsun ancaq.
Sevinc yaşı düşsün üzə, çiçəklər.
Təzə nəğmə deyim sizə, çiçəklər...

1970

ŞAIR

Şair Azəroğlunun əlli yaşına

Saçlarında zamanın
Enişli, yoxuşlu,
Ağı, qarası.
Sinəndə neçə-neçə qasnaq tutan,
Qasnaq tutmayan
Vətən dərdi,
Vətən yarası...
Alnında
Qırıqlar cərgə-cərgə,
Şeir misralarını
Andırır mənə.
Hər kəs vaqif ola bilməz
O misraların hikmətinə.
Baxışlarında
Həsrət buzu var,
Vüsal həsrəti,
İnam odu da.
Yarım əsr ömr eləmişən
Torpağa dayanıb,
Torpaqdan tuta-tuta.
Ayaqlarını daşlar əzib,
Dözmüsən.
Ədalət döyüşünə girmişən
Zülmətləri yara-yara...
Nə qədər inadlı, səbatlı
Nəğmələr demişən
Azadlıq təşnəsi olan insanlara...
Sən
Həmişə hazır olmusan,
bir əsgər kimi.
Tüfəngin – qələm,
Güllələrin sözün olub.
Çarə aramısan
Vətən oğullarına,

Qızlarına.
Nə rahat gecən,
Nə fikirsiz gündüzün olub.
Günü-günə calamısan,
Yenə
Vaxt darlıq etmiş sənə.
Bir gün nədir,
Beş gün nədir,
Keçdiyin bir ömür də çatmayıb,
Sinənin
Nəğmə dolu dəftərinə.
Saçların necə erkən, necə vaxtsız
Gümüşə döndü.
Alnında qırıqlar artdı,
An-an, ləhzə-ləhzə.
Qaranquş tək dimdiyində
Bahar duyğulu,
Ümid dolu
Nəğmələr gətirdin bizə...
Bir ömrə sığmayan
Sazını, sözünü,
Səsini,
azadlıq həvəsini
Bir nəğmədə çalmaq
Çətindir, əzizim, çətin.
Səni yazmaq,
Arzusunu, diləyini
Yazmaq deyilmi
Bir millətin.
Doğrusu,
Nə az, nə çox
Təzə bir ömür istərəm azı, -
Sənə sahilsiz nəğmələr yazmaqçm.
Ey Vətənimin şair oğlu,
Şair balası.

BAYRAMDA BARIŞARLAR

Gül açdı inci-inci,
Nə küs məndən, nə inci.
Ay könlümün sevinci,
Gəl, barışmaq vaxtıdır.

Gedən quşlar döndülər,
Budaqlara endilər.
Bağlar da sevindilər,
Gəl, barışmaq vaxtıdır.

Səməni xonça-xonça,
Düzərəm yol boyunca.
İncitmə məni bunca.
Gəl, barışmaq vaxtıdır.

Səməni xonça-xonça,
Düzərəm yol boyunca.
İncitmə məni bunca.
Gəl barışmaq vaxtıdır.

Yamaclar yaşillandı,
Yamacda lalə yandı.
Ürəyim səni andı.
Gəl, barışmaq vaxtıdır.

1971

BAHARDA

Düzlər yaşıl geyinər,
Dərələrə çən enər.
Ürəyim dağa dönər
Baharda.

Çiçəklər göy, sarı, ağ.
Çiçəklər qucaq-qucaq.

Sən bir tərəvətə bax
Baharda.

Buludlar kövrək olur,
Üfüq rəngbərəng olur.
Səma boşalır, dolur
Baharda.

Həsrəti qova-qova,
Quşlar da qurur yuva.
Gəzəsən oba-oba
Baharda.

Nərgiz qar altdan çıxır,
Xumar gözləri axır,
Şəhdən həmayil taxır
Baharda.

Səməni çəmən-çəmən,
Neylər bizə duman, çən
Otlar qalxar dizəcən
Baharda.

Təzə cığırılar düşər,
Sürülər qalxar döşə.
Nağıl deyər göy meşə
Baharda.

Bağlar tər, bağçalar tər,
Al-əlvan güllər bitər.
Torpaq min nəğmə ötər
Baharda.

Qaranquş elçim olar,
Hər daş söz incim olar.
Güllər bələdçim olar
Baharda...

ABŞERON BAĞLARINDA

Şirin xatirələrim təzədən dilə gəldi,
Çiçəklər ləçək-ləçək nəğmələrimdə güldü.
Yarpaqların üstünə səhər şehi süzüldü
Abşeron bağlarında.

Çinar, söyüd, qələmə, qovaq cərgə-cərgədir,
Quşlar budaqlar üstə nəğmə deyir, rəqs edir.
Hər ağac elə bil ki, bir yaşıl düşərgədir
Abşeron bağlarında.

Əncir yarpaqlarını açar bizə gəl, deyər,
Gəl, isti qumlar üstə bir uzan, dincəl deyər.
əncirin hər dənəsi min-min məlhəmə dəyər
abşeron bağlarında.

Xəzri də bir nəğmədir, gilavar da bir nəğmə,
Oxuyar bu nəğməni Xəzər də ləpə-ləpə.
Qonağın yollarına külək qızıl qum səpər
Abşeron bağlarında.

Meynələr qumlar üstə yatarlar şirin-şirin,
Titrədər yarpaqları küləklər sərin-sərin.
Bir şəfa qaynağıdır hər qarışı bu yerin
Abşeron bağlarında.

Yayar neftin ətrini əsən meh sola, sağa,
Günəş sanki boy atar dənizdən qalxa-qalxa.
Görəndə bu lövhəni ürəyim dönər dağa
Abşeron bağlarında.

Uzaqdan buruqların sırası qatar-qatar,
Buruqlar ürəyimdə neçə nəğmə oyadar.
Arzu arzuya çatar, nəğmə nəğməyə çatar
Abşeron bağlarında.

Bir şeirdir o çinar, o körpə zərif ot da,
O zümrüd səmadakı bəyaz, pənbə bulud da.
Bir şeirdir haray da, bir şeirdi sükut da
Abşeron bağlarında.

Gözəldir göy suların o zərif , ağ yelkəni,
Gözəldir dalğalarda üzüb gedən o gəmi.
Gözəldir şirin-şirin xəyal aparsın məni
Abşeron bağlarında...

1973

XƏZƏR, MƏN

Dayanmışıq üz-üzə Xəzər, mən,
Heyranıq şeirə, sözə Xəzər, mən.
Sevirik körpələri Xəzər, mən,
Sevirik ləpələri Xəzər, mən.
Göydə günü sevirik Xəzər, mən.
Gah susur, gah dinirik Xəzər, mən.
Sevirik dostu, yarı Xəzər, mən.
Sevirik insanları Xəzər, mən.
Ötərik dalğa-dalğa Xəzər, mən.
Heyranlıq bu dostluğa, Xəzər mən.

1973

XƏZƏRİN BİR PARÇASI

Xəzərin bir parçası görünür pəncərəmdən,
Bir parça maviliyə bürünmüşəm bu səhər.
Dayanıb bu aləmə tamaşa etdikcə mən
Deyirəm nə gözəlmiş, nə füsunkarmış Xəzər.

Xəzərin bir parçası sanıram bir dünyadır,
Bir dünya maviliyə bürünmüş bağçam, bağım.
Xəzərin bir parçası min xatirat oyadır,

Bir anda maviləşir mənim könül otağım...

Xəzərin bir parçası görünür pəncərəmdən,
Yadıma dalğaları seyr etdiyimiz düşür.
Dayanıb bu aləmə tamaşa etdikcə mən,
Yadıma yenə də sən, yenə göy dəniz düşür...

1973

XƏZƏRƏ AXŞAM DÜŞÜR

Qaş qaralır, günəşin qürubuna az qalır,
Sahil kimsəsizləşir, qumlar üstə iz qalır.
Bir mənim xəyallarım, bir də göy dəniz qalır,
Xəzərə axşam düşür.

Ləpələr uşaq kimi qovurlar bir-birini,
Yuyurlar neçə-neçə ayaq ləpələrini.
Dalğalar öz dilində yenə səsləyir məni,
Xəzərə axşam düşür.

Günəş hörüklərini yığır suların üstən,
Dəniz coşub, daşmaqda yenə düşmür həvəsdən.
Bir mahını eşidirəm, kimsə oxuyur pəsdən,
Xəzərə axşam düşür.

Dalğaların qoynundan yenə ay çıxır üzə,
Ulduzlar qucaq-qucaq səpilir göy dənizə.
Sular dincəldikcə, qəlbim qanadlanır bu səsə,
Xəzərə axşam düşür.

Saçlarımı oxşayır axşam küləyi mənim,
Könlümdə bir dənizdir şeir, nəğmə aləhim.
Üzür qırçın sulara fərəhlə xəyal gəmim –
Xəzərə axşam düşür.

Duzlu dodaqlarıyla dəniz bir laylay çalır,
Bu laylay dənizdənmi, könlüdənmiucalır.

Mən gedirəm, sahilə ayaq izlərim qalır,
Xəzərə axşam düşür,
Xəzərə axşam düşür...

1973

XƏZƏRİM

Yenə dalğalarla çıxdın qarşıma,
Sən ey hər dalğası bir dağ Xəzərim.
Yenə zərli sular səpdin başıma,
Ay mənim mehriban, şiltaq Xəzərim.

Yenə də səşindən gəldim rıqqətə,
Alqış səşindəki bu əzəmətə.
Kaş ki, ləpələrin beləcə ötə,
Dənizə yaraşmır susmaq, xəzərim.

Bir an həyəcandan yenə tutuldum,
Sahili görünməz bir dəniz oldum.
Sən məndə, mən sənin nəğməndə qaldım.
Heç zaman olmadım qonaq Xəzərim.

1970

BİR ZAMAN

Bir zaman uşaqdım, qayğısız uşaq,
Sanardım dünyanın bəxtəvəriyəm.
Bir zaman gənc idim haylı, haraylı,
Sanardım bir qaynar yaz səhəriyəm,
Bir gün ana oldum.
Alqış o günə.
Artdı qayğılarım birdi, beş oldu.
Ömrümün analıq səhifəsinə
Qayğılar özü də bir naxış oldu...

1972

NIŞAN ÜZÜYÜM

Mən toysuz, düyünsüz qurdum aşıyan,
Nişan üzüyüm də olmadı düzü.
Arzular, ümidlər hər ləhzə, hər an
Bir nurlu səhərə çağırdı bizi.

Ömür yoldaşımın saf məhəbbəti
Mənim bəxt üzüyüm oldu, ay ellər.
Qurduğu söz mülkü, söz səltənəti
Qəlbimə, ruhuma şəfəqlər çilər.

Ürəyim nəğməylə isinər ancaq,
Anam sanki mənə şeir içirmiş.
Neçə tər sözlərdən xonça tutaraq
Sevgilim mənimçin nişan gətirmiş.

Məhəbbət olanda nə zər, nə ziynət,
Məhəbbətdir ömrün bünövrə daşı.
Məhəbbət olmasa bir gün nəhayət
Qaş-daşlar olacaq odlu göz yaşı.

Atalar demişkən “yüz ölç, bir biç” sən,
Gəlişi xoş sözlər deyildir həyat.
Sevsən dönə-dönə sınaqdan keç sən,
Bir sevgi naxışlı xanıman yarat.

Sözlərim sizədir, ey gənclik, sizə,
Həyatı öteri sanmayınız ha.
Sevgi şəfəq salsın illərinizə,
Məhəbbətlə gedin üzü sabaha...

1972

MƏN TABLO DEYİLƏM

Mən tablo deyiləm, canlıyam, gülüm,
Uzaqdan tabloya baxarlar ancaq.

Qoyma yarpaq-yarpaq yanım, tökülüm,
Yaxın gəl, könlümün təlaşına bax.

Yaxın gəl, yaxın gəl, tükəndi səbrim,
Sənin bu halını nəyə yozum mən.
Yaxın gəl, ey mənim ümid səhərim,
Evimə nur yağsın qədəmlərindən.

Mən tablo deyiləm, bir danış, bir din,
Qulaq as ürəyin dediklərinə.
Qəlbində var isə eşqin, şəfqətin
Səsinlə, sözünlə həyat ver mənə.

Tablo bir əsərdir, sənət əsəri,
Fəqət, soyuq olur, buz kimi soyuq.
Dünyaya göz açıb gələndən bəri
Sevib, sevilməkçin biz doğulmuşuq.

Mən tablo deyiləm, qır bu sükutu,
Duyuram qəlbini, duyuram mən də.
Gəl ki, qoy sönməsin nəğməmin odu,
Sevənlər danışar yeri gələndə...

1970

MƏN OLMASAM DA

Dünya nə beş gündür, nə də ötəri,
İnsandır, bəzəyən səmanı, yeri.
Doğacaq nə qədər ömrün günləri
Mən olmasam da.

Yenə yaz olacaq, ötəcək quşlar,
Neçə yol gələcək, gedəcək quşlar.
Lalə bitirəcək yollar, yoxuşlar
Mən olmasam da.

Yenə “Qarı nənə” quracaq hana,
Arabir girəcək dağlar dumana.
Yağış yağacaqdır çölə, ormana
Mən olmasam da.

Söyüdlər daranıb, dayanacaqlar,
Körpəcə fidanlar oyanacaqlar.
Güllər şəh içində yuyunacaqlar
Mən olmasam da,

Həzin laylay səsi qalxacaq yenə,
Hardasa şimşəklər çaxacaq yenə,
Çaylar şırıl-şırıl axacaq yenə
Mən olmasam da.

Bir kaman ötəcək hey zaman-zaman,
Mın nağıl qopacaq dodaqlarından.
Dolub, boşalacaq yenə asiman
Mən olmasam da.

Xəzər dalğa-dalğa nəğmə qoşacaq,
Sular könlüm kimi yenə coşacaq.
Ləpələr sahillə qucaqlaşacaq
Mən olmasam da.

Günəşdən don geyib doğacaq səhər,
Nə qədər zülmətlər boğacaq səhər.
Neçə sevən qəlbə axacaq səhər
Mən olmasam da.

Qəm də olacaqdır, qəhqəhələr də,
Mahni da olacaq, söz də, şeir də.
Döyüşə çıxacaq şərlə, xeyir də
Mən olmasam da.

Yenə də hər evdə çıraq yanacaq,
Yenə də beşiklər yırğalanacaq.
Gözlərə bir şirin yuxu qonacaq
Mən olmasam da.

Demirəm hər sözdən baş olsun nəğməm.
Kaş ki, bir qanadlı quş olsun nəğməm.
Təzə nəğmələrə qoşulsun nəğməm
Mən olmasam da.

Təki bir mahnıda, bir sözdə qalım,
Bir körpə gülüşlü gündüzdə qalım.
Kaş Bakıda qalım, Təbrizdə qalım
Mən olmasam da,
Mən olmasam da.

1970

DURNALAR QAYITDI

Deyirdin baharda görüşərik biz,
Bahar gəldi, getdi, sən gəlməz oldun.
Daşlarımı dəydi sındı əhdimiz,
Aylar gəldi, getdi sən gəlməz oldun.

Dedin, durnalarla gələrəm mən də,
Durnalar qayıtdı sən gəlməz oldun.
Saraldı yarpaqlar çöldə, çəməndə,
Payız fəslı çatdı sən gəlməz oldun.

Deyirdin qapına qonaram quş tək,
Quşlar cəh-cəh vurdu, sən gəlməz oldun,
Yaşamaq eşqiylə vəcdə gələrək
Quşlar yuva qurdu sən gəlməz oldun.

Dedin nəğmələrlə dönərəm geri,
Mın nəğmə ucaldı, sən gəlməz oldun.
Tükəndi ömrümün bahar günləri,
Könlüm sənsiz qaldı sən gəlməz oldun.

Sənsiz dönə-dönə yollara baxdım;
Gözlərim qaraldı, sən gəlməz oldun.
Ay mənim taleyim, ay mənim baxtım,
Söylə, bu nə haldı sən gəlməz oldun.

Dərdimi ahəstə çaldım, sevgilim,
Susdular çaylar da sən gəlməz oldun.
Axı necə deyim, heç gəlmir dilim,
De bəs qaldın harda sən gəlməz oldun?

Sən dönük deyildin, dönük deyilsən,
Yəqin... eh nə deyim, sən gəlməz oldun.
Dözümlü olsam da, darıxır hərdən,
Ovunmur ürəyim – sən gəlməz oldun.

Fəqət inanıram, bir gün olacaq
Mən deməyəcəm sən gəlməz oldun,
Qədim o həsrətli gündə qalacaq.
Kim deyir sən xəyal, ya bir səs oldun.
Gün gələr demərəm sən gəlməz oldun.

1969

ARZULAR YOLÇUSU

Axşam olcaq deyirəm
Nə ola səhər gələ.
Bəlkə qəlbim dincələ,
Xəyallarım dincələ...
Sübh olur, fikirlərim
Yenə də olmur aram.
Narahat saatların
əlindən darıxıram...
Şiltaqlığa yozmayın
bu halımı siz mənim.
Ayrılıqla vüsəlın
Arasında elə bil
Yelkən açıbdır gədim...
Bir sahilimdə hicran
Tutub saxlayır məni.
Bir sahildə əl edib,
Vüsəl haqlayır məni.

Nə axşamım bilinir,
Nə səhərim, doğrusu.
Olmuşam xəyalların,
Arzuların yolçusu...

1969

SEVGİN VARSA

Bir çiçəkdim, günəşimdin sən mənim,
Bir ürəkdim, atəşimdin sən mənim.
Yarpaqlarım günəşsizdir, sevgilim.
Qəlbim yaman atəşsizdir, sevgilim.
Qanadları kövrək quşam elə bil,
Həsərinçinin doğulmuşam elə bil.
İtirmişəm dincliyimi, yuxumu.
Necə deyim... heç insafın yoxdumu.
Bir ömürəm rəva görmə donum mən.
İstəyirəm atəşində yanıq mən.
Paltarımı şəfəqlərdən biçib gəl,
Sevgin varsa, dumanları keçib gəl...

1971

BİZ BELƏ AYRILDIQ

Dedin, salamat qal, gedirəm artıq,
İnana bilmədim, həqiqətmi bu.
Çökdü gözlərimə sanki qaranlıq,
Uçdu gözlərimdən bir şirin yuxu...

Dedin, heç darıxma, bəlkə görüşdü,
Bəlkələr sinəmi yandırdı, yaxdı.
Gümanlı, gümansız günlərə düşdük,
Səni görməyirəm indi nə vaxtdı.
Dedin, salamat qal, isti əllərin –
Gəzdi saçlarımda, susduq bir anlıq.
Əsdi hicran yeli hey sərin-sərin,
Biz belə ayrıldıq, belə ayrıldıq...

Baxdın gözlərimə, gələcəyinə
İnamla danışdın, peyman bağlandı.
Uzanan yollarda ümidlə yenə
Yuxusuz gözlərim ulduz tək yandı...

Dedin, dözümlü ol, dönərəm yəqin,
Səadət axtarmaq deyildir asan.
Getdin, qulağımdan getmədi səsin,
Sanki varlığında hopub qalmısan...

1971

YADA SAL MƏNİ

Təbiət bahardan müjdə verəndə,
Söyüdlər saçını yaşıl hörəndə,
Bir gəlin görəndə, ana görəndə
Yada sal məni.

Bəzən göy tutulsa, ildırım çaxsa
Bəzən sellər, sular çağlayıb axsa,
Bir görüş eşqiylə könlün darıxsaxsa
Yada sal məni.

Böyükdür hikməti doğma torpağın,
Bir dünya sözü var qayanın, dağın.
O doğma yerlərə dəysə ayağın
Yada sal məni.

Bir mahnı yayılsa çəmənə, düzə,
Durnalar bir xəbər gətirsə bizə,
Nə zaman, hardasa yerim görünsə
Yada sal məni.

Şibli gədiyində tonqal yananda,
Yollar alovlardan naxışlananda,
Bacıdan, qardaşdan söhbət olanda,
Yada sal məni.

Dağlara hər fəsil vüqar gələndə,
Körpə ağaclara novbar gələndə,
Bahar aşiqiyəm, bahar gələndə
Yada sal məni.

Məndən uzağam, sən məndən uzaq,
Qalmışam o çöldən, çəməndən uzaq.
Mənim gözlərimlə Savalana bax,
Yada sal məni.

Unudan deyiləm ötən günləri.
Bizim arzumuzla o tən günləri.
Şirindir hər kəsə Vətən günləri
Yada sal məni.

Nəğməmin, sözümin sən başındasan,
Mənim xatirimdə, yaddaşımdasan.
Sən mən taledəsən, mən yaşındasan, -
Yada sal məni,
Yada sal məni...

1971

ARZUM DA BİR ÖMÜRDÜR

ŞAİR ÖMRÜ

Buludların qisməti
Kövrəlmək oldu.
Dənizin qisməti coşub daşmaq
Qartal təpələrə qonmadı,
Dağlara qondu ancaq.
Qaranquşlar
Müjdəçisi oldu baharın
Dillərdə nağıla döndü
Vüqarı, əzəməti xan çinarın.
Durnalar
Göylərdə vüsal rəmzinə döndülər,
Həmişə cərgə-cərgə,
Qatar-qatar göründülər.
Bir şair qismətinə kövrəlməkdə düşdü,
Coşub dalğalanmaq da.
Bir nəğmə eşqilə
Yuxusuz gecələrdə xıslın-xıslın yanmaq da.
Bir şairin ömürünün
Enişli-yoxuşlu yolları da oldu,
Xəzansız baharı da.
Əyilmədi hər tufana,
heyrdə qoydu xan çinarı da.
Bir şair ömrü eldən vüqar,
Torpaqdan qüvvət aldı.
Nəğmə-nəğmə,
Ellərdən-ellərə,
İllərdən illərə
Körpü saldı,
Yol saldı.
Onun könül dünyasında
Yoxdur fəsillərin sərhədi.
Onun könül dünyasında
nəğmə eşqi var,
bir də Vətən məhəbbəti.

Elə bununçun da
Dünyanın səmasında
Qaranquşa dönər şair.
Müjdələr payladıqca
Bir dünya rahatlıq tapar,
Sevinər şair,
Sevinər şair...

1975

BİR SEVGİYƏM

Bir nəğməyəm sahilim yox,
Saxlar aylar, illər məni.
Bir xəyalam - mənizilim yox,
Duyar fəqət ellər məni.

Bir ümidəm – qarda, çəndə
Yollar üstə dayanaram.
Göydə ulduzlar sönəndə
Mən yanaram, mən yanaram.

Bir arzuyam, yaşillanar –
Yarpaqlarım min-min olar.
Bir çınaram, uca çinar,
Məni əymək çətin olar.

Bir həsrətəm, gün gələcək
Həzin nağıl olacağam.
Vüsəl olub, çiçək-çiçək
Beşiklərə dolacağam...

Bir müjdəyəm – qanadlannam,
Müjdə vermək olub peşəm;
Gözü yolda qalan anam
İnanar ki, ölməmişəm.

Dönərəm yaz yağışına
Zəmi-zəmi yağaram mən,
Neçə ömrün sərt qışına
Günəş olub doğaram mən.

Bir sevgiyəm – qocalmayan,
İllər keçər, mən qalaram.
Bir sevgiyəm, zaman-zaman
Ucalaram, ucalaram...

1975

HƏRDƏN

Kimsə bir dost kimi yad edir məni,
Hardasa nəğməmi oxuyan olur.
Elə bil dünyanın məhəbbətini –
Mənə bəxş edirlər, ürəyim dolur.

Bəzən məclislərdə düşürəm yada,
Deyirəm əməyim getməmiş hədə.
Kiçik bir damlayam, coşqun sularda,
Haqqım var sevinim bir damla qədən...

Bəzən həzin-həzin çalıb ötürəm,
Hardasa, kiminsə kövrəlir qəlbi.
Bəzən müjdələrə çevrilir nəğməm,
Döyür qapıları qaranquş kimi...

Dönüb saf gülüşə qonuram bəzən
Kiminsə üzünə, yox olur qəmim.
Kiminsə qəlbində yaşayıram mən,
Demək yaşamağa haqqım var mənim...

Mənim sevinməyə haqqım var, haqqım,
Damlayam, yaşadar nəhrlər məni.
Sevin, sən də sevin Vətən torpağım,
Kim isə, hardasa yad edər məni...

1971

KÖNLÜM

Yenə nə dolmusan , nə çağlayırsan,
A mənim sevdalı, havalı könlüm?
Yenə gizli-gizli nə ağlayırsan,
Kimdən öyrənmişən bu halı könlüm?

De, hansı həsrətdən belə darıxdın,
Dönüb göz yaşına üzümə axdın
Hicrana rats gəldi bu dönük baxtın,
Sinəmdə gəzdirdin məlalı, könlüm.

Mənim həmaxşamım, həmsəhərmisən,
Xəyal yollarında həmsəfərimisən .
Mənim dağılmayan bir şəhərimisən,
Ay mənə özümdən vəfalı könlüm.

Demə vida etdi ilk bahar bizə,
Ömrün payız fəslə yar olar bizə.
Darıxma tapılar havadar bizə,
Ay böyük arxalı, obalı könlüm.

Mənim əhdim sənsən, ilqarım sənsən,
Varlı sayılısam da, o varım sənsən.
Mənim dinim də sən, tanrım da sənsən,
Bu Gülgün nəğməmin cəlalı könlüm.

1961

BİR SƏHƏR

Bir səhər
İtirdim səni –
Gözümdən uçan
Bir şirin yuxu kimi.
Bu səhər yadıma düşdün,
Təşnə insana gərək
Bir içim su kimi.

Bu səhər
Səni istədim laylaya həsrət
Körpə kimi.
Axı, sən özünlə aparmısan
Ümidimi, təsəllimi...
Bu səhər
Yollara çıxdım.
Bir az ümid,
Bir az həsrət,
Bir az inamla.
Səni görmək arzusuyla
Boylanıram sağa, sola...
Elə bil kimsə pıçıldayır:
-O gələcək ,
O gələcək.
Bir mahnı oxuyuram.
Bir az dözümlü,
Bir az kövrək...

1970

BİR BAĞÇASAN

Demə hicran uddu bizi,
Eldən-elə atdı bizi.
Nağıllara qatdı bizi,
Ümidini kəsmə, gülüm.

Demə vüsal gəlməz oldu,
Şadlıq quru bir səs oldu.
Demə, sevgim həvəs oldu,
Ümidini kəsmə, gülüm.

Demə vüsal əlçatmazdı ,
Bəxtimi kim belə yazdı?!
Demə, qəm çox, ümid azdı,
Ümidini kəsmə, gülüm.

Bir bağçasan, yazın mənəm,
Bir ürəksən, arzun mənəm.
Bir nəğməsən, sazın mənəm
Ümidini kəsmə, gülüm.

Bir damlasan, selin mənəm,
Bir kamansan, telin mənəm.
Bir varlıqsan, dilin mənəm,
Ümidini kəsmə, gülüm.

Bir çöhrəsən gülüş mənəm,
Bir çəmənsən, günəş mənəm,
Bir ocaqsan, atəş mənəm,
Ümidini kəsmə, gülüm.

Qalx ayağa bir ər kimi,
Yellərə ver dərdi, qəmi.
Eşit addım səslərimi,
Ümidini kəsmə, gülüm.

1973

İSTƏK

Yağış olmaq istərəm –
Tarlalara töküləm.
Çinar olmaq istərəm –
Yollar üstə əkiləm.
İstərəm günəş olam,
Evlərə nur səpəm mən.
Öpəm beşikdə yatan
Körpələrin üzündən.
Dənə dolmuş sünbültək
Barlanmaq istəyirəm.
Elin məhəbbətindən
Varlanmaq istəyirəm.
İstəyirəm ya şimşək,
Ya küləyə dönüm mən.

Elə coşum ki, göydə
Görünməsin duman-çən.
Dağ olmaq istəyirəm,
Zirvəmə qartal qona.
Elimdən, vətənimdən
Söhbət açım mən ona.
İstərəm gülüş olum –
Dodaqlarda görünüm.
Dönüb bahar şehinə
Yarpaqlarda görünüm.
Nəğmə olmaq istərəm
Göyərçin timsalında.
Yaşayıram haqq istəyən
Ellərin xəyalında.
Üsyan olmaq istərəm
Zəncirli biləklərə.
Ümid olmaq istərəm
İntizar ürəklərə.
Dalğalı dənizlərdə
Damlə olmaq istərəm.
Öz yanan günəşimdən
Mən nur almaq istərəm.
Neçə-neçə ürəkdə
Yurd salmaq istəyirəm.
Xalqımla, vətənimlə
Ucalmaq istəyirəm!

1965

YUXUMA GƏLSƏYDİN...

Yuxuma gəlsəydin əgər bir axşam,
Deyərdim qoy yuxum olsun əbədi.
Səni çox gəzmişəm, çox axtarmışam,
Barı itirməyim bu səadəti.

Yuxuma gəlsəydin əgər bir axşam,
Mən çəpər edərdim kirpiklərimi.

Qoymazdım yuxumdan kənara səni,
Qoymazdım yuxuma daha heç kimi.

Yuxuma gəlsəydin əgər bir axşam,
Könlümdə olanı deyərdim bir-bir.
Deyərdim həsrətdən naxışlı ömrüm
Həsrətlər içində əriyib gedir.

Yuxuma gəlsəydin əgər bir axşam,
Hərasan yuxuma dinclik qonardı.
Səsini, sözünü dinlədikcə mən,
Yuxumda çıraqlar, şamlar yanardı.

Aşkarda görüşdük səninlə ancaq,
Fəqət ani oldu vüsəlın sənin.
Getdin, acı, şirin xatirələrlə
Qaldı yaddaşımda xəyalın sənin...

1974

DARIXIRAM

Vaxt olur ki, bulud üçün darıxıram,
Yağış dolu bulud görüm göy üzündə.
Bulud sıxsın gözlərini aram-aram,
Çöllər, düzlər çimsin yağışdənizində...
Çəmənlərə, çiçəklərə yağsın yağış,
Tarlalara, bağxçalara axsın yağış.
Yuyunsunlar dağ döşündə bənövşələr,
Su içsinlər zümrüd çöllər, göy meşələr.
Meh əsdikcə yaşıl otlar dalğalansın,
Yamaclarda çıraq kimi lalı yansın...
Təzə açmış yarpaqları yusun yağış,
Çiçəklənən budaqları yusun yağış.
Sular axsın dərələrə coşa-coşa,
Sular axsın, haray salsın dağa, daşa.
Səma öz yaş ətəyini yığsın sonra.

Qızıl şəfəq naxış çəksin buludlara.
Seyrə dalaq bu sehrlı aləmi biz,
Hər baxdıqca rahatlınsın gözlərimiz.
Dağ nanəsi ətir yaysın, çölə, düzə,
Hər cücərti bir məlhəmdir qəlbimizə...
Vaxt olur ki, sükut üçün darıxıram,
Fikirlərim bir an belə olmur aram.
İstəyirəm sükut ola, arzu dolu,
Bir biçimdə olmur axı ömrün yolu.
Bir biçimdə olmur arzu, istək belə,
Bir biçimdə qovuşmuruq aya, ilə...

1969

AĞ ŞANI, QARA ŞANI

Sözü gəzər dünyanı,
Valeh edər insanı,
Neçə dərdin dərmanı
Ağ şanı, qara şanı.

Qum üstə ağ, qara xal;
Hər gilə bal dadır, bal;
Nəğməmə də şəkər sal
Ağ şanı, qara şanı.

Yazda düyməsi artar,
Yayda şəfəqə batar;
Qumların üstə yatar
Ağ şanı, qara şanı.

Körpə kimi gülümsər,
Hər salxım canlı əsər
Bir cüt bacıya bənzər
Ağ şanı, qara şanı.

Günəşdən şəfqət alar,
Torpaqdan qüvvət alar;

Ellərdən qiymət alar
Ağ şanı, qara şanı.

Olaram bağban sizə,
Toxunmaz tufan sizə.
Qoy dedim loğman sizə
Ağ şanı, qara şanı...

1970

LÖVHƏ

Tər budağın üstünə
Bir körpə sərçə qonub.
Elə bil ki, səhərin
Şəhlərində yuyunub.
Şəfəqin rəngi düşmüş
Kövrək qanadlarına.
Bu zərlər nə yaraşır
İpək qanadlarına...
Dimdiyində bir barmaq
Yaşıl ot var sərçənin.
Elə bil nənnisidir
Tər budaqlar sərçənin.
Meh əsir, yırgalanır
Nənnilər sola, sağa.
Yaşıl-yaşıl yarpaqlar
Asta-asta titrəyib,
Başlayır oxumağa...
Öz budaq nənnisində
Nazlanır körpə sərçə.
Ona laylalar çalır
Yarpaqlar şirin-şirin,
Yarpaqlar incə-incə...

1971

QƏZƏLLƏR

Can odlara yandı, yenə cananını istər,
Hey çarə gəzər vəslətə, dərmanını istər.

Kəsdirsə də hər gün başım üstün neçə loğman
Sızlar ürəyim, dərdinə loğmanını istər.

Könlüm yorulub, hicrana yoxdur daha səbri
Dərya quşu tək uçmağa tufanını istər.

Göylərdə alışdı neçə ulduz, təkəm əfsus.
Göz yolda qalıb, çünki o, mehmanını istər.

Gülgün kimi ömr eyləyirəm ziynət içimdə,
Könlüm yenə Təbrizdəki dövrənini istər.

Məni sənsiz sıxır, ey dost, bu tənhalıq, fəraq,
tez gəl.
Xəyalım sənədir, əfsus, özüm səndən uzaq,
tez gəl.

Yadında varmıdır söylə, deyirdin sadıqəm eşqə?
Əlim çatmaz, ünüm yetməz, olubsan bir qonaq,
tez gəl.

İnan ki, göz yaşı, şadlıq, həyatda eşqdən doğdu,
Məni sönməz məhəbbətdən alaydın kaş soraq,
tez gəl.

Deyirlər atəşə yanmaq olub pərvanəyə qismət,
Uyub hər nadana bizdən nahaq kəsmə ayaq,
tez gəl.

Gecə sübhə kimi qalmaz səmada ay da,
ulduz da,
Fəqət həsrət çəkən könlüm, gözüm qalmış oyaq,
tez gəl.

Təsəllim nəğmədir, bil, sən onu çox görmə,
rəhm eylə,
Bu həsrət qəlbimə nəğmən olub hər gün dayaq,
tez gəl.

Oxu, ey nəğməkar, bir də, rübabın şurə
gəlsin qoy,
Deyir Gülgün, gərək səndə bu hicrə son qoyar,
tez gəl.

Mənim, ey dost, o sahildə neçə nəğməm, sözüm qaldı.
Bahar fəsli alovlandı, bağım, bağçam, düzüm qaldı.

İnan ki, doymamışdım mən vətənin, lələzarından
Yar oldu ömrümə həsrət, o torpaqda gözüm qaldı.

Əmək çəkdim səhər-axşam, çiçəkli, güllü bağ saldım,
O bağda gözləri yaşlı bənövşəm, nərgizim qaldı.

Vətən dərdi yaman dərddir, əsir yarpaq kimi qəlbim,
Haray ellər, yad əllərdə sevimli Təbrizim qaldı!

Deyin ki, Gülgünə gəlsin, alışıdım, yandım həsrətdə,
Fəqət məhv olmadım, ey dost, kül altında
gözüm qaldı.

Könlüm yenə köyrəldi, ey afət, səni istər,
Tənhalığa yox taqəti əlbət, səni istər

Hicran yükü əzdikcə məni qalmadı səbrim,
Gəl, şan-şan olan bağıma rəhm et, səni istər.

Dağlar harayımdan əriyib, torpağa döndü,
Əzdikcə məni mum kimi qürbət, səni istər.

Fikrim yorulub, gözlərimə zülmət enibdir,
Həsərət gözümə eylə inayət, səni istər.

Pünhan qəmimi, yoxdu bir hacət, bilə əğyar
Pünhan qəميم eylərsə şikayət, səni istər.

Gülgün kimi hər ləhzə, hər an mən yanar oldum
Ömrüm tükənir indi nəhayət, səni istər...

Silləm gözümlün yaşını bir gün bizə gəlsən,
Sevdaı bahar tək geyinib, tər-təzə gəlsən.

Dünyanı səsimlə çəkərəm məhşərə, billah,
Ömrün belə mənalı çağında gözə gəlsən.

Bir anda keçilməz yolu qət eyləyəyəm mən,
Güldən xalı salmış çəmənə, ya düzə gəlsən.

Gey qırmızı, pəjmürdə dolanmaq nəyə lazım,
Geymə qaranı, düşmən ilə üz-üzə gəlsən.

Bir toy quraram, öz toyumuzdan da baş olsun,
Gülgünlə aşib dağları, sən Təbrizə gəlsən...

Məhəbbət aşyanımdır, ona sadıq qalar könlüm,
Dəniz tək çağlayar, hərdən bulud tək dolar könlüm.

Düşər tufanlara bəzən, əyilməz əssə də yellər,
Çinar tək yollar üstündə durub sayə salar könlüm.

Sənin sənsizliyin canan məni bixtiyar etdi,
Sınır bir ney, qırıq bir saz tutub daim çalar könlüm.

Uçar qartal kimi, dağlar başında yurd salar hərdən,
Dəmadəm intizar gözlər kimi, fikrə dalar könlüm.

Mənə min-min gözəllər də gəlib baş əysələr, billah,
Yenə pak eşqinə, bir də sənə heyran olar könlüm.

Deyirlər Gülgün and içmiş, yenə sadıqdır andına,
Bu odlar yurduna fəxrım deyib, ilham alar könlüm.

Bilməm nə təhər tab gətirim həsrətə sənsiz,
Tale təzədən saldı məni möhnətə sənsiz.

Bir ləhzə ürəkdən sevinib gülmərəm əsla,
Səbrimlə gətirdim hamını heyrətə, sənsiz.

Yollarda gözümle aradım vəslini, ancaq
Hicran özü başlar mən ilə ülfətə sənsiz.

Düşdükcə yada xatirələr, nəşəli çağlar,
Mümkünmü bu könlüm quşu şən-şən ötə sənsiz.

Ömrün baharı döndü xəzan fəslinə dilbər,
Gülgün necə dözsün axı bu qurbətə sənsiz

Bilməm nə dedim, incidi dilbər yenə məndən,
Kaş ki, giley etmiş ola yarım mənə məndən.

Qəhr etmə, təki naz ilə şıltaqlığı artır,
Çal kirpiyini – oxları səndən, sinə məndən.

Gəl qəlbimi aç gör ki, adın həkk olub harda,
Baxma yenə bir söz desə, əğyar sənə məndən.

Gülgün həmişə arxalanıb eşqə, vəfayə,
Tale quşu müşkül ki, bu yolda dönə məndən.

Açdı gül, gəldi bahar, bizlərə yar gəlmədi bəs,
Bu könül bağçasına güllü bahar gəlmədi bəs.

Gecə-gündüz dilədim vəslinə çatsın bu əlim
Harda qaldı görəsən nazlı nigar, gəlmədi bəs,

Uzanan yollara baxdıqca dedim, indi gələr,
Qalmadı məndə daha səbrü-qərar gəlmədi bəs.

Elə atəş dağını çəkdi mənim sinəmə o,
Qəlbimin telləri atəşdə yanar, gəlmədi bəs.

Dilin, ağzın qurusun, eşqimə xor baxma, naşı,
Demə bu kəlməni, yer etdi fərar gəlmədi bəs.

Mən məhəbbət quşuyam, vəslə ümid
bəsləyirəm.

Səbr edin, söyləməyin Gülgünə,
yar gəlmədi bəs?..

Qeyrilə dildarımı ülfətdə gördüm, ey təbib,
Tazə məclisdə, tazə söhbətdə gördüm, ey təbib.

Söyləyərdi qonmaram bülbül kimi hər gülşənə,
Böylə nadanı neçə surətdə gördüm, ey təbib.

Sinəmə dağlar çəkibdir, sındırıb peymanı o,
Aşiqi mən başqa bir niyyətdə gördüm, ey təbib.

Od tutub pərvanətək yüz yol dolanım başına,
Könlümü hicran dolu möhnətdə gördüm,
ey təbib.

Sevgisiz mən bilmədim bir ləhzə rahatlıq nədir,
Hər kəsi öz halıma heyrətdə gördüm, ey təbib.

Gülgünü sən görməmişdin böylə əfqan eyləyən,
Təqsiri heç kəsdə yox, qürbətdə gördüm,
ey təbib.

Alıb aramımı getdi, vəfalı sərvərim getdi,
Mən idim eşqə sərəkərdə, pozuldu ləşkərim, getdi.

Səmada min-min ulduzlar yanarsa,
heç üzüm gülməz.
Eşitsin ay da, ulduz da mənim öz ülkərim getdi.

Həyatda ömrümə sultan onu ad eyləmişdim mən,
Nədəndir bilmədim, əfsus, qırıldı şəhpərim, getdi.

Deyirlər çox gözəllər var, mənim qəlbimdə
sən varsan,
Kimə bəs eyləyim izhar, sevimli dilbərim getdi.

Bu təşnə qəlbimə sandım həyat bəxş
eyləyər eşqin,
Qurulmuş xanımanımdan bəzəkli gövhərim getdi.

Həmişə, Gülgün, ömrümdə sən idin ziynətim,
fəxrım,
Sənin arxanca üz tutdu fərəhli günlərim getdi.

Sənsizəm, sənsizliyin etmiş yenə nalan məni,
Bilmirəm, neyçün bir an tərək etməyir hicran məni,

Ləhzə-ləhzə yaş tökər, könlüm sızıldar ney kimi,
Gəl tərəhhüm eylə, qoyma gözləri gıryan məni.

Cəhd edib çox istərəm qəmsiz, kədərsiz ömr edəm,
Harda olsam üz tutub, qəmlər tapar pünhan məni...

Mən məhəbbət aşiqi, qəlbim sənə peybəstədir,
Ey baharım, qoyma tez məhv eyləyə tufan məni.

Əhdinə bel bağladı, dözdüm cəfaya-firqətə,
Söylədim eyb eləməz duymazsa gər nadan məni.

Hər kəsə izhari-dərd etmək əbəsdir, bilmişəm,
Gülgünəm, dərd əhlinə siz eyləyin qurban məni.

Könlüm yenə köyrəldi, ey afət, səni istər,
Tənhalığa ox taqəti əlbət, səni istər

Kaş sənə keçən günlərimi qaytara dövrən,
Sənsiz sənəmə gör neçə vurmuş yara dövrən.

Zənn eylər idim bəxtimizə gün doğacaqdır,
Gör hardan alıb saldı səni bir hara dövrən.

Hey yollara baxdıqca gözümdə doldu, boşaldı,
Hicran sitəmiylə səni saldı tora dövrən.

Əhd etmiş idim, munisimiz ilk bahar olsun,
Etdi necə qismət, gülümü yadlara dövrən.

Eylər ikən hər kəslə müdara, soruşun bir;
Təkcə məni neyçün gətiribdir zara dövrən?

Gülgün, bilirəm dözməyə var səndə dəyanət,
Vursay yara üstündən əgər min yara dövrən!

Açdı yenə bağçanda çiçəklər gözün aydın,
Rəqs etdi o şıltaq kəpənəklər gözün aydın.

İndi sənənin eşqinlə vüsal cəlvələndir,
Açmaz qapını bir də küləklər, gözün aydın.

Müjdə gətirib ötdü şirin nəğməli quşlar,
Güldü şükür olsun ki, diləklər gözün aydın.

Bir yaz havasıyla elə bil ki, dolub hər yan,
Əlvan geyinib indi fələklər gözün aydın.

Dön müjdə verən nəğmələrə, sözlərə Gülgün,
Dolsun təzə nəğmənlə ürəklər, gözün aydın.

Bəmdə çal, ey tarizən, qoy dinləsin ellər məni,
Nöqtə-nöqtə mirzabı vur, oxşasın tellər məni.

Səbr edib, dözdüm vüsalın eşqinə hicranə mən,
Saldı gənclik taci-təxtindən ötən illər məni...

İntizarla yollara baxdıqca döndüm şimşəyə,
İstədi bir ləhzədə boğsun sular, sellər məni.

Söylədim siz dərmdəndlərdən sorun əhvalımı,
Dərdimə vaqif olanlar Leyli zənn eylər məni.

Yoxdu qorxum, köç edib getsəm həyatdan,
ey təbib,
Bir xəzəltək çırpı bilməz dağ-daşa yellər məni.

Gülgünəm, bağlanmışam öz yurduma,
öz xəlqimə,
Harda olsam axtarar, yad eyləyəm ellər məni.

Gəldi yaz, açdı çəmən, çöl yenə, qurbanın olum,
Dərmişəm, saxlamışam, gül sənə qurbanın olum.

Söyləmişdin verəcəklər mənə vəslində nicat,
Gəl ki, qorxum budu fikrin dönə, qurbanın olum.

Seçmişəm taleyimin, bəxtimin öz ulduzunu,
Qoyma bəxt ulduzumu tez sənə, qurbanın olum.

Bir ümidlə verərəm canımı peşkəş, tək sən
Təbrizin bircə gülün ver mənə, qurbanın olum.

Gülgünün könlünü sındırdı naşı bir söz ilə,
Onu mehrinlə sevindir yenə, qurbanın olum...

Aç qoynunu, Nehrəm, yenə mehman gəlir, gəlir.
Bax bir, daşa da, torpağa da can gəlir, gəlir.

Səndə doğulub dünyada məşhur olan insan,
Qəlblərdə ona eşqdən ümman gəlir, gəlir.

Yoxdur daha Zeynəb yazığın naləsi burda,
Körpə balalar söyləməyir: - Xan gəlir-gəlir...

Hər an dəyişir hüsnü əziz, doğma diyarın,
Hər işdə, əməldə təzə dövrən gəlir, gəlir.

Hehrəm, bu böyük bayramına könlü söz dolu
Gülgünlə, Balaş ilə, Süleyman gəlir-gəlir...

ÇİÇƏKLƏR

BİLMİRƏM

Sənin gətirdiyin bir dəstə çiçək
Sarıb solubdur ata bilmirəm.
Gecəli, gündüzlü bu həsrət ürək
Elə göyrəlir ki, yata bilmirəm.

Doğrusu yorubdur məni bu halım,
Hicranın əlindən bəs harda qalım?
Elə bil qanadlı quşdur xəyalım,
Əl edib mən onu tuta bilmirəm.

Deyirlər yollarda vüsal görünür,
O kimin eşqiylə elə sürünür?
Mənimçin küləyə, şimşəyə dönür
Qaçıram ardınca çata bilmirəm...

Gülgün şəfqətinə möhtacdır, gülüm,
İstərəm vəslində sevinim, gülüm.
Meylini tək sənə salıbdır könlüm
Səni hər gözələ qata bilmirəm...

1965

NAZNAZ

Baş qoyub torpağın isti köksünə
De kimi anırsan belə, a Naznaz.
Xəfif bir qızartı çöküb üzünə,
Sevginmi düşübdür dilə, a Naznaz?

Soruşdum ürəkdən yanandan səni,
İntizarmı salıb amandan səni.
Bəlkə ayırıblar anandan səni,
Dönüb həsrət yaşın selə, a Naznaz.

İpək ləçəyində günəşdən zərlər
O qıvrım saçını şəhlər bəzərlər.
Səni nə qoxlayar, nədə üzərlər,
Deyərlər, körpəsən hələ, a Naznaz.

Fəqət yaşın çoxdur, boyun balaca,
Darıxdın vüsaldan soraq alınca.
Sənə nəğmə deyib laylay çalınca,
Ucaldı səsim də zilə, a Naznaz.

Sən heyran etsən də çoxunu, gülüm,
Mən duya bilməşəm çoxunu, gülüm.
Küləklər dağিদar yuxunu, gülüm,
Yat, axşam çökübüdür çölə, a Naznaz.

Uyu, körpə gülüm, dincini al bir,
Səni kəpənəklər çox incidibdir.
Elə ki, gün doğdu oyandı göy, yer,
Təzə nəğməm gələr dilə, a Naznaz.

1966

BƏNÖVŞƏ

Bənövşəyəm, incəyarpaq,
Can vermişdir mənə torpaq.
Ətrim xoşdur, dərin məni,
Dosta pay göndərin məni.
Xallarım var yarpağında,
Şəhdən sırğa qulağında.
Xoş yaradıb xilqət məni,
Fəqət sızır həsrət məni,
Əyilmişdir yana boynum,
Az qalır ki, sına boynum...
Kövrəltməyin məni bunca,
Hey baxıram yol boyunca.
Hərdən tək-tək yağır yağış.

O yollarda, cıǵırlarda
Mənim yenə gözüüm qalmış.
Gəlin ellər, dərin məni,
Dosta pay göndərin məni...

1967

QƏRƏNFİL

Nə tez oyanmısan qış yuxusundan,
Hələ təzə gəlir bahar, qərənfil.
Gözüünü gör necə ağardır sənə
Kəpəzin başından o qar, qərənfil.

Nə nərgiz çıxmışdı, nə novruzgülü,
Nə daǵlar atmışdı üzündən tülü.
Şaxta yaman vurub meşəni, çölü,
Gözlə yarpaqların donar, qərənfil.

Ayağın altında sərilməmiş otlar,
Başına mirvari səpir buludlar.
De, nədən titrəyib əsirsən, nə var,
Bir yerdə tutmursan qərar, qərənfil.

Qoy gəlsin özünə yazığın barı,
Gəl odlu sinəmə, gəl sığın barı.
Qızınsın köksümdə yarpağın barı
Qəlbimdə sönməyən od var, qərənfil.

Axı bu çöllərdə nəyin var, nəyin,
Ruzgarın əlində solar örpəyin,
Kim deyir, yox sənin arxan, köməyin?
Yolunu gözləyir dildar, qərənfil.

1957

YARPIZ

Ətrin valeh etdi yenə qəlbimi,
Ey buz bulaqların məzəsi yarpız.
Nəğmələr deyərlər sənə dost kimi
Dostların köhnəsi, təzəsi, yarpız.

Səni tanımayan yoxdu bu eldə,
Söhbətin dolaşır ağızda, dildə.
O sərin bulaqda, yaşıl sahilə
Olarsan qızların süfrəsi yarpız.

Bulaq pıçıldaşar şirin mahnıtək,
Yenə dilə gələr yanıqlı tütək.
Coşar, dalğalanar sinəmdə ürək
Artar nəğməmin də həvəsi, yarpız.

Nə olsun butalı köynəyin yoxdur,
Göy, sarı, qırmızı çiçəyin yoxdur.
Saçaqlı, saçaqsız ləçəyin yoxdur
Atmasın könlünün qüssəsi, yarpız!

Sən bulaq başında nazlı bir gəlin,
İslanar sulara ayağım, əlin.
Demirəm görkəmin ya ipək telin
Ətrin məct eləyəər hər kəsi, yarpız!

Demə boyunbağım nə olmuş, hanı,
Üstündə şəbnəmlər ulduzlar sanı.
Qorxuram sındıra yaqut sırğanı
Səhər yellərinin nəfəsi, yarpız.

Dəymərəm o lətif, incə qəlbinə,
Babamdan, nənəmdən qalmısan mənə.
Səni gül yerinə, inci yerinə
Mən oldum şerimə düzəsi, yarpız.

1965

NƏRGİZ GÜLÜ

Çöldə qar yağır,
ala-çalpov.
Evdə
gülqabında nərgiz çiçəyi.
Xumar gözlərində
həyat eşqindən yanan alov,
başında
yarıb çıxdığı qarın
ağ ləçəyi.
Qara kirpiklərində
neçə gecənin bal yuxusu.
Nəfəsində
torpağa hələ qədəm qoymamış
bahar qoxusu...
Əyilib
qulağına pıçıldayıram:
-Çiçək olsa da adın,
əməlinde qəhrəmansan,
qəhrəman.
Kaş, sənin kimi
bahardan müjdə gətirmək üçün
şaxtayla,
boranla üz-üzə durmağı
bacarardı hər insan.

1962

LALƏLƏR

Dağlara gün düşdü, o qar duvağı –
Tərləyib başından açdı lalələr.
Səhər yellərinin rəqs edən çağı
Fərəhdən titrədi, coşdu lalələr.

Sizə heyran qaldım bircə baxışdan,
Bir bahar yaxşıdı, min qarlı qışdan.
Görünür ya şəhdən, ya da yağışdan
Qızıl ləçəyiniz yaşdı, lalələr?

Baharla bir gəldi bu çölə, düzə
Xoş gəldi, səfalar gətirdi bizə,
Bizim bahar adlı məclisimizə
Bu gün mizbəyidi, başdı lalələr...

1965

YASƏMƏNLƏR

Açıldınız salxım-salxım,
Ətirləndi bağçam, bağım.
Qoymadınız mən dərixim
Ey vəfalı yasəmənlər,
Yaz havalı yasəmənlər.

Nübar etdim bu gün sizi,
Şerə çəkdim ətrinizi.
Dost elədi bahar bizi,
Ey vəfalı yasəmənlər,
Yaz havalı yasəmənlər.

Külək əsər narın-narın,
Şehi düşər yarpaqların.
Ətrisiniz ilk baharın
Ey vəfalı yasəmənlər,
Yaz ətirli yasəmənlər.

Düzüldünüz budaq-budaq,
Salxımınız saçaq-saçaq.
Dərdim sizi qucaq-qucaq.
Ey vəfalı yasəmənlər,
Yaz havalı yasəmənlər.

Nəğməmizdə yaşarsınız,
Çılçırağa oxşarsınız.
Nə yaxşı ki, siz varsınız
Ey vəfalı yasəmənlər,
Yaz havalı yasəmənlər.

Tükənməyən ətriniz var,
Bir deyın nə sirtiniz var.
Könüllərdə yeriniz var!
Ey vəfalı yasəmənlər,
Yaz havalı yasəmənlər.

Qoy oxşayım, öpüm sizi,
Laylayımla ötüm sizi.
Beşiklərə səpim sizi
Ey vəfalı yasəmənləe,
Yaz havalı yasəmənlər...

1970

QIZILGÜL

Ətrin də gözəldir, özün də gözəl,
Güllərin gözüsən düzü, qızılgül.
Bahar töhfəsitək gəzərsən əl-əl,
Gəlişin şad edər bizi, qızılgül.

Rəvamı yoxlayıb, atalar səni,
Ətirsiz güllərə qatarlar səni.
Köksndə gizlədər butalar səni
Ey ana eşqinin rəmzi qızılgül.

Min- min nəğməsi var budaqlarının,
O zümrüd minalı yarpaqlarının,
De hansı gözəlin barmaqlarının
Qalmış ləçəyində izi, qızılgül,

Günəşdir sənin də həyatın, nəşən,
Məskənin o bağça, o bağ, o gülşən.

Nə zaman butadan çıxırsan şən-şən
Quşlara verirsen sözü, qızılgül.

Sənə bu yanmağı kim verdi, danış.
Çöhrəndə nə qəşəng qızartı qalmış.
Bəlkə bu alışan sinəmdən almış
O rəngi, atəşi, közü, qızılgül?..

İlin hər fəslində lətafətin var,
Soldurmaz hüsnünü yağan yağış, qar.
Səndən ətir çəkər, gülab saxlayar
Yurdumun gəlini, qızı, qızılgül.

Nə bilir hər naşı qədrini sənin,
Çəkərəm nəğməyə ərtini sənin.
Gülgün elə istər xətrini sənin
Dudar keşiyində özü, qızılgül.

1966

NƏRGİZ

O gün ki, qar altdan çıxdın ahəstə
Sandım bahar gəldi yenə, Nərgizim.
Xumar baxışların axdı ahəstə
Duydum bir sözün var mənə, Nərgizim.

Nə gözəl yaradıb xilqətin əli.
Ağ ipək köynəyin qızıl düyməli.
Darayar telini səhərin yeli
Dözərsən dumana, çənə, Nərgizim.

Yanında borcluyam, al nəğməmi, al,
Boynuna sözlərdən dir həmail sal.
Nəğmələrlə uyu, nəğmələrlə qal,
Dinlə, mahnı deyim sənə, Nərgizim...

1966

YORA BİLMƏZ YOLLAR MƏNİ

SABAHINIZ XEYİR OLSUN

Siz ey sübhün özündən tez oyananlar,
Dan yerinin şəfəqinə boyananlar,
Ey həyatın keşiyində dayananlar,
Sabahınız xeyir olsun.

Neçə dərdə dərman olan həkim dostlar,
Dərdimizə yanan olan həkim dostlar,
Məhəbbəti ümman olan həkim dostlar,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey ömür dünyamızın anaları,
Siz ey şirin röyamızın anaları,
Siz ey gəlin anamızın anaları,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey yaşıl tarlalarda tər tökənlər,
Bu torpaqdan qüvvət alıb yer əkənlər,
Ey yurd salıb, oba salıb, ev tikənlər,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey coşqun dalğaları ram edənlər,
Nəfəsiylə sal buzları əridənlər,
Addımları yer titrədən igid ərlər,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey BAM-ın sinəsindən yol salanlar,
Zəhmətilə, hünəriylə ucalanlar,
Siz ey Vətən torpağından güc alanlar,
Sabahınız xeyir olsun!

Siz ey sübhün özündən tez oyananlar,
Dan yerinin şəfəqinə boyananlar,
Ey insanlar, in insanlar, ey insanlar,
Sabahınız xeyir olsun!

ŞEİRİM MƏNİM

Qəzəbi şimşəklərdən,
Atəşi ürəklərdən,
Ətrini çiçəklərdən
Alıbdır şerim mənim.

Dözümü qayalardan,
Coşmağı dəryalardan,
Şəfqəti analardan
Alıbdır şerim mənim.

Əzəməti dağlardan,
Bərəkəti bağlardan.
Ahəngi bulaqlardan
Alıbdır şerim mənim.

Kövrəkliyi buluddan,
Səssizliyi sükutdan,
Odu bu doğma yurddan
Alıbdır şerim mənim.

Safılığı pənbə qardan,
Tərəvəti bahardan,
Gücü doğma diyardan
Alıbdır şerim mənim.

İlk nəğməni anamdan,
Həvəsi söz dünyamdan,
Ümidini inamdan
Alıbdır şerim mənim.

Söhbəti babalardan,
Hikməti babalardan,
Şərbəti babalardan
Alıbdır şerim mənim.

Sadəliyi nənəmdən –
Nağıl dolu aləmdən,
İlk yuvanı sinəmdən
Alıbdır şerim mənim.

Ömrünü aydan ildən,
İlhamı doğma dildən,
Xeyir-duanı eldən
Alıbdır şerim mənim.

1977

YORA BİLMƏZ YOLLAR MƏNİ

Gah aranda, gah dağdayam,
Gah çəməndə, gah bağdayam.
Yaxındayam uzaqdayam,
Yora bilməz yollar məni.

Gah bahar, gah qarlı qışam,
Bu həyatdan doymamışam.
Səfərdəyəm səhər-axşam,
Yora bilməz yollar məni.

Gah analar anam olar,
Gah bulaqlar laylam olar.
O laylalar dünyam olar,
Yora bilməz yollar məni.

Gah ümidim çiçəklənər,
Gah bir günüm ilə dönər.
Həyat dəniz. Qalxar, enər,
Yora bilməz yollar məni.

Gah buludtək dolar könlüm,
Gah tək-tənha qalar könlüm,
Gah bələdçi olar könlüm,
Yora bilməz yollar məni.

Yollar dönər bir kitaba,
Varaqıaram oba-oba.
Tablaşaram hər əzaba,
Yora bilməz yollar məni.

Gah quşlarla yarışaram,
Gah sellərə qarışaram.
Dərə enib dağ aşaram,
Yora bilməz yollar məni.

Nəğmə dolu bir ürəyəm,
Gah coşqunam, gah kövrəyəm.
Bir ümidli gələcəyəm,
Yora bilməz yollar məni.

Babam Qorqudun sazıyam,
Nənəm Tomrisin qızıyam.
Zaman-zaman yanasıyam,
Yora bilməz yollar məni.

El arxamdır dar ayaqda,
Bir məna var yaşamaqda.
Doğulduğum bu torpaqda
Yora bilməz yollar məni.

Gah dönərəm sönməz oda,
Arzum dəniz, mən bir ada.
And içirəm bu həyata,
Yora bilməz yollar məni...

1977

BAKİM MƏNİM, BAKİM MƏNİM

Şəfəqlərlə naxışlanmış bağçan, bağın,
SİNƏMDƏ SÖZ DALĞA-DALĞA, AXIN-AXIN.
Nə gözəldir bu bayramın, bu növrəğin,
Bakım mənim!

Səhərlərin yaz ətriylə ətirlənər,
Küçələərə qucaq-qucaq nur ələnər.
Yollar addım səslərindən cərgələnər,
Bakım mənim.

Yaşıl-yaşıl çinarların yaşıl kölgə,
Hər tərəfin bir rahatlıq, bir düşərgə.
Sözün gəzir şəhər-şəhər, ölkə-ölkə,
Bakım mənim.

Axşamların çıraq-çıraq, nur dənizi,
Xəzər təzə mahnımlarla səslər bizi.
Ey ömrümün, ey nəğməmin vüqar rəmzi,
Bakım mənim.

Neft daşları, tacınmıdır, deyim sənin,
Sumqayıtım gücünmüdür, deyim sənin.
Zər şəfəqlər saçınmıdır, deyim sənin,
Bakım mənim.

Çıxdın əsrin o zülmətlər dünyasından,
Qüvvət aldın böyük Lenin dünyasından,
Ev-ev güldün Oktyabr şüasından.
Bakım mənim.

Hər tərəfdə altmış yaşlı bahar gülür,
Qardaşlaşan, yoldaşlaşan yollar gülür.
Köksü qızıl bayraqlı bir diyar gülür,
Bakım mənim.

Altmış yaşlı baharına alqış sənin,
Qardaşlaşan yollarına alqış sənin.
Al bayraqlı diyarına alqış sənin,
Bakım mənim,
Bakım mənim!

1977

NƏĞMƏLİ LƏNKƏRAN

Öz bayram paltarını geyibdir bağ-bağçalar,
Yenə də çeşid-çeşid xonçalar.
Sevinirlər cavanlar, sevinirlər qocalar,
Durub tamaşa edir göy Xəzər Lənkərana.

Bu səhər elə bil günəş də tez oyanmış,
Quş qanadlı yarpaqlar şəfəqlə naxışlanmış.
Hər yanda əmək gülür, alqış, əməyə alqış!
Günəş də vəcdə gəlib, nur ələr Lənkərana.

Bu məhsul bayramında qız-gəlin rəqs edir,
Limondan, portağaldan yayılır bir xoş ətir.
Bizim də sovqatımız bu bayrama nəğmədir.
Yaraşır neçə-neçə nəğmələr Lənkərana.
Günəş də vəcdə gəlib, nur ələr Lənkərana.

1976

EL ARASINDA

Bir nəğmə oxudum tərcüman oldu,
Danışdı dərdimi el arasında.
Bir nəğmə oxudum buludtək doldu,
Kövrəldi dodaqla, dil arasında.

Düşdü saçlarıma dən asta-asta,
Yeridi ömrümə çən asta-asta.
Çaldıqca rübabı mən asta-asta
Neçə dastan yatdı tel arasında.

Mən bir həyat idim elli, obalı,
Mən bir sevgi idim, əhdə vəfalı,
Mən bir nəğməkardım haylı, haraylı.
Səsim qalmış bəmlə, zil arasında.

Ağlaya bilmirəm, gülə bilmirəm,
Hicran çox çəkəcək? – hələ bilmirəm.
Həsrəti illərə bölə bilmirəm,
Gün keçir ay ilə il arasında.

Hə ola sevincdən ağlaya gözümlə,
Hə ola dağlarda əks edən səsim.
Bahar yağışına girən Təbrizim,
Yuyunam ümmanla, sel arasında.

1972

İNANIRAM MƏN

Süleyman Rüstəmə

Deyirsən istəsən göylərə qalxıb
Sənə ulduzlardan sovqat verərəm.
İstəsən şimşəktək kükrəyib, çaxıb,
Səni şəfəqlərə geyindirərəm.

Deyirsən istəsən ayın özündən
Sənə tac düzəldim, sənə tac alım.
İstəsən bu çiçək, gül dənizindən
Ayağın altına xalılar salım.

Deyirsən zirvəsi qarlı dağlara
İstəsən bir anda qıy vurum, qalxım.
İstəsən qovuşub gül bulaqlara
Sənin xətrin üçün qaynayıb axım...

Deyirsən istəsən yayda buz olum,
Qəlbinə, canına sərinlik yayım.
İstəsən sehirlili, sirlili saz olum,
Ellərə, illərə düşsün harayım...

Deyirsən istəsən qarda, boranda,
Qızmar yay gününə dönüm səninçün.
Axşam gün batanda, qaş qaralanda
Yollarında yanımla mən için-için...

Deyirsən istəsən bir nəğmə olum,
Suları ram edim mən ötə-ötə.
İstəsən göy kimi boşalım, dolum,
Hamını, hamını salım heyrətə...

Deyirsən, qardaşım, inanıram mən,
Andın da təmizdir, eşqin də təmiz.
Fəqər bircə kəlmə sormusan nədən,
Necə yaşayıram görən Təbrizsiz...

1972

ƏRK QALASI

Yenə düşdün yadıma sən,
Su çilədin ömrümə sən.
Özün söndür odumu sən,
Ərk qalası.

Bitmir intizarın sənin,
Öz yaramdır yaran sının.
De, sağ qaldı haran sənin,
Ərk qalası?

Güllərdən göz-göz oldun,
Bir dodaqda min söz oldun.
Ərk qalası.

Dumanlar don biçdi sənə,
Zaman həsrət seçdi sənə.
Bu nə paydı düşdü sənə
Ərk qalası,!

Bəzən güldün çiçək-çiçək,
Şəfəqlərdən aldın min rəng.
Bəzən dindən kövrək-kövrək,
Ərk qalası.

Qala dinməz, sənsə dindin,
Eşidin, mən varam, dedin.
Ərk aldı nidaya döndün,
Ərk qalası.

Kaş ki, nağıl ola dərdin,
O dağ dərdin.
İstəmərəm qala dərdin,
Ərk qalası.

Ləçəkləndi neçə nəğməm.
Körpə nəğməm, incə nəğməm.
Olaydı könlüncə nəğməm,
Ərk qalası.

Bu ayrılıq ötəridir,
Həsrəti vüsəl əridir.
Könlüm ümid şəhəridir,
Ərk qalası.

Sən Təbrizin balasısan,
Sən zəfərlər çalasısan.
Sən əbədi qalasısan,
Ərk qalası.
Ərk qalası...

1977

TƏBRİZİN KÜÇƏLƏRİ

Gecə yuxuma gəldi,
Əvvəlkitək gözəldi.
Gah ağladı, gah güldü
Təbrizin küçələri.

Yol saldı Küçəbağa,
Qol saldım Küçəbağa.
Dönübdür neçə bağa
Təbrizin küçələri.

Əhrab, qarağac üstü,
Sürxab de kimdən küsdü,
Sandım yola gül düzdü
Təbrizin küçələri.

Şeşkilan nəğmələndi,
Hər yana nur ələndi,
Mənə xoş gəldin dedi
Təbrizin küçələri.

Şamqazandan, addadım,
Qonka başına çatdım.
Ey nağılım, bayatım
Təbrizin küçələri.

Maralan bağça-bağça,
Güllərdən tutdu xonça.
Hey baxdılar dalımca
Təbrizin küçələri.

Çərəndab sözə döndü,
Hər daşı közə döndü.
Haray, səsə döndü
Təbrizin küçələri.

Lilava çeşmə-çeşmə,
Kim deyər burden keçmə.
Baxsın həsrət köçümə
Təbrizin küçələri.

Mənim söz dünyamsınız,
Sahilsiz dünyamsınız.
Bir Təbriz dünyamsınız,
Təbrizin küçələri...

Gecə yuxuma gəldi,
Əvvəlkitək gözəldi.
Gah ağladı, gah güldü

Təbrizin küçələri.
Təbrizin küçələri...

1977

APAR MƏNİ

Bir ömürəm, yazım sənsən,
Bir nəğməyəm, sazım sənsən,
Bir ürəyəm, arzum sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir çiçəyəm, şəhim sənsən,
Bir söhbətəm, neyim sənsən.
Bir budağam, mehim sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir laylayam, dünyam sənsən,
Bir cüt gözəm, röyam sənsən.
Bir sevgiyəm, sevdam sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir ümmanam, dalğam sənsən,
Bir meşəyəm, dağım sənsən.
Bir ümidəm arxam sənsən,
Hara getsən apar məni.

Bir bağçayam, barım sənsən,
Bir zirvəyəm, qarım sənsən.
Bir sinəyəm, tarım sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir ocağam odum sənsən,
Bir ünvanam, adım sənsən.
Bir quşam, qanadım sənsən.
Hara getsən apar məni.

Geniş göylər quşa qalsın,
Ayrılıq dağ-daşa qalsın,
İzlərimiz qoşa qalsın.
Hara getsən apar məni.
Apar məni...

1976

QOŞA QALIR İZLƏRİMİZ

Azəroğluna

Nə yaxşı ki, sən var idin yer üzündə,
Nə yaxşı ki, ulduzumuz qoşa yandı.
Mənası var gecənin də, gündüzün də,
Biz yandıqca yollarımız işıqlandı.

Nə yaxşı ki, ürəyimiz birgə vurdu,
Nə yaxşı ki, el dərini qoşa çəkdik.
Nə yaxşı ki, yer üzündə sevgi vardı.
Bu sevgisiz biz xəyala dönəcəkdik.

Nə yaxşı ki, sənin nəğmə, mənim nəğmə
Qoşa uçdu bağça-bağça, çəmən-çəmən.
Nə yaxşı ki sənin sinən, mənim sinəm
Gah kədərə, gah sevincə olur məskən.

Nə yaxşı ki, yer üzündə biz də varıq,
Nə yaxşı ki, haq yolunda əsgərlik biz.
Zərrələrlik, dalğalarlıq, ümmanlılıq,
Torpaq üstə qoşa qalır izlərimiz...

1976

İSTƏYİRƏM

Sənsiz keçən hər günümü bir il sayıb,
Çox ağladım ömrüm kimi talan günə.
Göz yaşımı ümidimlə qundaqlayıb,
Saxlamışam görüşümüz olan günə.

İstəyirəm durulsun göylərin rəngi,
Kövrəltməsin bu ayrılıq dərdim səni.
Gözlərimdən sevinc yaşı axsın təki,
Göz yaşımnda o gün mən qərq edim səni.

İstəyirəm qismət olsun mənə bir də,
Nakam qalan sevgimizi gülən görüm.
Arzu aldı gəmimizi yenə bir də
Dalğaları yara-yara gələn görüm...

1977

YAVAŞ-YAVAŞ

Çatdım ömrün zirvəsinə,
Enəsiyəm yavaş-yavaş.
Yanıb-yanıb, axır yenə
Sönəsiyəm yavaş-yavaş.

Yük açıb, yük çata-çata
Bağlanmışam bu həyata.
Açdı, şirin xatirata
Dönəsiyəm yavaş-yavaş.

Fəqət bir yaz küləyində,
Tər güllərin ləçəyində,
Sevənlərin ürəyində
Dinəsiyəm yavaş-yavaş...

1977

ƏLVIDA, ƏLVIDA...

Əlvida, əlvida, ey çöllər, düzlər,
Əlvida ey lətif körpə nərgizlər,
Əlvida ey qızıl lələli dağlar,
Əlvida, ey yaşıl bağçalar, bağlar.

Əlvida, ey göyün qövsü-qüzehi.
Əlvida, ey yazın ətirli mehi,
Əlvida, ey doğma yollar, yoxuşlar,
Əlvida, sizə də ey qaranquşlar,
Əlvida, ey suyu məlhəm bulaqlar.
Əlvida sizə də, ocaq daşları,
Əlvida sizə də, yaz yağışları,
Qalsın görüşümüz gələn bahara,
İndi qızıl payız çıxıb yollara.
İndi payız açmış öz süfrəsini,
Payız nəğmələri səslətir məni...

1976

SAVALAN

Səni neçə şair saldı nəğməyə,
Növbə mənə çatdı indi, Savalan.
Sənə arxam deyə, ümidim deyə,
Könlüm qanadlandı, dindi, Savalan.

Ümidim olsa da görüşümüdə,
Yenə də ürəyim döndü bir közə,
Ovutmaq istədim, baxmadı sözə -
Sinəmdə şimşəyə döndü Savalan.

Kaş ayağın altda gül də, çiçək də,
Bir süfrə açaydı al-əlvan rəngdə.
Yediyim bir tikə pendir, çörək də
Deyərdim canıma sindi, Savalan.

Sən bizim ellərin vüqar rəmzisən,
Müdrük babaların müdrük sözüsən.
İgid oğulların odu, közüsən,
Kim deyir atəşin söndü, Savalan?

Vətən dağlarının ağsaqqal dağı,
Gah ayrılıq dağı, gah vüsəl dağı,
Sabahkı günlərin istiqbal dağı,
Demə bu nə aydı, gündü, Savalan.

Demə bu arzudur, xəyaldır, sözdür,
Əriyən gecədir, doğan gündüzdür.
Sənin pəşmək qarın noğulumuzdur.
Neynirik noğulu, qəndi, Savalan,

Ayağın altında düzərəm xonça,
Yığılır dövrənə, qız, gəlin, qoca.
Səndən güc alaram, səsim çatınca –
Səslərəm şəhəri, kəndi, Savalan...

Kim deyir köməksiz, nələc oldu,
Kim deyir gəlmələr ondan bac aldı?
Gah yumruğa döndü, gah qılınc oldu,
Düşmənin başına endi Savalan.

Dözürəm ümidlə həsrət acıma.
Qarlar birəm-birəm qonur saçıma.
Mən şirin xəyalda, birdən bağçama
Bir körpə qaranquş endi, Savalan.
Könlüm qanadlandı, dindi, Savalan...

1976

Sənə gözüüm demərəm,
Gözüüm tovdan düşəcək.
Sənə ömrüm demərəm,
Ömür-gün ötüşəcək.
Sənə ürək demərəm,
Birdən qırılar o da.
Sənə qanad demərəm,
Birdən qırılar o da.
Sən nə adi bir nağıl,
Nə sadəcə xülyamsan.
Sən mənim dağılmayan
Bir məhəbbət dünyamsan.

1976

Desəm dünya qədər sevirəm səni, inanma,
Desəm səma qədər sevirəm səni, inanma.
Desəm sellər qədər sevirəm səni inanma,
Desəm güllər qədər sevirəm səni, inanma.
Bəzən dil yanılar, dil çaşa bilər.
Gəlməz nə hesaba, nə saya sevgim,
Sığışmaz bu geniş dünyaya sevgim.
Dünyaya sığmayan bu sevgim ki, var –
Mənim ürəyimdə yaşayar, qalar.
Ürəyimdə çatar əbədiyyətə,
İnan bu sevgiyə, bu məhəbbətə...

1976

ÖMRÜN PAYIZ DAYANACAĞI

YOLUM ÜSTƏ GÜNƏŞƏ BAX

Mənim elim, obam vardır,
Sevgi adlı dünyam vardır.
Şirin-şəkər laylam vardır,
Dörd yanımda qızım, oğlum.
İstəmirəm bu dünyada
Nağıl olum.

Bir çınaram söhbətim çox,
İnsanlara şəfqətim çox.
Məhəbbətim, ülfətim çox,
Çınarlansın sağım, solum.
İstəmirəm bu dünyada
Nağıl olum.

Saçlarımda gümüşə bax,
Sinəmdəki atəşə bax,
Yolum üstə günəşə bax,
Uğurludur həyat yolum.
İstəmirəm bu dünyada
Nağıl olum.

Dünya yalan dünya deyil,
Talan olan dünya deyil,
Bizsiz qalan dünya deyil.
Yorulmazdır əlim, qolum.
İstəmirəm bu dünyada
Nağıl olum

Hey ötərəm səhər-axşam,
Hey ötərəm nəğmə qoşam.
Yaşamaqdan doymamışam.
Vətən, sənə qurban olum!
İstəmirəm bu dünyada
Nağıl olum.

BİRDƏN İNANARLAR

Hərdən
Oxucu məktublarına
Cavab yaza bilmirəm mən
Vaxtın darlığından,
Azlığından, arabir nasazılığımdan.
Bu nisgillər də
yığılır ürəyimə qalaq-qalaq.
Özümü dönə-dönə qınasam da.
Ancaq, bilirəm,
Qədirbilən oxucularım məni
Mənim qədər qınamazlar, yəqin.
Oxuduqca nəğmələrimi
Bir də inanarlar
Sonu yoxdur sinəmdə
Onlara olan məhəbbətin.
Bir də
Məktublarındakı suala,
Keçdiyim ömür yollarının
Necəliyinə,
Cavab taparlar, yəqin.
İnanıram buna,
Məni qınamazlar,
Arabir cavab yazmasam da
Oxucu məktubuna.
Bir də mənim
Öz-özümü qınamaqdan qurtaran
Bir ümidim, bir təsəllim də var;
Mənim şeirlərim,
Mənim bu könül sözlərim,
Həmişə-həmişə
Keçdiyim ömür-gün yollarının
Tərcümanı olmuşlar,
Tərcümanı olmuşlar...

MƏN TƏNHA DEYİLƏM

Çox zaman deyirlər: tənha qalma sən,
Tənhalıq kövrəkdir insanı bəzən.
Tənhalıq yaraşmır çinara belə,
Tənhalıq yaraşmır çiçəyə, gülə...
Tək qalan dağın da dərdi dağ olar,
Tək qalan bulağın gözləri dolar,
Yaş tökər gözündən hey gilə-gilə,
Tənhalıq dərindən o gələr dilə.
Siz ey yollarıma hey baxanlarım,
Siz ey mənim üçün darıxanlarım,
Heç zaman mən tənha qalmıram düzü,
Bu fikir yormasın ürəyinizi.
Qalırım “fil çəkməz” kədərlərimlə,
Qalırım ümidli səhərlərimlə.
Mən yollar gedirəm, dağlar aşırım,
Narahat fikrimlə qoşulaşırım .
Məndən soruşsalar əgər nəyim var,
Deyərəm işıqlı bir ürəyim var.
O mənim dünyamdır, sahilsiz dünyam.
Onu dinləməkçün hər an yoldayam...
Ey duyan insanlar, ey mərd insanlar,
Siz ey mənə məndən əziz olanlar,
Dinləyin sahilsiz, dəniz dünyamı...
Bu qəmli dünyamı, qəmsiz dünyamı...
Dinləyin, dinləyin, bilin hardayam,
Mən tənha deyiləm, bu toraqdayam.
Bu diyardayam...

1976

SƏHƏNDİM, SƏHƏNDİM

Başın üstə buludlardır rəqs edən,
Bulaqlardır vüqarını əks edən.
Yol salaydım Marağadan, Üsküdən,
Sevinəydi neçə şəhərim, kəndim.
Kaş görəydim bir də səni, Səhəndim.

Dolayların gül açaydı yenə də,
Gün düşəydi dumana da, çənə də.
Vüsal payı yetişəydi mənə də.
Bu arzunu ürək dedi, mən dedim,
Kaş görəydim bir də səni, Səhəndim.

Söykənəydim bircə anlıq sənə mən,
Çox gərmişəm tufanlara sinə mən.
Görməsəm də səni neçə sənə mən –
Nəğmə-nəğmə car elədim, mən dedim,
Kaş görəydim bir də səni, Səhəndim.

Danışaydım, əks-sədam olaydın,
Bir də, bir də salamımı alaydın,
Sən üstümə dağ kölgəni salaydın.
Mən dövrəndə dil-dil ötən quş idim,
Kaş görəydim bir də səni, Səhəndim.

Yollar üstə yığa-yığa həsrəti
Tapşırıydım ayrılığa həsrəti,
Qoymamayıdım günə çıxma həsrəti.
Gül açaydı bu istiyim, bu əhdim,
Kaş görəydim bir də səni, Səhəndim.

1976

İSTƏYİRƏM

Sənsiz keçən hər günümü bir il sayıb,
Çox ağladım ömrüm kimi talan günə.
Göz yaşımı ümidimlə qundaqlayıb,
Saxlamışam görüşümüz olan günə.

İstəyirəm durulsun göylərin rəngi,
Kövrəltməsin bu ayrılıq dərdim səni.
Gözlərimdən sevinc yaşını axsın təki,
Göz yaşımında o gün mən qərq edim səni.

İstəyirəm qismət olsun mənə bir də,
Nakam qalan sevgimizi gülən görüm.
Arzu adlı gəmimizi yenə bir də
Dalğaları yara-yara gələn görüm...

1977

APAR MƏNİ

Bir ömürəm, yazım sənsən,
Bir nəğməyəm, sazım sənsən,
Bir ürəyəm, arzum sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir çiçəyəm, şəhim sənsən,
Bir söhbətəm, neyim sənsən,
Bir budağam, mehim sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir laylayam, dünyam sənsən,
Bir cüt gözəm, rüyam sənsən,
Bir sevgiyəm, sevdam sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir meşəyəm, dağım sənsən,
Bir bağam, növrağım sənsən,
Bir güləm, budağım sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir bağçayam, barım sənsən,
Bir zirvəyəm, qarım sənsən,
Bir sinəyəm, tarım sənsən.
Hara getsən apar məni.

Bir ocağam, odum sənsən,
Bir ünvanam, adım sənsən,

Bir quşam, qanadım sənsən.
Hara getsən apar məni.

Geniş göylər quşa qalsın,
Ayrılıqlar dağ-daşa qalsın,
İzlərimiz qoşa qalsın
Hara getsən apar məni.
Apar məni...

1976

DESƏM DÜNYA QƏDƏR...

Desəm dünya qədər sevirəm səni, inanma,
Desəm səma qədər sevirəm səni, inanma.
Desəm sellər qədər sevirəm səni, inanma,
Desəm güllər qədər sevirəm səni, inanma.
Bəzən dil yanılar, dil çaşa bilər,
Ürəkdən sorğusuz danışa bilər.
Gəlməz nə hesaba, nə saya sevgim,
Sığışmaz bu geniş dünyaya sevgim,
Dünyaya sığmayan bu sevgim ki, var –
Mənim ürəyimdə yaşayar, qalar.
Ürəyimdə çatar əbədiyyətə,
İnan bu sevgiyə bu məhəbbətə...

1976

NEYLƏRƏM

Sevgimin bağçasında güllər açıb, görmüşəm,
Sevgimin bağçasına tufan düşsə, neylərəm?
Sevgimin bağçasından tər çiçəklər dərmişəm,
Aralığa bir qəfil hicran düşsə, neylərəm?

Günlər dönən deyil ki, günlər dördnala çapar,
Xəzən yarpaqları tək günlər ömürdən qopar.
Dünyamda sevgi adlı varım var, sərvətim var,
Mənim bu sərvətimə talan düşsə, neylərəm?

Həsəratimin odunu söndürməz sərt külək də,
Yerə, göyə səs salıb çaxsa odlu şimşək də.
Həsəratimin oduna tab gətirər ürək də,
Fəqət ömrün yoluna duman düşsə, neylərəm?

1977

ÇAĞIR MƏNİ

Nə zaman ki, bu həsrətdən yandı sinən,
Nə zaman ki, yollar üstə dayandın sən,
Nə zaman ki, dodağında dondu gülüş,
Sənin üçün bir nağıla döndü gülüş,
Nə zaman ki, qovuşmadı kirpiklərin,
Bir yatmadın rahat-rahat, şirin-şirin,
Nə zaman ki, nəğmələrin kövrək oldu,
Nə zaman ki, bir dərd bilən gərək oldu,
Könlündəki dərdi, qəmi bölmək üçün,
Gözündəki o yaşları silmək üçün
Çağır ey dost, mən gələyəm olsam harda.
Kəsə bilməz yolumuzu tufanlar da.
Çağır ey dost, dar ayaqda sına məni,
Bu həyatda, bu torpaqda sına məni.

1978

ÇAĞLA, ARAZIM, ÇAĞLA

Sularında damlanam,
Başına mən dolannam.
Həsərat çəkmiş balanam,
Çağla, Arazım, çağla.

Söndürmədin odumu,
Qismətimiz budumu?
Dağıt qəm buludumu,
Çağla, Arazım, çağla.

Nə acıymış həsrətin,
Nə şirinmiş şəfqətin!
Səni unutmaq çətin,
Çağla, Arazım, çağla.

Dənizlər bizdən desə,
Kəhrizlər bizdən desə,
Sən də susma bir ləhzə,
Çağla, Arazım, çağla.

Ey arzumun məbədi,
Eşit qəlbi, həsrəti.
Laylayım ol əbədi,
Çağla, Arazım çağla.

Al şəfəqə boyanım,
Ey arzumu duyanım.
Sularında yuyunum,
Çağla, Arazım çağla.

İlk bahar elçim olsun,
Quşlar xəbərçim olsun,
Hər arzumuz çin olsun.
Çağla, Arazım çağla.

Apardı xəyal məni,
Səsləyir vüsal məni.
Sinəm üstə al məni,
Çağla, Arazım çağla.

Qalmaqam tamarzıtək,
Nə qışı, nə yazı tək.
Ələsgərin sazıtək
Çağla, Arazım çağla,
Çağla, Arazım, çağla.

DÖZƏ BİLMƏSƏM DƏ

Oğlum Araza

İlk dəfə arxanca su atdım, oğul,
Getdin, evimizə həzinlik doldu.
Yatmış həsrətimi oyatdım, oğul,
Yenə ana qəlbim halbahal oldu.

İlk dəfə süfrədə yerin göründü,
İlk dəfə xörəyin bilmədim dadın.
İlk dəfə...
Eh, sənə nə deyim indi,
Məni qınamazdın ata olsaydın.

Üz-üzə dayandı hisslə ağıl,
İlk dəfə hissimi boğdum özüm mən.
Kamil görmək üçün səni, ay oğul,
Dedim, ayrılığa gərək dözüm mən.

Dedim, get həyatı öyrən dərindən,
Yoxla dönə-dönə hər cücərtini.
Hali ol torpağın öz sirlərindən,
Qoy torpaq böyütsün, ucaltsın səni...

Dedim, get, qəlbində arzular rəng-rəng,
Təbiət nə nağıl, nə həvəs olsun.
Gördüyün hər yarpaq, hər ot, hər çiçək
Sənə təzə məktəb, təzə dərslər olsun.

Dözə bilməsəm də sənsiz bircə an,
Sən get öz arzunun dalınca, oğul.
Get, qoxrma həyatın yoxuşlarından,
Get, kamil bir insan olunca oğul.

Təki bu Vətənə, bu elə yara,
Yüz həsrətim olsa dözərəm, inan.
Dinciliyim əməkdə, hünərdə ara,
Get, qorxma həyatın imtahanından...

1972

ÖYRƏN İSTİYƏ, SOYUĞA

Oğlum Etibara

Yollar hamar deyil, oğul,
Öyrən istiyə, soyuğa.
Zəhməti şərəf bil, oğul.
Öyrən istiyə, soyuğa.

Qorxma qardan, sazaqdan sən,
Qüvvət al bu torpaqdan sən.
Ağ üzlə çıx sınaqdan sən,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Dost ol qəlbi kövrəklərə,
Meh ol körpə çiçəklərə.
Aç sinəni küləklərə,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Yoxuşlarda büdrəmə heç,
Ovuc-ovuc sulardan iç,
Keç yollardan, inamla keç.
Öyrən istiyə, soyuğa.

Şimşəkləri salma saya,
Müjdəçi ol ilə, aya.
Açıq gözlə bax dünyaya,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Çinar-çinar dinsən də sən,
Quzey-quzey donsan da sən,
Güney-güney yansan da sən,
Öyrən istiyə, soyuğa.

Fikir vermə qarlı qışa,
Qoyma arzun dəysin daşa,
Sən mərdlərlə gir yarışa.
Öyrən istiyə, soyuğa

Tufanlarda fanara dön,
Əmələndə bahara dön,
Yollar üstə çinara dön.
Öyrən istiyə, soyuğa.

Vüqarlı ol sən dağ kimi,
Daim çağla bulaq kimi.
Dözümlü ol torpaq kimi,
Öyrən istiyə, soyuğa.

1981

GƏLƏRƏM...

Sən varsan, deyərəm, gülərəm,
Bu ömrü bir ömür bilərəm.
Yol salsan yad elə, bacarsam
Arxanca gələrəm.
Gələrəm, qəlbindən həsrəti,
Kədəri, qubarı silərəm.
Bir səhər qapımda görünsən,
Təzədən toy-bayram elərəm.
Hər sözü şəfəqlə çimdirib,
Sən gələn yollara ələrəm.
Qovuşsaq vüsallı günlərə,
Ölsəm də mən, rahat ölərəm.
Həyatda sevilib sevənə
Həsrətsiz bir ömür dilərəm.
Ey tale yelkənim, səninlə
Bu ömrü bir ömür bilərəm,
Sən varsan, deyərəm, gülərəm...

1980

BACARSAN...

Bacarsan baharı əylə,
Payız özü gələcəkdir.
Ömrə yağışla, küləklə
Payız özü gələcəkdir.

Düşəcəkdir haldan-hala,
Çıxacaqdır yoldan-yola.
Bir gün kövrək addımlarla
Payız özü gələcəkdir.

Ötən günə edib vida,
Naxış salıb yerə, yurda.
Qızıl əsa tuta-tuta
Payız özü gələcəkdir.

Sinəsində söz dünyası,
Od dünyası, köz dünyası,
Nağıl olub yaz dünyası,
Payız özü gələcəkdir.

Çatdıq ömrün yarısına,
Qalan ömrü ayrı sına.
Saçımızın qarasına
Payız özü gələcəkdir.

Alovlanıb yana-yana,
Yanıb, sönüb, dona-dona.
Səni, məni ana-ana
Payız özü gələcəkdir.

Bacarsan baharı əylə,
İlləri, ayları əylə.
Ömrə yağışla, küləklə
Payız özü gələcəkdir.
Payız özü gələcəkdir...

ÇAĞIRSAN GƏLƏRƏM MƏN

Bir gün buzlu yollardan,
O sərt üzli yollardan,
Həsret izli yollardan
Çağırsan, gələrəm mən.

Sinəndən yara alsan,
Soyuq səngərdə qalsan,
İnan ki, harda olsan,
Çağırsan, gələrəm mən.

Səllər coşarsa birdən,
Od qalxsə göydən, yerdən,
Uzaq-uzaq illərdən
Çağırsan gələrəm mən.

Ömrünün çatsa qışı,
Yanar bağırımın başı.
Yoraram dağı, daşı,
Çağırsan gələrəm mən.

Susmaz nəğməli dilim,
Qoy bilsin, obam, elim.
Sənsən nurlu sahilim,
Çağırsan gələrəm mən.

Xəyalınla yaşaram,
Haldan-hala düşərəm.
Günü-günə qoşaram,
Çağırsan gələrəm mən.

1982

EL YANINDA

Bir ocaqda bir alışdıq,
Sən od oldun, mən köz oldum.

Alışdıqca doğmalaşdıq,
İki qəlbə bir söz olduq.

Söz ürəyin səsi idi,
Söz ürəyin özü idi.
Söz məhəbbət rəmzi idi,
Məhəbbətdə dəniz olduq.

Yollar saldıq eldən-elə,
Sevgimizi bölə-bölə.
Sevgimiz düşdükcə dilə
El yanında əziz olduq.

1982

BAĞLARIN BAR VAXTI GƏL

Yazda gələ bilmədin,
Bağların bar vaxtı gəl.
Dedin, hələ gəlmədin,
Bağların bar vaxtı gəl.

Dözümüm var hələ ki,
Döndük aya, ilə ki.
Gülüm, elə elə ki,
Bağların bar vaxtı gəl.

Salma saya çəni sən,
Ömürdən keçəni sən.
Xatırlayıb məni sən,
Bağların bar vaxtı gəl.

Hər ağacın öz barı,
Bəzəyibdir bağları.
Unutma sən ilqarı,
Bağların bar vaxtı gəl.

Yol onu seçənindir,
Yol müşkül açanıdır.
Yol onu keçənindir,
Bağların bar vaxtı gəl.

Yolları nura boya,
Sevgin düşsün dünyaya.
Körpü sal ilə, aya,
Bağların bar vaxtı gəl.

Gəl, dağılsın həsrətim,
Quşlartək dil-dil ötüm.
Ay mənim səadətim,
Bağların bar vaxtı gəl.

1982

HƏYATDA

Həyatın mənası həyatda,
Gözəllik dünyası həyatda.
Sevgiyə tanrımdır deyənin
Cəfası, səfası həyatda.
Beşiklər isidən, süsləyən
Mın ana laylası həyatda.
İnsanın sönməyən, solmayan
Sevgisi, sevdası həyatda.
Həyatçün ömründən keçənin
Sönməyən zinası həyatda.
Nə ola əbədi tükənə
Bu həyat qovğası həyatda.
Əbədi, əbədi yurd sala
Bir bahar havası həyatda.

1980

O SAHİLİN, BU SAHİLİN

Azəroğluna

Andında düz oğulsan sən
O sahilin, bu sahilin.
Tərcümanı olmusan sən
O sahilin, bu sahilin.

El-el gəzdin, qonaq qaldın,
Yollar üstə fikrə daldın.
Göllərindən ətir aldın
O sahilin, bu sahilin.

Könüllərdə sözün qalar,
Məhəbbət dənizin qalar.
Sinasında izin qalar
O sahilin, bu sahilin.

Təbriz üstə duman oldu,
Duman oldu, yaman oldu.
Ürəyi nigaran oldu
O sahilin, bu sahilin.

Ram edib qarı, yağışı,
Üsyan etdin zülmə qarşı.
Vəcdə gəldi dağı, daşı
O sahilin, bu sahilin.

Qorudu o dağlar səni,
Yaxınlıq, uzaqlar səni.
Məhəbbəti saxlar səni
O sahilin, bu sahilin.

Bir gün aldıq haqqımızı,
Güldü ömrün, günün yazı.
Şadlıq etdi oğlu, qızı
O sahilin, bu sahilin.

Fəqət tufan qopdu yenə,
Duman gəldi göy üzünə.
Gözü doldu dönə-dönə
O sahilin, bu sahilin.

Yenə nəğmə soraqdadır,
Bu eldə, bu torpaqdadır.
Köksündə min arzu yatır
O sahilin, bu sahilin.

Qəlbi sözlə dolusan sən,
Bu torpağa bağlısan sən,
Bir fədai oğulsan sən
O sahilin, bu sahilin.

Altmış illik bahardasan,
Bir günəşli diyardasan.
Oğul olmaq deyil asan,
O sahilin, bu sahilin.

1981

OLMASA

Ömrün qışı çatır, qışa nə var ki,
Kül səni isitməz, közün olmasa.
Həyatın bir quru xəyal olar ki,
Torpağın üstündə izin olmasa.

Qəlbinin gözüylə bax bu aləmə,
Arif olmayandan qayğı diləmə.
Hər kəsin dərini danışma demə,
Əgər daşdan keçən sözün olmasa.

Bahar təşnəsidir o çölün, düzün,
Hələ dümanlıdır göyü Təbrizin.
Açıqlarını könlün, gülərmi üzün,
Al-əlvan çəməninin, düzün olmasa.

Vaxtı yetişməsə meyvə dəyərmə,
Min tufan qopsa da dağı əyərmə?
İnsan zirvələri fəth eyləyərmə
Onda ümid, inam, dözüm olmasa?

Ömrün qışı çatır, qışa nə var ki,
Kül səni isitməz, közün olmasa.
Həyatın bir quru xəyal olar ki,
Bu torpaq üstündə izin olmasa,
Öz odun, ocağın, közün olmasa.

1982

VƏTƏN TORPAĞINA BAĞLI OLANDA

*Nigar xanım və
Rəsul Rzanın xatirəsinə*

Ağladım ürəkdən yana-yana
Vətənin Nigar qızına,
Rəsul oğluna.
Gedə bilməsəm də
məzarları üstünə,
şeyrlərini öpdüm dönə-dönə.
Şeyrlərini oxudum məhəbbətlə.
İnanmadım nə ölümə,
nə həsrətli aya, ilə.
Qurudu gözümdə yaşım da,
Uçdu duman kimi
sinəmi yandıran təlaşım da.
Fəqət inandım,
Vətən torpağına bağlı,
Sənət aşıqlərin ölməzliyinə bir də.
Onlar yaşayacaqlar bildim,
sonu bilinməyən
aylarda, illərdə.

Bu inamla,
hansı səmtinə səfər etdimsə
doğma diyarın,
qulağıma nəğməli səsləri gəldi
Rəsulun, Nigarın...

1982

KÖNLÜMÜ ÜMİDLƏR YAŞADIR

XƏBƏR AL

Bir gün köcsəm bu dünyadan,
Arzularım solmaz inan.
Məni torpaqda boy atan
Lətif güllərdən xəbər al.

Məcrasını qalxıb keçən,
Kolu-kosu yıxıb keçən.
Düzənlərdən axıb keçən
Coşqun sellərdən xəbər al.

Bu halbahal əhvalımı,
Sevincimi, məlalımı,
Mənim şair xəyalımı
Saf könüllərdən xəbər al.

Bu torpaqda izlər də var
Alovlar var, gözlər də var.
Həsrət çəkən gözlər də var.
Məni yollardan xəbər al.

Pöhrə görsən neçə-neçə,
Bil ömrüm getməyib heçə.
Köç çatıb, köç aç-aça,
Məni ellərdən xəbər al.

Məni dadlı söhbətlərdən,
Bəzən odlu söhbətlərdən
Quş qanadlı söhbətlərdən,
Şirin dillərdən xəbər al.

Arzumuzu yelkən elə,
Bir səfər et eldən-elə.

Məni təzə nəğmələrlə
Gələn illərdən xəbər al.
Şirin dillərdən xəbər al.

1983

BEŞİK BAŞINDA

Oturub beşik başında
Nəvəmə laylay çalırım yenə.
Hamı nənələr beləcə
Laylay çalarlar
Gül ətirli, süd ətirli nəvələrinə.
Laylay çalırım,
Laylayımda çiçəklərin zərifliyi,
Şəkərin, qəndin şirinliyi vardır.
Laylay çalırım,
Saçlarımda gəzsə də
Payız küləkləri,
Ürəyimdə solmayan bahardır.
Sanı yox arzumla,
Ümidimlə mən
Ayrıla bilmirəm
Nəvəmin beşiyindən.
Sinəmi sipər etmişəm
Qoymaram bu körpə beşiyinə
Kölgə düşə,
Toz qona.
Mən cavabdehəm
Ömrümün, günümün davamı olan
Balamın balasının bu gününə,
Sabahına.
İstəyirəm ona dediyimdən çox
Təzətər nəğmələr qoşam.
Axı, balam dünyamdır mənim
Dünyamın keşiyində durmuşam.
Balamın keşiyində durmuşam...

1983

159

OLMASA

Ömrün qışı çatır, qışa nə var ki,
Kül səni isitməz, közün olmasa.
Həyatın bir quru xəyal olar ki,
Torpağın üstündə izin olmasa.

Qəlbinin gözüylə bax bu aləmə,
Arif olmayandan qayğı diləmə.
Hər kəsə dərini danışma, demə,
Əgər daşdan keçən sözüün olmasa.

Bahar təşnəsidir o çölün, düzün,
Hələ dumanlıdır göyü Təbrizin.
Açıqlarını könlün, gülərmi üzün,
Al-əlvan çəməninin, düzün olmasa.

Vaxtı yetişməsə meyvə dəyərimi,
Min tufan qopsa da dağı əyərimi.
İnsan zirvələri fəth eləyərimi,
Onda ümid, inam, dözüüm olmasa.

Ömrün qışı çatdı, qışa nə var ki,
Səksən, doxsan deyən yaşa nə var ki.
Həyatın bir quru xəyal olar ki,
Bu torpaq üstündə izin olmasa,
Öz odun, ocağın kəğözün olmasa...

1982

SƏSİMƏ SƏS VERƏR...

Ömrün yollarında yoxuşlar olar,
Əsla qorxutmayır yoxuşlar məni.
Arzum nə saralar, nə də ki, solar,
Döysə də tufanlar, yağışlar məni.

Kiçik bir damlayam, beşiyim ümman,
Bu böyük ümmana neyləyər tufan,
Bir an da döndərə bilməz yolundan
Nə o sərt qayalar, nə daşlar məni.

Səsimə səs verər Vətənim, elim,
Həmişə nəğmələr deyəcək dilim.
Açıb zəmi-zəmi qızıl sünbülüm,
Hər səhər şəfəqlər alqışlar məni.

1982

QOŞMA

Amandır, toxunma qəlbimə, qafil,
Yandırıb sinəmi söz asta-asta.
Qoy axsın gözümün yaşları sel-sel,
Sönsün sinəm üstə köz asta-asta.

Həsrət duyğuludur gecəm, gündüzüm,
Mən eldən, obadan necə əl üzüm.
Aylar, illər ötür yoldadır gözüm,
Elə deyirlər ki, döz asta-asta.

Keçdi neçə bahar, keçdi neçə yaz,
Ömrümdə olmadı ürəyimcə, yaz.
Bir daha cavanlıq qapımı açmaz,
Düşdü öz tovundan köz asta-asta.

Dedilər vüsaldır dərdinə əlac,
Kimsəyə nə yalvar, nə də ki, əl aç.
Oldum vüsəlinə yenə təşnə, ac,
Qəmim birdi, oldu yüz, asta-asta.

Gülgün, ürəyini açma hər kəsə,
Qaysaq tutmuş yaran çıxmasın üzə.
Günləri, ayları çevirib sözə
Şeir dəftərinə düz, asta-asta.

1968

BİLƏR

Həsərət ağrısını, vüsal qəmini
Ayrılıq oduna yananlar bilər.
Dənizdə qərq olan tənha gəminin
Tənha fəryadını ümmanlar bilər.

Mənə söyləməyin, az alışıb-yan,
İnanın daşı da ağıldar hicran.
Dağların ahıdır o çən, o duman,
Dağların dərđini dumanlar bilər.

Məni sorğulara tutma sən əbəs,
Arzumu qəlbimdə, baxışımda gəz.
Könlümü hər naşı oxuya bilməz,
Onu dünyagörmüş insanlar bilər.

1968

AĞ BADAM ÇİÇƏKLƏRİ

Borana düşdü yenə,
Ağ badam çiçəkləri.
Səpildi yer üzünə,
Ağ badam çiçəkləri.

Dağım-dağım oldular,
Açılmadan soldular.
Yellərə sovruldular
Ağ badam çiçəkləri.

Necə dözsün bu torpaq,
Yandı bağça, yandı bağ.
Bir də nə vaxt açacaq
Ağ badam çiçəkləri.

Təzəcə gülürdülər,
Rıqqətə gəlirdilər.

Sanki dil bilirdilər
Ağ badam çiçəkləri.

Birdən dara düşdülər,
Tufanlara düşdülər.
Hardan-hara düşdülər
Ağ badam çiçəkləri.

Keçdim alovdan, közdən,
Yol saldım dağdan, düzdən.
Yenə ayrıldım sizdən
Ağ badam çiçəkləri.

Şahid edək ərzi də,
Görsün ərzin özü də.
Zülm etdilər sizə də,
Ağ badam çiçəkləri.

Nə idi günahınız!
Günahsızsınız axı siz.
Yerdə qalmaz ahınız
Ağ badam çiçəkləri.

Arzular gülər bir də,
Durular göy də, yer də.
Yaz gələr, gələr bir də
Ağ badam çiçəkləri,
Ağ badam çiçəkləri.

1983

GÖY GÖL

Sən yaşıl dağlardan, sulu dağlardan
Axdın damcı-damcı torpağa, Göy göl.
Sinəsi söhbətli, ulu dağlardan
Yenə də düşmədin uzağa, Göy göl.

Deyirlər göllərin dilbəri sənsən,
Kəpəzin incisi, gövhəri sənsən.
O yaşıl otların cövhəri sənsən,
Yaşıl bir süfrə aç qonağa, Göy göl.

Mənim Urmi gölüm sənə vurğundur,
Onu öz dilinlə dindir, ovundur.
İntizar çəkməkdən qəlbi yorğundur,
Daha dözə bilmir, fərağa, Göy göl.

İlhamı hüsnündən almışdır bahar,
Ulduzdan mirvarın, aydan tacın var.
Üzünü görməyə tələsən dostlar
Düşmüşlər sevgindən sorağa, Göy göl.

Şəfqətlə baş əyər o dağlar sənə,
Çatmaz axar çaylar bulaqlar sənə.
Ülvi gözəlliyin şöhrətdir mənə,
Getməmə gözündən irəğa, Göy göl.

1964

QAYITDIN

Canım, gözüm, nə yaxşı ki, qayıtdın,
Nə yaxşı ki, bu yollara düşdü gün.
Bu ömrümə şəkər qatdın, bal qatdın,
Darıxmışdım nə zamandı səninçin.

Pozulmuşdu rahatlığım, dincliyim,
Sinəm üstə elə bil qor dolmuşdu.
Sənsiz keçən günə, aya nə deyim,
Yuxularım pərən-pərən olmuşdu.

Nə yaxşı ki, yuxularım cəm oldu,
Gəldin, gözüm işıqlandı bir anda.
Həsərət qəmim duman kimi dağıldı,
Çətin olur göz yollarda qalanda.

Sevincimdən pay götürdü quşlar da,
Nəğmələri şirinləşdi bir az da.
Nəğmələndi qayalar da, daşlar da,
Sinəmdə söz aşdı, daşdı bir az da.

Nə yaxşı ki, səsin doldu evimə,
Nə yaxşı ki, ürəyimi ovutdun.
Həsrət qəmi üz verməsin heç kimə,
Nə yaxşı ki, nə yaxşı ki, qayıtdın...

1983

DÜNYA ŞİRİN DÜNYADIR

DÜNYA ŞİRİN DÜNYADIR

Dünya geniş, dünya şirin dünyadır,
Bu dünyadan kim keçər kim, mən keçim?!
Bir kitabdır, sözü dərin dünyadır,
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

Şaxta düşsə, sazaq onun, qar onun,
Bahar gəlsə, çiçəkli dağlar onun.
Milyon-milyon oğlu , qızı var onun,
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

Yaşıl-yaşıl meşələri nağıldı,
Dünya deyib, neçə məğməm doğuldu.
Ağrısı da, acısı da noğuldu,
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

Dünya vardı, var olubdur yaşından,
Yurd salıx torpağından, daşından.
Bizik onu, odur bizi yaşadan,
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

Mən sabaham, mən bu günən, dünənəm,
Mən tarlayam, mən zəmiyəm, çəmənəm.
Bir beşikdir, sinəsində mən, mənəm.
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

Bir yumruqdur neçə-neçə əllərdə,
Bir nəğmədir neçə-neçə dillərdə.
Əyməz onu tufanlar da, sellər də,
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

Rəvamıdır mavi göylər od tuta,
Qan çilənə yağış dolu buluda.

Bu canımdan keçərəm haqq yolunda;
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

Bu qızların gəlin köçən çağıdır,
Oğlanların gəlin seçən çağıdır.
Bu dünyanın könül açan çağıdır,
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

İsinirik ocağından, odundan,
Mərd olanlar çıxma bilməz andından.
Mən deyirəm anaların adından;
Bu dünyadan kim keçər ki, mən keçim?!

1986

BİR BAĞA BƏNZƏRİM VAR

Mən qadınam, sinəmdə sevincim var, qəmim var,
Ürəyim bir dünyadır baharıyla, qışıyla.
Saçıma zaman-zaman yaz yağışları yağar,
Alnımda iz salarlar illər öz naxışıyla.

Mən anayam, meyvəli bir bağa bənzərim var,
Oğlanlarım, qızlarım ömrümün bəhəridir.
O yuxusuz gecələr, o çəkdiyim qayğılar
Ömrümün pozulmayan əsil şah əsəridir.

Mən qadınam, zəhmətdir həyatımın bəzəyi,
Yaradan insanların sırasındayam hər an.
Mən qəlbimlə duyuram, görürəm gələcəyi,
O inadlı, səbatlı, mətin addımlarından...

Duyuram varlığım ilə sabahkı dünyamızı,
Kama çatan görürəm mən insan övladını.
Bəxtəvər anaların bəxtəvər oğlu, qızı
Qızıl şəfəqlə yazır ünvanını, adını.

Mən anayam, qadınam, insanam.
Bir an belə,
Dünyanın dərdlərinə laqeyd qala bilmərəm.
Hardasa bir körpəyə dəysə bir odlu güllə
Mən öz rahat dünyamda rahat ola bilmərəm.

Mən adi nəğməkaram,
Qaranquş niyyətliyəm,
Nəğməm bahar arzulu insanlarındır ancaq.
Bir ana nəfəsliyəm, bir ana qüdrətliyəm,
Qəlbim qocalmayacaq, nəğməm qocalmayacaq.

1974

O AXŞAM

O axşam ulduzsuz qalmışdı səma,
O axşam Təbrizə hey qar yağırdı.
Doğrusu gəlməzdi o gün ağıma
Ömrümə həsrətli ömür doğurdu.

Dörd təkər üstündə keçirdi anlar,
Arxada qalırda daşlı küçələr.
Sanki axramızca boylanırdılar
O axşam gözləri yaşlı küçələr.

Arxada qalırda dalanlar, yollar,
Arxada qalırda evlər, binalar.
Ayrılib gedirdi qızlar, oğlanlar,
Bir həsrət qalırda, bir də analar.

O gün üşüyürdü bütün yer üzü,
Arxada qalırda bağ, bağça, meydan.
Sınayırdı sanki o axşam bizi
Şaxta bir tərəfdən, həsrət bir yandan.

Odlu nəfəsimiz əritdi qarı,
Donmadıq, şahiddir buna yaxın, yad.

Keçdikcə şaxtalı, qarlı yolları
Həsrəti əridə bilmədik heyhat.

Körpə balaların gözündə sual,
Anaya, ataya and yeri olduq.
Yəqin ki, kiminə acı bir xəyal,
Kiminin dilinin əzbəri olduq.

Çinar gövdəsində yazımız qaldı,
Bir də səngərlərdə qaldı yerimiz.
Elə bil üfüqlər, göylər daraldı
O gün ki Təbrizdən ayrılırdıq biz...

Şərəfdir müqəddəs səngər ölümü,
Ağ gün bəxş edəsən Vətənə, elə.
Ölmədik səngərdə önlənər kimi,
Qaldıq bu arzunun nisgilləriylə.

1987

AÇIQ QALMIŞ ŞEİR DƏFTƏRİNDƏ

Miz üstə açıq qalmış
Şeir dəftərinə sataşdı gözüm.
Yazılar vardı varaq üstə
Sətir-sətir, düzüm-düzüm.
Sandım, təzə şeirlərinin
Təzə cığırlarıdır
Bu uzanan misralar, sətirlər.
Sandım təzə şeirinlə
Sevindirmək istəmişəm
Məni bu səhər.
Fəqət, yazılara nəzər saldıqca
Sinəmdən bir qəfil
Haray qopdu az qala.
Bilmədim nə deyim bu taleyə,
Bu iqbala.
Düzülmüşdü təzə dərman adları

lap şeir misraları kimi.
Oxuduqca, ağrılar,
Acılar aldı ürəyimi.
Oxudum, bu əsəb, bu qan təzyiqi,
Bu da ürək dərmanları.
Bilmədim kim yazdı sənə
Növ-növ, rəng-rəng dərmanları.
Dedim, həsrətini dağıdan
Dərman olsaydı, dünyaya dəyərdi.
Vallah, dünyaya.
Həkim deyən dərmanları.
Nahaq düzmə sıraya.
Bunlar ötəri azalda bilər
Ağrımızı, acımızı.
Bu dərmanlarda gəzmə gülüm,
Gəzmə əlacımızı...
Vətən dərmini, həsrətini
Əridə bilən bir dərman yazmalıyıq,
Sən, mən, o biz, sevgilim.
Bax, onda, onda şəfa tapar
Bu dərddə ürəyimiz, sevgilim...

1988

AİLƏ KİÇİK BİR DÜNYAYA OXŞAR

Həyatı əyləncə sanma sən nahaq,
Bu gün yuva qurdun,
Sabah dağıtma.
Qəlbinin sözünə qulaq as, ancaq,
Hər ötəri sözlə sevgini atma.

Sevgi bir ömürdür, günlər naxışı
Naxışlar qara da, ağ da olur bil.
Əsil məhəbbətin bilinmir yaşı,
O hər qasırgadan dağılan deyil.

Sevdim, indi artıq sevmirəm deyib,
O sevgi adına ləkə salma sən.
Gözünə aldanıb, üzdən bəyənib
Yəqin ki, ürəkdən heç sevməyibsən.

Sevsəydin, tufanı, yağışı, qarı
Odlu nəfəsinlə ram eləyərdin.
Qəlbində cücərən yad toxumları
Dağlara, daşlara səpələyərdin.

Sevsəydin, sevgindən yapışıb bərk-bərk
Qalxardın həyatın yoxuşlarını.
Sən yaz yağışına yozaydın gərək
Ötəri ər-arvad savaşılarını...

Fəqət aciz oldun bu döyüşdə sən,
Bu həyat döyüşü deyildir düzü.
Vətən də, oba da, el də, bil hökmən
İlkin, ailədə sınaıyr bizi.

Ailə kiçik bir dünyaya oxşar,
Əməklə, inamla ucalar onda.
Onda qəm də yaşar, sevinc də yaşar,
Qayğısız ailə olmur dünyada.

Sevdim indi artıq sevmirəm deyib,
O sevgi adına ləkə salma sən.
Gözünə aldanıb, üzdən bəyənib
Yəqin ki, ürəkdən heç sevməmişən.

1974

TƏLƏSMƏ

Sözlərin də yaxşısı var, pisi var,
Uğurlusu, uğursuzu, nəsi var,
Söz də sözdür, avandı var, tərsi var,
Sözü sözə calamağa tələsmə.

Elə danış, artsın sözün qiyməti,
Ver özünə öncə, özün qiyməti.
Tapıların ömrümüzün qiyməti,
Sevinməyə, ağlamağa tələsmə.

Keçirt ağlın süzgəcindən hər sözü,
Bürünc sözü, gümüş sözü, zər sözü.
El-obaya bir-bir seçib ver sözü,
Bu sərvəti talamağa tələsmə.
Sözü sözə calamağa tələsmə.

1985

XƏLİL QIZI RÜBABƏ

Bir Rübabə var idi
Bu yer üzündə,
Xəlil qızı Rübabə.
Oxuyanda elə oxuyardı ki, vallah,
Yandırardı bizi Rübabə.
Bir Rübabə var idi
Bu yer üzündə,
Həsəti ömründən uzun oldu həyatda.
Dərdini, nisgilini
Yana-yana, dona-dona
Oxudu muğamatda...
Oxuyanda boynubükük bənövşəyə,
Bağrıyanıq lələyə oxşayardı Rübabə.
Oxuyanda ayrılıq dərdini,
Vətən həsrətini
Təzədən yaşayardı Rübabə...
Səsindən vəcdə gəlib quşlar
Qapılara, pəncərələrə qonardılar.
Səsindən vəcdə gəlib göydə ulduzlar
Sübhədək yanardılar...
Səsindən az qala

Daşı da, qayanı da, dilə gətirib
Dindirərdi Rübabə.
Neçə qəlbi kövrəldər,
Neçə qəlbi sevindirərdi Rübabə.
Yadına Ərdəbildə keçən uşaqlıq çağları düşərdi.
Yadına Ərdəbilin sərin suları,
Yaşıl bağları düşərdi.
Yadına Bağmeşə, üçtikan,
Təzə meydan düşərdi.
Yadına Ərdəbilin birillik
Səadəti düşərdi.
Gözündə yaş gilələnərdi
Rübabənin bu haldan.
Oxuduğu mahnılar ayırdı onu
Bu acı, şirin xəyaldan...
Bir Rübabə var idi
Bu yer üzündə.
Təbrizi yaxından görmək idi
Ən böyük istəyi, dərdi.
Bircə yol Təbrizdə oxumaqçün
Canını da qurban verərdi.
Yolum düşsəydi,
Təbrizin Gülüstan bağında
Gecəni gündüzə qatıb,
Yorulmadan oxuyardım, oxuyardım
Deyə rədi, Rübabə.
Hamı analar kimi, hamı gəlinlər kimi
Bu yer üzünə də, Təbrizə də
Azadlıq, şadlıq diləyərdi Rübabə.
Neçə arzusu gül açdı,
Neçə arzusu qönçə qaldı.
Yəqin bu qönçələr bir gün
Ləçək-ləçək güləcəkdir üzümüzə.
Yəqin azadlıq baharı gələcəkdir
Bizim də Təbrizimizə...
Özü nisgilli getsə də bu dünyadan,
Nəğmələri dinəcəkdir
Başdan-başa

O sahildə,
Bu sahildə, Rübabının.
O gün neçə dostun, tanışın
Xatirinə gələcək Rübabə.
Bənövşə görkəmli,
Füzuli Leylası kimi kövrək Rübabə.
Deyəcəklər;
Bir Rübabə var idi
Bu yer üzündə -
Xəlil qızı Rübabə.
Oxuyanda elə oxuyardı ki, vallah,
yandırardı bizi, Rübabə...

1984

APARIN MƏNİ

Uçun, uçun dəstə-dəstə,
Qulaq asın siz bu dosta.
Alın qanadınız üstə
Aparın məni, durnalar.

Dözümümü illər alıb,
Bağlarım xəzəllə dolub.
Nə zamandır sinəm olub –
Həsrət vətəni, durnalar.

Anam orda nigarandır,
Deməyin ki, yol dumandır.
Saya salmayın amandır –
Dumanı, çəni, durnalar.

Çinarlarım əyilməyib,
Xirmənim var, döyülməyib.
Aparın, siz vətən deyib –
Dil-dil ötəni, durnalar.
Aparın məni, durnalar.

1983

CAVANLIQ

Bir zaman başımın tacı olmuşdun,
Ay məni tərک edib gedən cavanlıq.
Əlimin, qolumun gücü olmuşdun,
İndi tamaşa et, gəndən, cavanlıq.
Sən qanad üstündən qanadmı taxdın,
Ya kükrəyən seltək məcradan çıxdın.
Bəlkə taleyimdən bezib, darıxdın,
Bir vida demədin nədən, cavanlıq?

Getdin, gözlərimin nuru azaldı.
Ömrümə bir xəzan fəslı yazıldı
Əlim əllərindən yaman üzüldü,
Könlümü halbahal edən cavanlıq.

Sənə vəfasızımı deyim, nə deyim.
Könül qıran sözmü deyim, nə deyim.
Nə deyim, nə deyim, gəlmir ürəyim.
Sən atlı, piyada mənəm, cavanlıq.

1987

DEYİRSƏN GEDƏK

Yapışb əlimdən deyirsən gedək,
Yamyaşıl meşələr səni gözləyir.
Arzunun sonu yox, ömrümsə gödək,
Körpə bənövşələr səni gözləyir.

Deyirsən gəl gedək, nə çox bağça-bağ.
Xəyalın dincəlsin, fikrin dincəlsin.
Qızıl lələlərdən yığ qucaq-qucaq,
Zərif əllərinə lələlər gülsün.

Saçımda yol salan o əllərinin
Kövrək bir qanada bənzəri vardır.

Gəmişi qırılmış sahillərimin
Qonağı cilovsuz boz dalğalardır.

Məni seyrəngaha çağırma nahaq,
Dinlik bilməmişəm binədən, başdan.
Məni seyrəngaha çağıran qoçaq,
Məni özün qoru bu qar, yağışdan.

Ömrün illərinə payız düşsə də,
Məhəbbət bilməsin qış nə, payız nə.
Günlər qanadlanıb hey ötüşsə də
Qoyma xəzan düşmə məhəbbətinə.

Onsuz da rüzgarın üzü dönükdür,
Adicə qayğıya təşnədir ürək,
Ömrün qışı dönük, yazı dönükdür,
Yarışıb əlimdən deyirsən gedək.

Məni uzaqlara aparma belə,
Mənim ürəyimi danışdır, dindir.
Ürək cavanlaşır bu sevgilərlə,
Qoyma ürək sına, onu sevindir...

Beləcə ömr edib yaşayaram bil,
Beləcə bilmərəm şaxta nə, qar nə.
Yelkənsiz gəmiyə gülüm, nə sahil,
Başımın üstündə yelkən ol mənə.

1987

TEZ QAYIT

Gedibsən tez qayıt gülüm,
Qoyma gözümü yollarda.
Səpələnib, dağılıbdır
Ömrün düzümü yollarda.

Nəğmə dedim pərdə-pərdə,
Nəğmələndi göy də, yer də.
Məni yad et, görsən bir də -
Həyat izimi yollarda.

Dumanları yara-yara,
Hey getdim üzü bahara.
Çələng etdim insanlara
Könül sözümü yollarda.

Torpaqdan güc ala-ala,
Zaman-zaman düşdüm yola.
Söndürə bilmədi əsla
Yellər közümü, yollarda.

Fəqət, yenə kövrək quşam,
Ölkə-ölkə dağılmışam.
Axtarıram səhər-axşam
Özüm-özümü yollarda.

Gedibsən tez qayıt gülüm,
Qoyma gözümü yollarda.
Gəl, təzədən tapsın könlüm
Səbri, dözümü yollarda.

1984

MƏNZİLƏ NƏ QALIR

Bu gündən sabaha bir addım yoldu,
Bir addımlıq bu yol dönər ilə də.
Deyirsən sabaha daha nə qaldı,
Mən yol getməliyəm gülüm, hələ də.

Yolların yolçusu sorsalar, mənəm,
Odur ki, bu yollar düşməz dilimdən.
Uzaqdan bir ana görsələr, mənəm.
Aralı düşmüşəm öz sahilimdən.

Bir addım dediyim yol məsafəsi
Dünyanı gəzsəydim çatardı yəqin.
Mən yolda, ucalır könlümün səsi,
Hələ də görünmür sonu həsrətin.

Neçə səhərləri salıram yola,
Bu gündən sabaha əlim çatmayır.
Göylər başım üstə düşür min hala,
Fikrim də bir yerdə qərar tutmayır.

Bu gündən sabaha özüməm gedən,
Mənzilə nə qalır, bir addım, gülüm,
Bu gündən sabaha gərək çatam mən,
Bircə addımdadır həyatım, gülüm...

1986

GÖZLƏRİN NƏĞMƏSİ

Baxma gözlərimə, sən allah, gülüm,
Yanarsan, qınayar məni el-oba.
Ömrümə həkk olan qəmim, nisgilim
Sığışmaz nə sözə, nə də kitaba.

Baxma gözlərimə, orda həsrət var,
Bu həsrət dənizi qərğ edər səni.
Hər kiprik çaldıqca coşar dalğalar,
Dağıdar fikrinin sahillərini.

Baxma gözlərimə, ey Vətən oğlum,
Səni gözümdən də çox istəyirəm.
Günaha bataram, qurbanın olum,
Könlünə xal düşər birdən, deyirəm.

Baxma gözlərimə, baxma, yazıqsan,
Bu gözlər danışıb, dinə də bilər.

Gözün sərhəddini dağıdıb, yıxsan
Orda şimşək çaxar, göy dilə gələr.

Baxma gözlərimə bir himə bəndəm,
Qoyma lal dalğalar aşa səddini.
Ömrümün bir payız sahilindəyəm,
Bu sahil düşərgəm kövrəldib məni.

Baxıb gözlərimə fikrə dalma sən,
Həsrət dənizindən çıx düzə, gülüm.
Yaman darıxmışam, yapış əlimdən
Məni özün apar Təbrizə, gülüm.

Təbrizin səması durulsun yenə,
Çiçək bax gözümə, bax dönə-dönə,
Gözlərin gör necə nəğməsi varmış...

1987

MƏN BU ÖMRÜ YAŞADIM

GETDİ

Əzizim, mehribanım, sorma məndən bir də
Uca taxtım, şirin baxtım, tanınmış
Sərvərim getdi.
Müqəddəs məbədim, Məkkəm, Mədinəm,
Mehrabım, Kəbəm,
Cəlalım, dövlətim, varım, işıqlı gövhərim getdi.
Həyatım, varlığım, canım, şərəfli, şanlı soltanım,
Məni tək qoydu dünyada, həqiqi rəhbərim getdi.
O getdi, yer üzü onsuz mənimçün zülmətə döndü.
Günüm getdi, ayım getdi, o parlaq ölkərim getdi.
Çıraq söndü, ocaq söndü, otaqlar oldu buzxana,
Rəfiqim, həmdəmim, ruhum, vəfalı həmsərim getdi.
Sevincim, şadlığım, eyşim, cəlalım, qiymətim, qədrim,
Ay üzlü, gün cəmallı, xoş lisanlı dilbərim getdi.
Vəfalı, qayğılım, arxam, mənə candan yanan yarım,
Mənim həmməsləkim, söz sərrafım, dil əzbərim getdi.
Sənət tacım, şeir acım, həqiqi vəslə möhtacım,
Sözü atəş, özü atəş, kül oldu azərim getdi.
Tələsdi, məndən ayrıldı, bu dərdə dözməyim müşgül,
Otağımda yanan şamım, səmada əxtərim getdi.
Əzizim, mehribanım, sorma məndən bir də kim getdi,
“Onun ardınca üz tutdu fərəhli günlərim getdi...”

Balaş Azəroğlu

1991

DESƏM DÜNYA QƏDƏR

Desəm dünya qədər sevirəm səni, inanma.
Desəm səma qədər sevirəm səni, inanma.
Desəm sellər qədər sevirəm səni, inanma.
Desəm güllər qədər sevirəm səni, inanma.

Bəzən dil yanılar, dil çaşa bilər,
Ürəkdən sorğusuz danışa bilər.
Gəlməz nə hesaba, nə saya sevgim.
Sığışmaz bu geniş dünyaya sevgim.
Dünyaya sığmayan bu sevgim ki, var,
Mənim ürəyimdə yaşayar, qalar,
Ürəyimdə çatar əbədiyyətə.
İnan bu sevgiyə, bu məhəbbətə...

1976

MƏHƏBBƏT OLMAYANDA

Açılmaz könlüm, gözüm,
Quruyar söz dənizim,
Qalmaz nişanım, izim
Məhəbbət olmayanda.

Heçdir şöhrət də, ad da,
Təntənə də, busat da,
Boş görünər həyat da
Məhəbbət olmayanda.

Qartal qonarmı dağa?
Şeh düşərmı yarpağa?
Olmaz el-elə arxa
Məhəbbət olmayanda.

Söz ürəyin güzgüsü,
Söz ülfətim körpüsü.
Söz də üşüyər düzü
Məhəbbət olmayanda.

Sən dünyanı dolan, göz,
Bu dünyaya inan, göz.
Bir toxum da cücərməz
Məhəbbət olmayanda...

1977

YETİR MƏNİ

Qardaş, qonağın oldum,
Gedirəm, ötür məni.
Anam yolumu gözlər,
Anama yetir məni.

Günəş bir ayna tutsun,
Yollar şəfəqə batsın.
Laylasıyla ovutsun
Araz məni, Kür məni.

Bir gün düşsəm yadına
Yanma həsrət oduna.
Qurban kəsım adına,
Gəl, yollardan sor məni.

1978

KEÇƏ BİLSƏM

Vətən sarı gedən yollar,
Sevinər qızlar, oğullar,
Bir gün sizdən keçə bilsəm.

Gülər ömrün ayı, günü,
Təbrizdə vüsal köçünü –
Əbədilik açə bilsəm.

Şadlığım tutar hər yeri,
Dənə dolan sünbülləri
Öz əlimlə biçə bilsəm

Sevinər quşlar da belə,
Quşlar kimi doğma elə
Qanadlanıb uça bilsəm.

Nəğmə-nəğmə dinərəm mən,
Təbrizin buz çeşməsindən
Ovuc-ovuc içə bilsəm.

Vətən sarı gedən yollar,
Sevinər qızlar, oğullar,
Bir gün sizdən keçə bilsəm.
Bir gün sizdən keçə bilsəm...

1984

DAĞLAR

Əlim çatmır, ünüm yemir,
Nə zamandır sizə, dağlar.
Könlüm quşu nədən ötmür,
Bəlkə gəlib gözə, dağlar.

Sinəm üstə haça dərdim,
Dağ istərəm açə dərdim.
Bəlkə olmaz bunca dərdim,
Ömrüm çatsa yaza, dağlar.

Bir vaxt yazla cidaldıydım,
Hey fikirdə, xəyaldaydım.
Mən sizə gedən yoldaydım,
İndi endim düzə, dağlar.

Dağ dərdim dağ qaldı mənim,
Tər güllərim soldu mənim.
Könlüm yaman doldu mənim,
Düşdü oda-közə, dağlar.

Zaman dağlar çəkdi mənə
Vüsəl döndü aya, günə.
Səbrim daşdı, dözdüm yenə,
Çətin, kimsə dözə, dağlar.

Bağım vardı, gülü tərdi,
Üstündə quşlar ötərdi.
Necə deyim mən bu dərdi,
Tufan düşdü bizə, dağlar.

Günlər, günə kəmənd atır,
Günlər acı, şirin dadır.
Ömrüm payız taxtıdadır,
Siz qalın, siz təzə dağlar,
Heç gəlməyin gözə, dağlar.

1986

AY MƏNİ HAMIDAN ÇOX İSTƏYƏNİM

Ay məni hamıdan çox istəyənim,
Demə tutulmuşam bir bulud kimi,
Ay mənə uğurlu sözlər deyənim,
Sən özün ovundur bu ürəyimi.

Ay məni hamıdan çox istəyənim,
Amandır könlümü gəl qoyma darda.
Ümid qaşım oldun əzəldən mənim,
Ümidə sığındım şaxtada, qarda.

Ay məni hamıdan çox istəyənim,
Bir payız ömrünün köçündəyəm mən.
Bilmirəm nə təhər danışım, dinim,
Tüstüsüz bir alov içindəyəm mən.

Ay məni hamıdan çox istəyənim,
Hey döyür dörd yandan qar, külək məni.
Ay sənin başına dolanım, dönüm,
Bu daşlı yollarda qoyma tək, məni.

Ay məni hamıdan çox istəyənim,
Soyuq nəzərləri gəl əridək biz.

Sən də şafəq don gey, mən də geyinim,
Arzu yollarını qoşa gedək biz.

Ay məni hamıdan çox istəyənim,
Sinəmdə dil açır niskilim, sözüm.
Durulmaz nə sənin, nə mənim günüm,
Üşüsə bu ömür dünyamız bizim...

1986

TORAĞIN ÜSTÜNDƏ BEŞ ADDIM YERİM

Yaş keçdi altmışı, ay gidi dünya,
Çiynimdən düşmədi qəm yükü yenə.
Deyirlər darıxma böyükdü, dünya,
Bu böyük dünyadan nə qaldı mənə.

Tək tənha çöllərdə quzular qaldı,
Sandım yollardadır dərdin əlacı,
Üzümə bu yollar hey bağlı qaldı.
Bir ocaq daşında əlimin izi.

Bir süfrə başında əyalım qaldı,
Torpağın üstündə beş addım yerim,
Bir Araz həsrəti, bir Kür harayı,
Bir cavan ömrümdən yaddaşlar qaldı.

Xatirətlə dolu könül sarayı,
O saraya yağan yağışlar qaldı.
Başımda çeşidli arzular qaldı.
Dəyişdi rəngini göy çəmənlərim,

Mənə söyüdlərin pərişan saçı,
Bir də çinarların nağılı qaldı.
Hər an qulağımda anamın səsi,
Zamandan gileyli iqbalım qaldı.

Nə yurd daşı oldum, nə binə daşı,
Əllərim çox zaman havada qaldı.
Gözümdən ikicə damla göz yaşı –
Düşdü dərin-dərin deryada qaldı.

Şirini təbərrik oldu bu ömrün,
Bu ömrün köçündə bir siqlət qaldı.
Gülləri saçını yoldu bu ömrün,
O güllərdən həzin hekayət qaldı.

1988

BACAR

Ötən günlərimi yada salma sən.
Bacar o günləri qaytar, a qaytar,
İstəsən könlümü sevindirəsən
Bacar o günləri qaytar, a qaytar.

Qoşa dolanmışıq o çölü, düzü,
Heç saya salmazdıq alovu, közü.
Yaman çimdirərdi yağışlar bizi,
Bacar o günləri qaytar, a qaytar.

Güllər əllərimlə sığallanardı,
Güllər nə üşüyər, nə də donardı.
Güllər saçlarımda par-par yanardı,
Bacar o günləri qaytar, a qaytar.

Üzümdə şəfəqin naxışı vardı,
Arzumun sellərlə yarışı vardı.
Qarşıda yolların yoxuşu vardı,
Bacar, o günləri qaytar, a qaytar.

Niskili çox oldu bu ömrümüzün,
Günümüz aylardan, illərdən uzun.
Həsrəti atından yerə sal özün.
Bacar, o günləri qaytar, a qaytar.

Onsuz da fikrimin təkindəyəm mən,
Könlümdə ahəstə ötən neyəm mən.
Sözümü ney üstə gərək deyəm mən.
Bacar, o günləri qaytar, a qaytar.

Yaddaş dəftərini gəl açma tez-tez,
Hər kəsə bu dərdi danışma tez-tez.
Sənsiz, mənsiz qalıb doğma elimiz,
Bacar o günləri qaytar, a qaytar.

Sil illər qəmini, sil bu ürəkdən,
Yaxşını, yamanı keçirt ələkdən.
“Bir görmək yaxşıdır, min yol deməkdən”.
Bacar o günləri qaytar, a qaytar.

1988

BİLMƏDİN

Bu dəmiri elə döydü dəmirçi,
Qığılıcamlar şölə çəkdi, bilmədin.
Bu dəmiri neçün əydi, dəmirçi,
Soruşsaydın, deyəcəkdi, bilmədin

Ayrılığın heç gəlməzdi ağıma.
Bu ayrılıq hardan çıxdı yoluma.
Göylər baxdı tablaşmadı halıma,
Bulud-bulud yağış tökdü, bilmədin.

Əllərinin sığalı yox saçımda,
Sənsiz kövrək bir dünya var içimdə.
Göz yaşlarım oda döndü ovcumda,
Göz yaşlarım haray çəkdi, bilmədin.

Vüsal günüm az-az güldü ömrümə,
Sənsiz keçən günlər qaldı ömrümə.
Bahar keçdi, xəzan gəldin ömrümə,
Çiynimdəki bu nə yüküdü, bilmədin.

Bağ-bağçalar bahar dedi, yaz dedi,
Ömrün yaz çağından heç olmaz dedi.
Tənha söyüd taleyindən az dedi,
Tənha söyüd neçin təkdi, bilmədin.

Sevan yanar, bu qaydadır, ay gülüm,
Söz nə ildə, nə aydadır, ay gülüm.
Gözüm yenə o taydadır, ay gülüm,
Məgər fikrə duman çökdü bilmədin?

Bu dəmiri elə döydü dəmirçi,
Qılgıncılar şölə çəkdi, bilmədin.
Bu dəmiri neçin əydi, dəmirdi,
Soruşsaydın, deyəcəkdə bilmədin.

1988

BİR ÖMRÜ MƏN YAŞAMALIYDIM

Mənim taleyimə acıma gülüm,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.
Gəmiydim, görünməz oldu sahilim,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

Bəzən axşamlarım uzandı, qaldı,
Sevincim Təbrizin yazında qaldı.
Harayım dünyanın özündə qaldı.
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

Bəzən səhərlərim gülmək bilmədi,
Əsil azadlığım gəlmək bilmədi.
Nə çəkdim mən çəkdim, fələk bilmədi,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

Döyüş asan gəldi gəndən baxana,
Qaldı bostanımız yağış yağana.
Qəfil tufan düşdü Vətən bağına,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

Həsət, həsrət qoydu røyaya məni,
Saldı dönə-dönə qovğaya məni.
Tanıdan olmadı dünyaya məni,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

Qızmar gün altında üşüdüm bəzən,
Bir ili bir gündə yaşadım bəzən.
Çiynimdə fil yükü daşdım bəzən.
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

Təbrizin yolları döndü kəc oldu,
Güllərim butada qaldı, heç oldu.
Bu odlu sinəmə əlac gec oldu,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

İndi ömür yolum qızıllanıbdır,
Yola ətək-ətək xəzəl qonubdur.
Sanki xəzəllərdən ocaq yanıbdır,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

Məndən soruşsalar, deyərəm əlbət,
Dünyaya nə verdim?sevgi məhəbbət.
Dünyadan nə aldım?bir dünya həsrət,
Yəqin bu ömrü mən yaşamalıydım.

1989

ÇİNAR BOYLUM

Çinar boylum, zaman sənə düz demir,
Sağdan, soldan gələn selə nə deyim.
Sən dözürsən, dözməz nə daş, nə dəmir,
Fələk qalxıb bəmdən, zilə, nə deyim.

Dəmirə bax, soyuq-soyuq döyülür,
Dəmirə bax, nə sənir, nə əyilir.
Bəzən salam, sağ ol, dildə deyilir,
Ömrümüz də keçir belə, nə deyim.

Saçlarında bu yolların gümüşü,
Niskilinin nə sayı var, nə yaşı.
Sən çəkirsən fil çəkməyən bu daşı,
Çoxmu yol var, o mənzilə, nə deyim.

Heç bilmirəm illər bizə nə verdi,
Harda olduq orda həsrət göyərdi.
Çinar boylum, hara yazım bu dərdi,
Vaxtsiz keçə aya, ilə nə deyim.

Karvanını sürüb gəlir payız da.
Xəzəl-xəzəl ömür gülür payızda.
Bu xəzəllər hey tökülür,
Qonur üzə, qonur telə, nə deyim.

Çinar boylum, niyə daşmır səbrimiz,
Lap heyrətə gətirmişik səbri biz,
Nə nağılıq, nə hekayət, nə də söz,
Bu nağılı bilə-bilə, nə deyim.

Əllərində qabar-qabar naxış var,
Bu qabarlar ömrümüzü naxışlar.
Bizi səslər o zirvələr, yoxuşlar,
Gediləsi yol var hələ, nə deyim.

Çinar boylum, bu payız da ömürdü,
Gəl sormayaq tale bizə nə verdi.
Sevgi varsa, sevnələrin nə dərdi,
Qocalırıq, aya, ilə nə deyim.
Biz çıxmasaq bir gün yola, nə deyim.

1989

YAŞADI

Aman allah, bu qəribdə gücə bax,
Bir ömrü Vətən dedi, yaşadı.
Bu qəribdən bir soran yox, nə sayaq
Səbr elədi, səbr elədi yaşadı.

Günü-günə calasa da nə fayda,
Gözü qaldı o sahildə, o tayda.
Üsyan vardı içindəki harayda,
Haraydan da vaxt dilədi, yaşadı.

Bu yolların tufanına düşdü o,
Taleyindən neçə nəğmə qoşdu o,
Bir səhər də bu dünyadan köçdü o,
Ömrü belə səpələdi, yaşadı.

1989

OLMADI

Gəl təzə bir şəkil dedin, çəkdirək,
Qayğılar əlindən macal olmadı.
Sonra yaşa dolduq, yoruldu ürək,
O həvəs olmadı, o hal olmadı.

Ömrümüz uzun vaxt aradıq biz,
Vaxtın karvanında keçdi ömrümüz.
İndi kül altında sönməkdədir köz,
Arzuya çatmağa vüsəl olmadı.

Göz işıqdan düşdü, ayaq taqətdən,
Biz qaça bilmədik bu həqiqətdən.
Bir körpü salındı bizə, həsrətdən,
Bu həqiqət oldu, xəyal olmadı.

Qocalıq bir yandan, həsrət bir yandan
Bizi öldürmədi, elədi candan.
Kədər könlümüzə qarşı açandan
Niskilimiz əmri-mahal olmadı.

Taleyin yoluna yağış, qar düşdü,
Nə rahatlıq düşdü, nə bahar düşdü.
Başımıza göydən dolular düşdü,
Bu qovqalı başa sığal olmadı.

Elə bir-birinə təsəlli verdik,
Bu boş təsəllidə nə əlac gördük?
Ayları, illəri belə itirdik,
O sahilə gedən bir yol olmadı

Daha təsəlliyə ehtiyac da yox,
Qocalıq dərdinə bir əlac da yox.
Candan qüvvət də yox, qolda güc də yox,
Bu yazı olmadı, iqbal olmadı.

Gəl bir təzə şəkil dedin, çəkdirək,
Bir körpə quş ötdü hey kövrək-kövrək.
Heyif yaşa dolduq, yoruldu ürək,
Nə həvəs olmadı, nə hal olmadı,
O sahilə gedən bir yol olmadı.

1989

QƏRİB SÖYÜD

Aman allah, bu söyüdə rəhm elə,
Tənhalıqdan əsim-əsim əsir o.
O körpəcə yarpaqların diliylə
Sanki deyir, yox bir kəsim, əsir o.

Bir qəribin görkəmi var söyüddə,
Taleyə bax, gərmişə bax, işə bax.
Hər bir yarpaq bir söz saxlar, söyüddə,
Yəqin söyüd belə qalıb, qalacaq.

Bir gəlinin ahı da var söyüddə,
Mən nə deyim bu pərişan görkəmə.
Bir karvandan həsrət qalar söyüddə,
Böyük dözüm var söyüddə, sən demə.

Bir naşımın naşı sözü, söyüddə,
Zaman gələr, zaman keçər, qovr elər,

Bir taleyin odu, közü söyüddə,
Zaman gələr, zaman keçər, dövr elər.

Barı yoxdur, sevgi yaşar söyüddə,
Bu sevgiyə çətirlənər kölgəsi.
Yarpaqlardır pıçıldaşar söyüddə,
Ey tufanlar, batırmayın bu səsi.

Bu budaqlar, bu yarpaqlar bəhər, bar,
Kimsə barsız söyləməsin söyüdə.
Zaman-zaman gəlib keçən yolçular
Elə yaşıl çadır desin söyüdə.

Az oynatsın qoy atını tufanlar,
Tək də qalsa, qırılmasın bu söyüd.
Hər ağacın bu torpaqda kökü var,
Öz kökündən ayrılmasın bu söyüd.

1989

EHEY...

Ehey, ehey, sevgilim,
Mən hardayam, sən harda.
İtmişik ilim-ilim,
Mən hardayam, sən harda.

Baxçam baharsız qalıb,
Ağaclar barsız qalıb.
Dilimdə bir söz qalıb,
Mən hardayam, sən harda.

Bir obanın daşırıq,
Bir üzüyün qaşırıq.
Biz ki yaz yağışıyıq,
Mən hardayam, sən harda.

Zamanmı bizdən küsdü,
Bu nə od, bu nə tüstü.
Yellər nə yaman əsdi,
Mən hardayam, sən harda.

Biz ki, qoşa qol idik,
Yoxuş idik, yol idik.
Tükənməz nağıl idik,
Mən hardayam, sən harda.

Xəbər göndərənim yox,
Könlümü görənim yox,
Bir soraq verənim yox
Mən hardayam, sən harda.

Bir ocağın oduyuq,
Bir elin qanadıyıq.
Vətənin umuduyuq,
Mən hardayam, sən harda.

Bu nə bütövlük, gülüm,
Həsrət ağır yük, gülüm.
Qovuşaq gərək, gülüm,
Mən hardayam, sən harda.

1989

GETMƏ

Düşmə bu yolun düzünə,
Getmə, getmə qürbətə sən.
Qəsd eləmə öz-özünə,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Bu yollara ümid yoxdu,
Çağırma taleyi, baxtı.
Başdan-başa ayrılıqdı,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Bu yolların daşı buzdu,
Yolçusunun yükü duzdu.
Bu yolu gedən uduzdu,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Həsret yolu yaman olur,
Orda ömür talan olur.
Vüsali boş güman olur,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Bu yolların sonu qürbət,
Ömrün qəm yazanı qürbət.
Axır udar səni qürbət,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Bu yol yurdsuzlar yoludur,
Göz yaşından quruludur.
Bu, ölümün bir qoludur.
Getmə, getmə qürbətə sən.

Çağırısam, gülə bilməzsən,
İstəsən gülə bilməzsən,
Sirrini bilə bilməzsən,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Sən var ikən, yox olarsan,
Bəzən tək tənha qalarsan.
Parçalanıb dağılarsan,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Bu yolda çox vüsaldan iz,
Ayı, ili nəhayətsiz.
Yalvarıram, döndərmə üz,
Getmə, getmə qürbətə sən.

Sevindirməz səni bu yol,
İstər yoxsul, ya varlı ol.
Ölsən də öz yurdunda öl,
Getmə, getmə qürbətə sən.

DÜNYA

Hər kəs bu dünyaya bir qiymət verdi,
Gah alqış eşitdi, gah qarğış, dünya.
Mənə bollu-bollu həsrət göndərdi,
Qoydu yolum üstə qara daş, dünya.

Həsrət bir an məni tərək eləmədi,
Yaz mehi saçıma zər ələmədi.
SİNƏMƏ ƏLLƏRİN SU ÇİLƏMƏDİ,
Belə görməyəydi məni kaş, dünya.

Çoxu taleyimə biganə qaldı,
Bu üşüyən könlüm viranə qaldı,
Sorma viranədə daha nə qaldı,
Bəzən dolu olub, bəzən boş, dünya.

1989

BİR GÜN

Azəroğluna

Bir gün ağlayacaqsan,
Yaman ağlayacaqsan,
Lap körpə uşaq kimi.
Tökdüyün göz yaşları,
İnan ki, məzarda da
Yandıracaq qəlbimi...
Çalış nə gizləndə,
Nə də aşkarda ağla,
Faydasızdır göz yaşı.
Tapa bilməzsən məni,
Lap axtarsan soraqla,
Ay ömrümün yoldaşı.
Sən ağlama, ağlasan
Daşım, torpağım ağlar.
Məzarım dönər oda,

Torpaq yatağım ağlar.
Məzarda da mən gərək
Özüm ağlayım səni.
Məndən sonra, bilirəm,
Qalacaqsan tənha, tək,
Ey ömrümün yelkəni.
Sən ağlama, amandır,
And verirəm mən səni
Allaha, yerə, göyə.
Ağlasan, məzarda da
Mən bataram günaha
Sən tək qalıbsan deyə...

11.11.1990.

Mədinə Gülgünüün sonuncu şeiri

Son

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

* Həsərət poeziyası (<i>Q.S.Təbrizi</i>)	3
* Həsərət, ümid, inam nəğmələri (<i>Rəsul Rza</i>)	5
* Xitabət kürsümüz çinar ağacı idi (<i>B.Vahabzadə</i>).....	8
* Əbədi gün sorağında (<i>Elçin Əfəndiyev</i>)	12
* Gülgünün gözləri ilə (<i>Bəkir Nəbiyev</i>)	18
* Əsil şair (<i>Balaş Azəroğlu</i>).....	20
* Təbrizi görməyincə (<i>Aysel Abizadə</i>).....	21
* Mədinəm (<i>Kəmalə</i>)	23

Bahar nəğmələri

* Azad qız	25
* Gələcəyəm	26
* Təzə il	27
* Vətən məhəbbəti	28
* Qələmim və körpəm.....	30
* Təbriz	30
* Yadıma düşdü	31
* Şairin xəyalı	32
* Nazim Hikmətə	33
* Yazmaq arzusu	34
* Olmasaydı	35
* Olaydı	35
* Dağlar.....	36
* Bir ovuc var	37
* Ellər.....	38
* Uzaq eldə	39
* Çiçəklər.....	40

*Bakının axşamları	41
--------------------------	----

Dənizin sahili var

*Dənizin sahili var	42
*İnsanam mən	43
*Şair gözü meyar gərək	44
*Yurd salmaq istəyirəm	46
*Bir qaya başında.....	47
*Səndən ayrılıanda.....	48
*Səndədir	49
*Arzularda mən.....	49
*Soruş	50
*Alqışlar.....	51
*Gəlsin.....	51

Səsləyir bahar məni

*Sizi deyib yaşaram	53
*Mənə şeir de, kürül-kürül	54
*Elə əvvəlki kimiyəm	55
*Axtar	56
*Ulduz kimi	57
*Mənə deyirlər	57
*Mən elə sandım ki	58
*Qaytarın mənə.....	60
*Müşfiqə	60
*Aya paxıllığım tutur bu axşam.....	61
*Çinar ağacı olaydı	62
*Bilmirəm	65

Dünyamızın sabahı

*Sabahınız xeyir.....	66
*Sən anamın anasısan	66
*Səni unuda bilmirəm	67
*Qoşma	68
*Bilər	68
*Dənizə pul atırlar.....	69
*Kırım torpağı.....	70
*Tənhalıq	70
*Xəzər sayağı.....	71
*Bir damlayam.....	71
*Kim deyir	72
*Mənim gözlərimlə baxın Bakıya.....	73
*Həyatdan istəyim	74
*Nə qədər ömrüm var	75
*Hərdən.....	76
*Çiçəklər	76
*Şair	78
*Bayramda barışarlar	80
*Baharda	80
*Abşeron bağlarında	82
*Xəzər, mən	83
*Xəzərin bir parçası	83
*Xəzərə axşam düşür	84
*Xəzərim.....	85
*Bir zaman	85
*Nişan üzüyüm	86
*Mən tablo deyiləm	86
*Mən olmasam da.....	87
*Durnalar qayıtdı	89

* Arzular yolçusu.....	90
* Sevgin varsa.....	91
* Biz belə ayrıldıq.....	91
* Yada sal məni.....	92

Arzu da bir ömürdür

* Şair ömrü.....	94
* Bir sevgiyəm.....	95
* Hərdən.....	96
* Könlüm.....	97
* Bir səhər.....	97
* Bir bağçasan.....	98
* İstək.....	99
* Yuxuma gəlsəydin.....	100
* Darıxıram.....	101
* Ağ şanı, qara şanı.....	102
* Lövhə.....	103

Can odlara yandı

* Can odlara yandı, yenə cananını istər.....	104
* Məni sənsiz sıxır, ey dost, bu tənhalıq, fəraq.....	104
* Mənim, ey dost, o sahildə neçə nəğməm,.....	105
* Könlüm yenə köyrəldi, ey afət, səni istər.....	106
* Silləm gözümlün yaşını bir gün bizə gəlsən.....	106
* Məhəbbət aşiyanımdır, ona sadiq qalar könlüm.....	107
* Bilməm nə təhər tab gətirim həsrətə sənsiz.....	107
* Bilməm nə dedim, incidi dilbər yenə məndən.....	108
* Açdı gül, gəldi bahar, bizlərə yar gəlmədi bəs.....	108
* Qeyrilə dildarımı ülfətdə gördüm, ey təbib.....	109

* Alıb aramımı getdi, vəfalı sərvərim getdi	109
* Sənsizəm, sənsizliyin etmiş yenə nalan məni	110
* Könlüm yenə köyrəldi, ey afət, səni istər.....	110
* Könlüm yenə dağ laləsi tək yandı fəraqdan	111
* Kaş sənə keçən günlərimi qaytara dövrən	112
* Açdı yenə bağçanda çiçəklər göziün aydın	112
* Bəmdə çal, ey tarizən, qoy dinləsin ellər məni	113
* Gəldi yaz, açdı çəmən, çöl yenə, qurbanın olum	113
* Aç qoynunu, Nəhrəm, yenə mehman gəlir, gəlir	114

Çiçəklər

* Bilmirəm	115
* Naznaz	115
* Bənövşə.....	116
* Qərənfil	117
* Yarpız.....	118
* Nərgiz gülü	119
* Lalələr	119
* Yasəmənələr	120
* Qızılgül	121
* Nərgiz.....	122

Yora bilməz yollar məni

* Sabahınız xeyir olsun.....	123
* Şeirim mənim.....	124
* Yora bilməz yollar məni	125
* Bakım mənim, Bakım mənim	126
* Nəğməm Lənkəran.....	128
* El arasında.....	128

* İnanıram mən	129
* Ərk qalası	130
* Təbrizin küçələri	131
* Apar məni	133
* Qoşa qalır izlərimiz.....	134
* İstəyirəm	134
* Yavaş-yavaş	135
* Əlvida, əlvida.....	135
* Savalan.....	136
* Sənə gözüm deməyəm	137
* Desəm dünya qədər sevirəm səni, inanma	138

Ömrün payız dayanacağı

* Yolum üstə günəşə bax	139
* Birdən inanarlar	140
* Mən tənha deyiləm.....	141
* Səhəndim, Səhəndim.....	141
* İstəyirəm	142
* Apar məni	143
* Desəm dünya qədər.....	144
* Neylərəm.....	144
* Çağır məni.....	145
* Çağla Arazım, çağla.....	145
* Dözə bilməsəm də.....	147
* Öyrən istiyə, soyuğa.....	148
* Gələrəm.....	149
* Bacarsan.....	150
* Çağırsan gələrəm mən.....	151
* El yanında	151
* Bağların bir vaxtı gəl	152

*Həyatda	153
*O sahilin, bu sahilin	154
*Olmasa	155
*Vətən torpağına bağlı olanda	156

Könlümü ümidlər yaşadar

*Xəbər al.....	158
*Beşik başında	159
*Olmasa	160
*Səsimə səs verər.....	160
*Qoşma	161
*Bilər	162
*Ağ badam çiçəkləri	162
*Göy göl	163
*Qayıtdın	164

Dünya şirin dünyadır

*Dünya şirin dünyadır.....	166
*Bir bağa bənzerim var	167
*O axşam	168
*Açıq qalmış şeir dəftərində	169
*Ailə kiçik bir dünyaya oxşar.....	170
*Tələsmə	171
*Xəlil qızı Rübabə	172
*Aparın məni	174
*Cavanlıq	175
*Deyirsən gedək.....	175
*Tez qayıt	176
*Mənzilə nə qalır	177
*Gözlərin nəğməsi	178

Mən bu ömrü yaşadım

*Getdi (<i>Balaş Azəroğlu</i>)	180
*Desəm dünya qədər	180
*Məhəbbət olmayanda	181
*Yetir məni	182
*Keçə bilsəm.....	182
*Dağlar.....	183
*Ay məni hamıdan çox istəyənim.....	184
*Torpağın üstündə baş addım yerim	185
*Bacar	186
*Bilmədin.....	187
*Bu ömrü mən yaşamalıydım	188
*Çinar boylum	189
*Yaşadı	190
*Olmadı	191
*Qərib söyüd.....	192
*Ehey	193
*Getmə.....	194
*Dünya.....	196
*Bir gün	196

Mədinə Gülgün
MƏN BU ÖMRÜ YAŞADIM
BAKI, AZƏRNƏŞR, 2010
(Azərbaycan türkcəsində)

Güney Azərbaycanın səsi kitabxanası: 3

Rəssamı
Günay Sultanlı

Korrektoru
Elnarə Ağayeva

Bilgisayar tərtibatı
Rövşanə Nizamiqızı

Yığılmağa verilmiş 12.12.2009

Çapa imzalanmış 04.01.2010

Formatı 64x108

Həcmi 13 ç/v

Sayı 500

Qiyməti müqavilə ilə